

Sue Grafton

T kao tijelo

C is for cars

1

Bobby Callahana upoznala sam u ponedjeljak, a u četvrtak je već bio mrtav. Čvrsto je vjerovao da ga netko želi ubiti, i to se pokazalo istinitim, no nitko od nas nije navrijeme otkrio rješenje i spasio ga. „Još nikada nisam radila za pokojnika i nadam se da to više nikad neću morati. Zovem se Kinsey Millhone. Ovlašten sam privatni istražitelj i radim u Santa Teresi, u Kaliforniji, sto i pedeset kilometara sjeverno od Los Angelesa. Trideset dvije su mi godine i dvaput sam se razvela. Rado sam sama i čini mi se da previše uživam u svojoj nezavisnosti. Bobby je donekle ugrozio taj moj stav. Ne znam kako ni zašto. Bile su mu tek dvadeset i tri godine. Nisam se ljubavno spetljala s njim ni u kojem smislu riječi, ali mi je bio drag i njegova me smrt podsjetila na to da je život katkad okrutna šala.

Bio je kolovoz i redovito sam odlazila u gimnastičku dvoranu kako bih vježbama uklonila posljedice loma lijeve ruke. Nakon dvaju slučajeva osjećala sam se umornom. Nasreću na bankovnom sam računu imala oveću svotu i znala da mogu priuštiti sebi dva mjeseca odmora. S druge strane, ljenčarenje mi je već dojadilo i postala sam nestrpljiva.

U gimnastičku sam dvoranu dolazila u osam ujutro, triput na tjedan, te bih se zagrijavala petnaest minuta i potom razgibavala i jačala lijevi rameni mišić, prsne, dvoglave i troglave mišiće i sve ostalo što mi je stradalo kad sam izvukla batine i zaustavila metak kalibra 5,6 milimetara. Ortoped mi je odredio šest tjedana fizikalne terapije, a prošla su tek tri. Nije mi ostalo ništa drugo nego d; r strpljivo idem od naprave do naprave i podvrgnem se vježbanju. U to sam doba uglavnom bila jedina žena u dvorani, pa sam nastojala bolove, znoj i umor

zaboraviti tako što sam ispitivački promatrala tijelo muškarcima dok su oni gledali mene.

Bobby Callahan je dolazio u isto vrijeme kad i ja. Nisam znala što mu se dogodilo, no zacijelo je bila riječ o nekoj bolnoj ozljedi. Visok oko metar i osamdeset centimetara, bio je građen poput ragbijaša: imao je krupnu glavu, debeo vrat, mišićava ramena i snažne noge. Plava čupave žute kose sad mu je bila naherena, a lijeva se polovica lica objesila tako da se činilo da se neprestano krevelji. Iz usta mu je curila slina kao da je dobio injekciju novokaina, pa su mu usne napola odrvenjele. Počesto je brisao bradu bijelim rupčićem. Imao je ružnu tamnocrvenu masnicu preko korijena nosa, takva mu je masnica bila i na prsima, a na koljenima su mu se vidjeli brojni ožiljci, kao da mu je kožu izrezao neki mačevalac. U hodu se malo zanosio; lijeva Ahilova tetiva bila mu je očito kraća i vukla uvis petu. Vježbe su ga, nesumnjivo, veoma zamarale, ali je redovito dolazio. Divila sam se njegovoj upornosti. Gledajući ga sa zanimanjem, stidjela sam se svog nezadovoljstva. Ja se mogu potpuno oporaviti od svoje ozljede, mislila sam, a on ne može. Nisam ga sažaljevala, već sam bila znatiželjna.

Tog ponedjeljka ujutro bili smo prvi put sami u gimnastičkoj dvorani. Ležeći potrbuške kraj mene razgibavao je noge. Aparat predviđen za te vježbe bio je za mene jedan od najomraženijih.

- Čujem da ste vi privatni detektiv – progovori on, prekinuvši vježbu.
- Je li to istina?
- Da, tako je. Zar vam je potreban detektiv?
- Iskreno govoreći, jest. Netko me pokušao ubiti.
- Čini mi se da mu je to umalo pošlo za rukom. Kad se to dogodilo?
- Prije devet mjeseci.
- Zašto se okomio na vas?
- Ne znam. – Bedreni mišići su mu se napinjali i niz lice mu je tekao znoj. Automatski sam brojila s njim. Šest, sedam, osam.
- Mrzim tu napravu – promrmljah.
- Vraški je bolno, je li? – izusti on i osmjehne se. – Kako se to dogodilo?

– Vozio sam se s jednim prijateljem kasno navečer. Iznenada je naišao neki auto i počeo nas gurati odostraga. Kad smo stigli do mosta na vrhu uspona, izgubio sam vlast nad automobilom i survali smo se u provaliju. Rick je poginuo. Ispao je, pa ga je auto prignječio. Trebalo je da i ja poginem. Bilo mi je to najdužih deset sekunda u životu, razumijete li?

– Mogu zamisliti. – Most s kojeg je sletio proteže se preko stjenovitog klanca, dubokog oko sto metara, i s njega rado skaču samoubojice. – Marljivo vježbate – primijetih. – Dobro se držite.

– Što mi drugo ostaje? Poslije nezgode rekoše mi da više nikad neću hodati. Rekoše da neću biti sposoban ni za što.

– Tko je to rekao?

– Obiteljski liječnik. Ishlapjeli starkelja. Mama se smjesta odrekla njegovih usluga i pozvala jednog ortopeda. On me vratio na noge. Proveo sam osam mjeseci na rehabilitaciji i sad radim ovo. Što se vama dogodilo?

– Neka mi je budala pucala u ruku.

Bobby se nasmije i, završivši vježbu, podigne se na laktove.

– Ostale su mi još četiri vježbe – reče – i za danas je gotovo. Usput, ja sam Bobby Callahan.

– Ja sam Kinsey Millhone.

On mi pruži ruku, te smo se nakovali kao da sklapamo neki prešutni sporazum. Već tad sam znala da ću raditi za njega kakve god bile okolnosti.

Objedovali smo u vegetarijanskom restoranu, jednom od onakvih u kojima se nastoje oponašati mesne paštete. Nije mi jasno čemu to. Čini mi se da bi trebalo da se vegetarijancima gadi sve što nalikuje na isjeckane komadiće govedine.

Jedenje je za Bobbya bilo naporno kao i vježbanje. Morao se potpuno usredotočiti na njega, pa sam imala priliku gledati ga izbliza. Kosa mu je izblijedjela na suncu, a smeđe oči zaklanjale su mu trepavice kakve većina žena mora kupovati. Lijeva mu je strana lica bila beživotna, no imao je čvrstu bradu, koja se posebno isticala zbog ožiljka na njoj. Čudila sam se kako je preživio sve te ozljede.

On podigne pogled. Znao je da ga promatram, no nije se pobunio.

– Imate sreću što ste preživjeli – reko mu.

– Kazat ću vam što je najgore od svega. Upropašteni su mi veliki dijelovi mozga. – Zapijao je u govoru više nego inače, kao da je spominjanje te teme odmah utjecalo na njegov glas. – Ležao sam u koma dva tjedna, a kad sam se osvijestio, nisam znao što se događa. Ni danas mi nije jasno. No, sjećam se kakav sam bio nekoć i baš to me boli. Bio sam pametan, Kinsey. Znao sam štošta. Mogao sam se usredotočiti i smisliti razne razmisli. Sad postoje velike praznine. Rupe. Izgubio sam velik dio svoje prošlosti. Taj dio više ne postoji. Nestrpljivo obriše bradu, zatim ogorčeno pogleda rupčić. Eto, neprestano slinim. Da sam uvijek bio takav, ne bi mi to toliko smetalo. Mislio bih da svi imaju mozak poput mojeg.

No nekoć sam bio oštrouman. Znam to. Bio sam odličan đak, namjeravao sam studirati medicinu. A sad samo vježbam. Nastojim ovladati svojim kretnjama tako da bih mogao ići sam u prokleti zahod. Kad nisam u gimnastičkoj dvorani, onda sam kod psihijatra Kleinerta i nastojim se srediti, biti načistu sam sa sobom. – Najednom mu se u očima pojave suze, pa je zastao i pokušao ovladati sobom. Duboko udahne zrak i žustro strese glavom. Kad je ponovo progovorio, glas mu je bio pun gađenja prema samom sebi. – Eto, tako sam proveo ljeto. A vi?

– Uvjereni ste da vas je netko pokušao ubiti? Zašto ne bi mogla biti riječ o nekome tko se grubo našalio ili bio pijan? Zamislio se za tren.

– Poznao sam auto – promrmlja. – Barem mi se čini da sam ga poznavao. Očito, više mi nije poznat, ali mislim da sam tada... prepoznao vozilo.

– No ne i vozača?

– To vam sad ne mogu reći. Možda sam ga tada poznavao, a možda nisam.

– Je li bio muškarac? Žena? – upitah. – I to mi je nestalo iz mozga.

– Kako znate da nije Rick bio predviđen kao žrtva, a ne vi?

On odgurne tanjur i mahne konobaru da donese kavu. Napeto je razmišljao.

– Znao sam nešto. Dogodilo se nešto, te sam proniknuo u događaje. Toga se sjećam. Sjećam se i kako sam spoznao da sam u nevolji. Uplašio sam se. No ne sjećam se zašto sam se prestrašio.

– Je li u tom sudjelovao i Rick?'

– Mislim da on nije bio povezan s događajima. Ne mogu se zakleti, no gotovo sam uvjeren da je tako.

– Kamo ste se zaputili te večeri? Može li se vaš cilj povezati nekako s događajima?

Bobby digne pogled. Kraj njega se zaustavio konobar i donio nam kavu. Pričeka da nam napuni šalice. Kad se konobar udaljio, osmjehne se zbunjeno.

– Ne znam tko su mi neprijatelji, razumijete li? – izusti. – Ne znam je li ljudima ako mene poznato ono što sam zaboravio. Ne bih htio da itko čuje ono što govorim... za svaki slučaj. Znam da sam paranoičan, ali tu sebi ne mogu pomoći. – Ponovo obriše bradu. – Zaputili smo se u gostionicu »Poštanska kočija«. Ondje često svira jedan sastav country glazbe, pa smo ga Rick i ja htjeli čuti. – Slegne ramenima. – Možda je posrijedi bilo još nešto no ne bih rekao.

– Što se u tim trenucima zbivalo u vašem životu?

– Upravo sam se pripremao za medicinski studij. Radio sam honorarno u bolnici i čekao vijesti o tome jesam li primljen na medicinski fakultet.

– Nije li bilo već kasno za to? Zar se budući studenti medicine ne prijavljuju zimi i dobivaju odgovor u proljeće? – Istini za volju, i ja sam se prijavio u to vrijeme, ali nisam uspio, pa sam ponovo pokušao sreću. – Što ste radili u bolnici?

– Svašta. Neko sam vrijeme bio u Prijavnom odjelu, ispunjavao sam obrasce prije nego što bi bolesnici došli u bolnicu. Zvao bih ih telefonom i dobio od njih potrebne podatke, provjerio bih jesu li osigurani i tako dalje. Zatim sam neko vrijeme radio u Arhivi i sređivao razne grafikone dok mi to nije dosadilo. Naposljetku sam bio daktilograf na Patološkom odjelu. Radio sam kod doktora Frakera. On je bio vrlo ljubazan. Povremeno bi mi dopustio da obavljam laboratorijske pokuse. Vrlo jednostavne, znate.

– Taj se posao ne čini opasnim – rekoh – što je sa sveučilištem? Jeste li se našli u opasnosti zbog nečega na fakultetu? Zbog školovanja? Možda zbog nekih izvanškolskih aktivnosti u koje ste se upleli?

– Nije mi jasno kakav bi razlog mogao ondje postojati. Završio sam školovanje u lipnju, a nezgoda se dogodila u studenom.

– Ipak, slutite da ste jedino vi znali nekakav podatak, kakav god on bio.

– Čini mi se da je tako. Podatak smo znali samo ja i osoba koja me pokušala ušutkati.

– Zna li otprilike kako dugo vam je bio poznat taj podatak? Naime, pitam se... ako je bila riječ o nečemu vrlo opasnom... zašto niste sve nekome ispričali.

– Kome? Policiji?

– Dabome. Ako ste otkrili nekakvu krađu ili utvrdili da je netko ruski špijun... – Spominjala sam svakakve mogućnosti koje su mi padale na pamet. – Ako ste otkrili plan o atentatu na predsjednika...

– Hoćete reći, zašto se nisam poslužio najbližim telefonom i pozvao u pomoć?

– Tako je.

– Možda sam to i učinio – izusti nakon duge šutnje. Možda ... dovraga, Kinsey, ne znam. Vi i ne slutite kako me muči ta praznina u pamćenju. U početku sam, za prva dva ili tri mjeseca u bolnici, bio zaokupljen samo bolovima. Očajnički sam se hvatao za život. Nisam uopće mislio na nezgodu. No malo-pomalo, kako sam se oporavljao, počeo sam razmišljati o njoj, pokušavao sam se prisjetiti što se dogodilo. Pogotovu kad su mi rekli da je Rick poginuo. To su mi tajili tjednima. Vjerojatno su se bojali da ću optuživati sebe i da će mi to usporiti oporavak. Kad sam doznao tu vijest, od zaprepaštenja nisam mogao doći k sebi. Možda sam se napio i zbog toga sletio sa ceste? Ne otkrijem li što se zbilo, poludjet ću, mislio sam. Uglavnom, tad sam se počeo prisjećati ponekih pojedinosti. – budući da ste se već prisjetili koječega, možda ćete se, napokon sjetiti svega.

– Možda bi baš to bilo kobno – reče on. – Što onda ako mi se vrati pamćenje? Možda sam živ samo zato što se ne mogu sjetiti bitnih pojedinosti.

Povisio je glas i uznemireno pogledao ustranu. Njegova je tjeskoba bila zarazna, tako da sam se i ja osvrnula oko sebe i progovorila tiho kako, ne bi nitko mogao čuti naš razgovor.

– Je li vam tkogod zaprijetio otkad se to dogodilo? zapitah.

– Nije.

– Niste dobili nikakvo anonimno pismo niti vas je kakav neznanac zvao telefonom?

On zatrese glavom.

– Ipak – ustraje – u opasnosti sam. Čvrsto sam uvjeren u to. Već tjednima osjećam opasnost. Potrebna mi je pomoć. – Jeste li se obratili policiji?

– Jesam, dabome. Za njih je sve to samo obična prometna nezgoda. Nemaju nikakvih dokaza da je posrijedi zločin. Dobro, netko je naletio na mene odostraga i natjerao me da skrenem u provaliju, ali zar je to ubojstvo s umišljajem? Koješta! Uostalom, kad bi mi i vjerovali, ne bi mi mogli pomoći. Nemaju ljudi za takav zadatak. Ja sam običan građanin. Nemam pravo na policijsku zaštitu dvadeset četiri sata na dan.

– Možda bi trebalo da unajmite tjelohranitelja... – Što će mi on? Ja hoću vaše usluge.

– Bobby, ne kažem da neću pomoći. Dabome, pomoći ću. Spominjem vam samo razne mogućnosti. Mislim da vam neće biti dovoljna moja pomoć.

– Otkrijte što se zbiva. To je najvažnije. Zanima me zašto me netko progoni i htio bih da se to prekine. Tad mi neće biti potrebni ni policajci, ni stalni pratilac, ni išta drugo. – Uzrujano je zašutio i nagnuo se natrag. – Prokletstvo! progundā iznenada i digne se. Bacivši na stol dvadeset dolara, užurbano krene prema vratima, šepajući više nego inače. Zgrabila sam torbicu i pohitala za njim.

– Zaboga, usporite – rekoh mu kad sam ga sustigla. – Hajdemo u moj ured, pa ćemo napisati ugovor. Nadam se da možete platiti moje usluge – dodala sam preko ramena dok sam izlazila ispred njega.

– Ne brinite – odgovori on i blijedo se osmjehne. Oprostite što sam se razbjescio – promrmlja kad smo krenuli prema parkiralištu.

– Ne ispričavajte se. Nisam se uvrijedila.

– Uplašio sam se da me nećete shvatiti ozbiljno. – Zašto vas ne bih shvatila?

– Moja obitelj misli da mi nedostaje dasca u glavi. – Dobro, zbog toga ste unajmili mene, a ne njih.

– Hvala – prošapće on. Kad me uhvatio ispod ruke, pogledala sam ga. Lice mu je bilo ružičasto i u očima su mu se caklile suze. Žurno ih obriše rukom, ne pogledavši me. Prvi put sam spoznala koliko je mlad. Zaboga, pomislila sam, on je još napola dijete, ubogaljen, zbunjen i nasmrt preplašen.

Dok smo polako išli prema mom autu, zapažala sam poglede znatiželjnika, vidjela sam kako sažaljivo i nelagodno okreću lice ustranu. Zaželjela sam udariti nekoga po nosu.

2

Potpisavši ugovor, Bobby mi je dao dvije tisuće dolara kao predujam i potom sam ga odvezla do gimnastičke dvorane, pred kojom je ostavio svoj »BMW«. Zbog tjelesnih ozljeda imao je pravo na parkirališno mjesto za invalide, ali ga nije iskoristio. Možda je bilo zauzeto kad se dovezao ili je možda tvrdoglavo radije pješačio još dvadesetak metara.

– Kako vam se zove odvjetnik? – upitah, nagnuvši se udesno kad je izišao.

– Varden Talbot iz kancelarije Talbot i Smith. Zašto pitate? Htjeli biste razgovarati s njim?

– Htjela bih ga zamoliti da mi pošalje prijepise policijskih izvještaja. Tako bih uštedjela mnogo vremena.

– Dobro, ja ću se pobrinuti da dobijete izvještaje.

– Osim toga, trebalo bi da upoznam vašu obitelj. Možda oni ponešto znaju o onom što se zbiva. Kako bi bilo da vam poslije telefoniram i provjerim kad bih mogla razgovarati s njima?

Bobby iskrivi lice. Dok smo se vozili u moj ured, ispričao mi je da se zbog zdravstvenog stanja morao privremeno vratiti u roditeljski dom, što mu nije baš drago. Roditelji su mu se razveli prije nekoliko godina i majka se ponovo udala; zapravo, ovo joj je treći brak. Zaključila sam da se Bobby ne slaže sa očuhom, ali mu je očuhova kći, sedamnaestogodišnja Kitty, prilično draga. Zeljela sam popričati sa svima troma.

– Imam bolji prijedlog – reče Bobby. – Navratite se k nama po podne. Mama je pozvala neke ljude u pet na piće. Danas je očuhu rođendan. Imat ćete priliku upoznati sve.

– Neće li to biti nezgodno? – izustih kolebljivo. Možda joj neće biti drago što sam nenajavljeno upala na takvu proslavu.

– Sve će biti kako valja. Obavijestit ću je o vašem dolasku. Neće se ljutiti.

Zapisavši adresu i rekavši da ću doći oko šest sati, odvezla sam se.

Živim u vrlo skromnom i skučenom stančiću, u kojem sve stvari moraju zbog malog prostora imati višestruku namjenu. Stroj za pranje mi je malen poput igračke, hladionik, sudoper i štednjačić napravljeni su u jednom komadu, divan se može pretvoriti u krevet, a писаći stol katkad upotrebljavam za blagovanje. Budući da sam često izvan grada, ne želim rasipati novac na neiskorišteni prostor. Možda ću jednog dana, budući da su mi zahtjevi sve manji i manji, svoj stan svesti na vreću za spavanje koju ću moći baciti na stražnje sjedalo u autu, pa više neću morati plaćati stanarinu. Što će mi suvišni četvorni metri? Nemam nikakvih kućnih ljubimaca niti uzgajam biljke. Prijatelja imam, ali ih ne zovem u goste. Ako i imam neki hobi, onda su to čišćenje pištolja i čitanje dokaznih materijala. Uredno plaćam račune i nastojim sačuvati skromnu ušteđevinu. Svakih šest do osam mjeseci naletim na muškarca koji me očara seksualno, ali između tih pustolovina živim kao pustinjak. Nakon dvaju neuspjelih brakova pušem i na hladno.

Stan mi je u skromnoj ulici obrubljenoj palmama, nedaleko od obale, i pripada Henryu Pittsu, koji živi u glavnoj kući na posjedu. Naime, moj je stan u preuređenoj bivšoj garaži. Henryu je osamdeset jedna godina, nekoć je bio pekar, a i danas zaradi poneku paru tako što ispeče kruh i

pecivo za trgovce u okolici. Rado poziva na čaj starice iz susjedstva i u dokolici sastavlja križaljke koje se vraški teško mogu riješiti. Vrlo je naočit: visok, vitak i preplanuo, bujne bijele kose i mršava aristokratskog lica. Pažljiv je, suosjećajan i ljubazan.

Kad sam parkirala auto i izašla, upravo je koraknuo kroz stražnja kućna vrata, noseći pladanj., i odmah me spazio.

– O, Kinsey. Baš mi je drago što si došla. Dođi ovamo. Htio bih te s nekim upoznati – reče mi.

Prateći njegov pogled, na jednoj od ležaljki ugledala sam neku ženu. Moglo joj je biti šezdesetak godina. Bila je punašna, obojene smeđe kovrčave kose vješto našminkana. Uznemirile su me njezine oči: baršunaste smeđe, vrlo krupne, i za trenutak otrovne.

– Ovo je Lila Sams – reče Henry, spustivši pladanj na okrugli metalni stolić, zatim pokaže glavom na mene. Moja stanarka: Kinsey Millhone. Lila se nedavno doselila u Santa Teresu. Unajmila je sobu kod gospođe Lowenstein u donjem dijelu ulice.

Ona ispruži ruku tako da su zazveketale crvene plastične narukvice i pomakne se kao da će ustati.

– Ne dižite se – rekoh dok sam joj prilazila. – Dobro nam došli. – Rukujući se s njom, osmjehnula sam se iz uljudnosti. Uzvratila mi je smiješkom i pogled joj je postao srdačan, pa sam pomislila da sam je pogrešno ocijenila. Iz kojeg ste kraja?

– Ah, ja sam litalica. Čas sam ovdje, čas ondje – odvrati onda i lukavo pogleda Henrya. – Ne znam koliko ću ostati ovdje, ali Henry me brzo naveo na to da zavolim ovaj kraj.

Željela sam je ponovo pogledati u oči, no pažnju je posvetila pladnju. Henry je napravio svakakve sendviče. On je pravi čudotvorac u pogledu jela. Zna od običnih konzervi pripremiti obrok za sladokusce.

Lila strpa u usta kreker s dimljenim lososom i majonezom te obliže prste, jedan po jedan. Zapazila sam da ima nekoliko prstena s rubinima i jedan velik smaragd.

Henry ponudi i mene sendvič ima.

– Bolje je da ne jedem – rekoh. – Možda ću još trčati, a moram i raditi.

– Kinsey je privatni detektiv – objasni on Lili.

– O, baš zanimljivo! – Lila razrogači oči i začudeno zatrepće. Raspričala se nadugo i naširoko, pokazujući preveliko oduševljenje. Ali ja nisam bila ni približno toliko oduševljena njome, i to je naslutila. Uglavnom mi se sviđaju postarije žene, ali ova mi se činila glupavom i koketnom. Ona pogleda Henrya i rukom pokaže na ležaljku kraj sebe. – Sjedni već jednom, zloćko! Neću da neprestano skačeš oko mene i poslužuješ me. Zarnislite Kinsey, cijelo mi popodne nosi čas ovo, čas ono. – Očarano se nagnuvši nad pladanj, zapita: – A što je ovo?

– To su dimljene kamenice – odgovori Henry, poslušno sjednuvši – a dodao sam masnog sira i ljutih začina. Svidjet će ti se. Evo, kušaj.

Očito ju je htio hraniti, ali ga ona lupne po ruci.

– Prestani! – reče mu. – Pojedi i ti nešto! Previše ćeš me razmaziti. Osim toga, udebljat ću se!

Promatrajući ih, osjećala sam se neugodno. Henry je pedesetak godina stariji od mene i ponašamo se uvijek vrlo pristojno; pitala sam se osjeća li se on ovako kao ja sada kad katkad vidi nekog momka kako u šest ujutro izlazi iz mog stana.

– Razgovarat ćemo poslije, Henry – rekoh, krenuvši prema svojim vratima. Mislim da me nije ni čuo.

3

Odjenula sam se za trčanje i izašla. Prvi kilometar bio je pravo mučenje, druga dva su prošla kako-tako, a posljednja dva su se pretvorila u uživanje. Pronašla sam svoj ritam i činilo mi se da bih mogla trčati vječno. Vrativši se kući, istuširala sam se, oprala kosu i obrijala noge, zatim sam odjenula hlače i tuniku, obula sandale i namirisala se kolonjskom vodom. Petnaestak minuta prije šest zgrabila sam kožnatu torbicu i ponovo izašla. Sjela sam u auto i odvezla se.

Ugledavši kuću u kojoj živi Bobby, zapanjeno sam zinula. Bila je velika poput srednje škole koju sam pohađala i vjerojatno ju je projektirao isti arhitekt, stanoviti Dwight Costigan, sad mrtav, koji je za četrdesetak godina svog rada obnovio cijelu Santa Teresu. Pred gradom sam ugledala četiri »mercedesa« i velik vodoskok.

Parkiravši auto sa strane, pogledala sam svoju odjeću. Na hlačama sam imala mrlju na koljenu koju ću moći sakriti samo budem li cijelo vrijeme pogurena tako da mi tunika dosegne do nje. A tunika nije bila loša: sašivena od crne svile, imala je dubok četvrtast izrez, duge rukave i crni pojas. U prvi se tren htjedoh vratiti kući i presvući. A onda mi pade na pamet da kod kuće nemam ništa što bi bilo mnogo bolje. Okrenuh se prema stražnjem sjedalu na kojem ima svega i svačega. Odgurnuvši ustranu pravne knjige, kutije sa spisima, alat i kovčežić u kojem držim pištolj, napokon sam pronašla ono što sam tražila: stare hulahup čarape, prikladne za ovakvu priliku. Na podu sam našla crne cipele s visokim potpeticama koje sam kupila kad sam namjeravala glumiti prostitutku u razmjerno zloglasnom dijelu Los Angelesa. Dakako, kad sam se pojavila ondje, otkrila sam da sve drolje slične studenticama, pa su mi cipele bile suviše.

Zamijenivši hlače i sandale hulahupkama i cipelama, brzo sam se našminkala gledajući se u retrovizoru.

Izvukavši se iz auta, uhvatila sam ravnotežu na visokim potpeticama i odlučno se zaputila prema vratima.

Kad sam pozvonila, vrata mi otvori tamnoputa služavka. Kad sam se predstavila, reče mi da me već čekaju. Na koju god stranu pogledala, vidjela sam raskoš.

Sjajne pločice na podu, perzijske sagove, tapiserije. Služavka me povede u dnevnu sobu, tako veliku da su se ljudi na njenoj suprotnoj strani činili napravljenima u manjem mjerilu nego što sam ja. Kamen je kamin bio visok tri-četiri metra i tako širok da se u njemu mogao peći vol. Uto mi u susret krene Bobby. Vjerojatno mi je na licu razabrao zbunjenost.

– Oprostite, trebalo je da vas upozorim na to što vas očekuje – reče mi.
– Što ćete popiti? Imamo vrlo dobro bijelo vino, ali ako vam spomenem marku, pomislit ćete da se hvalim.

– Dobro, popit ću to vino – rekoh. – Volim kad se ljudi hvale. – Druga nam služavka odmah donese vino. Nadala sam se da se neću osramotiti i proliti vino po tunici ili potpeticom zapeti za sag. – Jeste li odrasli ovdje?

– upitah ga. Teško sam mogla zamisliti dječurliju kako se veselo i bučno igraju u ovoj prostoriji koja nalikuje na glavnu lađu crkve.

– Jesam – odgovori on i sa zanimanjem se osvrne oko sebe, kao da je i njemu upala u oči neprikladnost ove kuće. – Dabome, imao sam dadilju.

– Dakako. Čime vam se bave roditelji? Da pokušam pogoditi?

– Moj djed, majčin otac, osnovao je na početku stoljeća veliku kemijsku kompaniju. Mislim da su izradili polovicu proizvoda koji se danas smatraju bitnima za civilizaciju. Razne raspršivače, vodice za usta, kontraceptivna sredstva. Lijekove. Otapala i slitine. Popis je vrlo dug.

– Imate li braće ili sestara? – Ne, ja sam jedinac.

– Gdje vam je otac?

– Privremeno je u Tibetu. L1 novije ga je doba očaralo planinarenje. Lani je živio u naseobini vjerskih zanesenjaka u Indiji. Duša mu se razvija u skladu s troškovima.

– Varam li se ili sam vam u glasu zaista čula neprijateljski prizvuk?

– Može se posvetiti velikim svjetskim tajnama samo zato što je od moje majke dobio oveću svotu kad su se razveli – reče Bobby i slegne ramenima. – Glumi kako je posrijedi nekakvo veliko duhovno iskustvo, a zapravo samo ugada sebi. Istini za volju, razljutio sam se na njega tek nakon prometne nezgode. Vrativši se u zemlju, sjedio bi kraj moga kreveta, dobrohotno mi se smješкао i tumačio mi kako moram biti bogalj zato što mi je to predviđeno u ovom životu. Zna li što je rekao kad je doznao da je Rick poginuo? »To je lijepo. To znači da je završio svoj posao.« Uzrujao sam se tako da mu je doktor Kleinert zabranio posjete, pa je tad otišao planinariti po Himalaji. Javlja nam se vrlo rijetko, no tako je i najbolje.

Kad je zašutio, za trenutak su mu oči plivale u suzama, ali je ovladao sobom. Zagleda se prema ljudima nedaleko od kamina. Pratila sam njegov pogled. Bilo ih je samo desetak. – Koja je vaša majka?

– Ona žena u žućkastoj haljini. Iza nje stoji moj očuh Derek. Vjenčali su se prije tri godine, ali ne vjerujem da će brak još dugo trajati.

– Kako to?

Bobby kao da je imao na umu nekoliko odgovora, no napokon samo strese glavom i ne progovori ni riječ.

– Želite li ih sad upoznati? – zapita me. – Najprije mi pričajte o tim ljudima.

– Neke sam zaboravio. Onu ženu u modrom uopće ne poznam. Onaj visoki sijedi čovjek je doktor Fraker. On je patolog kod kojeg sam radio prije nezgode. Oženjen je crvenokosom ženom koja razgovara s mamom. Budući da je u bolničkoj upravi, majka pozna sve liječnike. Onaj proćelavi, krupni čovjek je doktor Metcalf, a s njim razgovara doktor Kleinert.

– Vaš psihijatar?

– Tako je. Smatra me ludim, ali vjeruje da će me izvesti na pravi put. – U glas mu se uvuče gorčina, pa sam naslutila kakav bijes ga prožima iz dana u dan.

Kao na nekakav znak, doktor Kleinert se okrene i zagleda u nas, zatim pogleda ustranu. Doimao se kao četrdesetpetogodišnjak, imao je rijetku, valovitu prosijedu kosu i žalostan izražaj lica.

– Natuknuo sam mu da ću unajmiti privatnog detektiva – reče Bobby, smijuljeći se – ali još nije naslutio da ste to vi, jer bi nam inače prišao i popričao s nama.

– Gdje je očuhova kćerka Kitty?

– Vjerojatno je u svojoj sobi. Nije baš druželjubiva. – A tko je ona niska plavuša?

– Majčina najbolja prijateljica. Radi kao medicinska sestra na Kirurškom odjelu. Hajdemo – reče on nestrpljivo – vrijeme je da ih upoznate.

Krenula sam za njim. Njegova se majka zagledala u nas dok smo se približavali, a obje žene kraj nije zastale su usred razgovora i pogledale što joj je privuklo pažnju.

Doimala se mladom kao majka dvadesettrogodišnjeg momka, bila je vitka, uskih bokova i dugih nogu. Imala je gustu žučkastosmeđu kosu koja joj nije sezala sasvim do ramena. Oči su joj bile male i duboko usađene, lice usko, usta široka. Zapazila sam joj elegantne šake, dugih i tankih prstiju. Od nakita je nosila samo zlatne lančiče oko zaglavka i vrata. Kad se netremice zagledala u Bobbya, naslutila sam joj bol u

očima dok je promatrala njegov ubogaljeni lik. Tad skrene pogled prema meni, uljudno se nasmiješi, krene mi u susret i pruži ruku.

– Ja sam Glen Callahan – – predstavi se. – Vi ste vjerojatno Kinsey Millhone. Bobby vas je najavio. Dat ću vam priliku da se najprije zabavite. Razgovarat ćemo poslije. Stisak ruke joj je bio čvrst. Pogleda ženu s desne strane i reče: – Ovo je Nola Fraker. A ovo je Dufi Daniels – doda, predstavljajući mi drugu ženu.

Nola je bila crvenokosa, čiste puti i sjajnih plavih očiju, u tamnocrvenom kombinezonu bez rukava i s dubokim izrezom tako da joj se vidjela gola koža od grla do struka. Činilo mi se da je odnekud poznam. Možda sam joj vidjela sliku u novinama. No, nisam se mogla sjetiti.

Druga žena Sufi, bijaše niska i izobličena, držala se pogureno i imala debelo tijelo. Žuta joj je kosa bila rijetka i preduga da bi joj pristajala.

Nakon poduže šutnje njih tri nastaviše razgovor, na moje veliko olakšanje. Pojma nisam imala što bih im mogla reći. Nola se raspričala o kostimu što ga je za trideset dolara kupila na rasprodaji i koji će nositi na kušanju vina u Los Angelesu.

– Obišla sam sve trgovine u Montebellu – govorila je – ali nisam pronašla ništa prikladno! Nisam htjela platiti četiri stotke za kostim. Ne bih htjela platiti ni dvjesto dolara.

Začudila sam se. Činilo mi se da je sklona pretjerivanju i rasipnosti, pa je nisam mogla zamisliti kako traži jeftinu robu.

Možda je u djetinjstvu bila siromašna i još se ne može priviknuti na činjenicu da je udana za liječnika.

Uto me Bobby uhvati za ruku i povede prema muškarcima. Upozna me s očuhom, Derekom Wennerom, zatim s trojicom liječnika: Frakerom, Metcalfom i Kleinertom. Tad me, prije nego što sam se snašla, povuče prema hodniku.

– Hajdemo gore – reče mi. – – Upoznat ćete Kitty i potom ću vam pokazati cijelu kuću.

– Bobby, htjela bih razgovarati s ovim ljudima! pobunih se.

– Nema smisla. Dosadni su i ništa ne znaju.

Dok smo prolazili mimo stolića, htjela sam spustiti čašu na njega, ali on zatrese glavom.

– Ponesite je sa sobom – reče mi. Uzme punu bocu vina iz srebrne posude za hlađenje i metne je pod ruku. Usprkos šepanju, hodao je brzo i jedva sam ga pratila. Smetalo mi je lupkanje potpetica. Napokon sam se zaustavila, izula cipele i požurila za njim.

– Majka se ne služi prezimenom Wenner? – zapitah ga dok smo se penjali uza stepenice.

– Ne. Callahan je njezino djevojačko prezime. I ja sam ga preuzeo kad su mi se roditelji razveli.

– To je neobično, mora se priznati.

– Meni se ne čini neobičnim. Otac je dripac. Ovako nisam više povezan s njim kao ni ona.

Kad smo ušli u hodnik, Bobby pokuca na treća vrata s desne strane.

– Kitty? – reče.

– Samo trenutak – dovikne djevojka.

– Vjerojatno je nakresana – izusti on i osmjehne mi se. To nije ništa strašno, pomislih slegnuvši ramenima. Sedamnaest joj je godina.

Vrata se otvore, i ona izviri. Sumnjičavo prijeko pogledom s Bobbya na mene.

– Tko je ovo? – promrmlja. – Ne tupi, Kitty!

Djevojka se ravnodušno povuče u sobu. Kad smo ušli, Bobby zatvori vrata iza nas. Kitty je bila pravi primjer anoreksije: visoka i užasno mršava, izbočenih laktova i koljena.

– Što gledaš? – obrati mi se. Kako se činilo da ne očekuje odgovor, nisam se ni potrudila odgovoriti. Baci se na krevet i zagleda u mene dok je palila cigaretu. Vidjela sam da je izgrizla nokte sve do mesa. Soba je bila obojena crno i nalikovala je na parodiju djevojačke sobe. U njoj je bilo mnogo postera i krpenih životinja, ali sve je to odisalo nekakvom morbidnošću. U zraku se osjećao jak miris marihuane.

Bobbya kao da je zabavljalo njezino neprijateljsko držanje. Privuče mi stolicu i s nje odlučno baci odjeću na pod. Sjela sam, a on se ispružio u podnožju kreveta i obuhvatio joj šakom lijevi gležanj. Taj me prizor podsjeti na Ivicu i Maricu. Možda se Kitty boji da će je strpati u peć ako

se udeblja. No strpat će je u grob, mislila sam, i to uskoro. Na nogama su joj se vidjele sve žile i isticale kosti kao na anatomskoj slici.

– Onda što se događa dolje? – obrati se ona Bobbyu, neprestano gledajući samo mene. Jezik joj se donekle petljao i činilo se da ne može sasvim usredotočiti pogled. Pitala sam se je li pijana ili je progutala nekoliko pilula.

– Što je, brbljaju i loču kao i obično. Kad već govorim o piću, donio sam nam vino – reče on. – Imaš li čašu? Kitty se nagne prema noćnom ormariću, počne kopati po njemu i izvadi čašu na čijem je dnu bilo nešto ljepljivo i zelenkasto: apsint ili liker od mentola. Kad joj je natočio vino, donekle je pozelenjelo od ostataka s dna.

– Dobro, tko je ova maca? – zapita ona.

– O, oprosti – nasmije se Bobby. – Ovo je Kinsey. Privatni detektiv. Pričao sam ti o njoj.

– Da, to sam mogla i naslutiti. – Ponovo se okrenula prema meni. Zjenice su joj se tako raširile da nisam mogla vidjeti kakve su joj boje šarenice. – Kako ti se sviđa naša tajna zabava? Bobby i ja smo crne ovce u obitelji. Čudan par, je li?

Mala mi je već išla na živce. Htjela je pošto-poto glumitiiskusnu i grubu djevojku i pritom se očito naprezala, kao komičar kad nastoji otrcanim šalama nasmijati publiku.

– Dolje je doktor Kleinert – napomene Bobby.

– O, doktor Sveznajući! Što misliš o njemu? – Kitty povuče dim iz cigarete, hineći ravnodušnost, a naslutila sam da je iskreno zanima moj odgovor.

– Nisam razgovarala s njim – rekoh. – Bobby je htio da najprije upoznam tebe.

– Htio bi me strpati u bolnicu – obrati se ona Bobbyu. – Jesam li to već rekla?

– Hoćeš li pristati na to?

– Ni govora! Zar da me bodu svakakvim iglama'? A, ne, hvala lijepa! To me ne zanima. – Ona prebaci duge noge preko ruba kreveta i ustane. Pride niskom toaletnom stoliću i zagleda se u zrcalo s pozlaćenim okvirom. Tad me pogleda preko ramena. – Činim li ti se mršavom?

– Vrlo mršavom.

– Zaista? – Kao da ju je očarala ta pomisao. Okrene se malo ustranu kako bi mogla vidjeti ravnu stražnjicu. Zatim je opet promatrala lice i slegnula ramenima. Bila je, čini se zadovoljna svime.

– Bismo li mogle razgovarati o onom pokušaju ubojstva? – rekoh.

– Netko ga progoni – odgovori Kitty i, vrativši se do kreveta, opet se baci na nj. – Nema nikakve sumnje u to. Zgnječi cigaretu i zijevne.

– Što te navelo na takav zaključak? – Vibracije. Slutnje.

– Postoji li i nešto drugo? – zapitah.

– A, prokletstvo, ni ti nam ne vjeruješ! – odvrati ona, okrene glavu ustranu i nasloni je na ruku.

– Progoni li netko i tebe?

– A-a. Ne bih rekla. Samo njega.

– Ipak, zašto bi ga netko progonio? No, ne kažem da ti ne vjerujem. Samo tražim neko polazište za istragu i zanima me što bi mi ti mogla ispričati.

– Moram malo razmisliti – odvrati ona i zašuti.

Tek za nekoliko minuta shvatila sam da je zaspala. Zaboga, kakvim se sredstvima omamljuje?

4

Pričekala sam u hodniku, držeći u ruci cipele, dok ju je Bobby pokrivao i na prstima izlazio iz sobe.

– Što joj je? – upitah.

– Bit će sve dobro. Sinoć je dugo bdjela. – Ma, koješta! Ona je napola mrtva!

– Zaista? – izusti on i uznemireno se premjesti s noge na nogu.

– Pogledaj je malo bolje, Bobby! Ona je pravi kostur. Puši marihuanu, pije alkohol, vjerojatno uzima i kojekakve lijekove. Kako će preživjeti?

– Ne znam. Nisam dosad zapazio da je u tako lošem stanju – promrmlja on. Bio je ne samo mlad nego i naivan. Ili je ona, možda, propadala tako postepeno da nije opazio u kakvu je stanju.

– Otkad je muči anoreksija?

– Ako se ne varam, otkad je stradao Rick. Bio joj je momak, pa ju je njegova smrt teško pogodila.

– Je li se zbog toga obratila Kleinertu? Zbog anoreksije? – Vjerojatno. Nikad nisam pitao. Ona je bila njegova pacijentica prije nego što sam ja zatražio njegovu pomoć.

– Imate li nekakvih teškoća? – umiješa se neki glas. Približavao nam se Derek Wenner, noseći visoku čašu. Nekoć je, nesumnjivo, bio naočit. Srednje visine, svijetle kose i sivih očiju što su ih uvećale naočale s metalnim okvirom. Zacijelo na pragu pedesete godine, imao je najmanje petnaestak suvišnih kilograma. Lice mu je bilo podbuhlo i crveno kao u ljudi koji previše piju, kosa mu se znatno prorijedila. Prije je imao na sebi sportski kaputić, ali ga je skinuo, kao i kravatu. – Što se događa? Gdje je Kitty? Tvoju majku zanima zašto nam se nije pridružila.

– Ne znam. – Bobby se doimao smeteno. – Razgovarala je s nama i iznenada zaspala.

– Hm, moramo popričati s njom – promrmlja Derek, otvori vrata i uđe u Kittynu sobu. spusti čašu na stol i sjedne na krevet. – Kitty? – Položi joj ruku na rame i blago je prodrma. Nije progovorila. – Hej, probudi se, zlato! Probudi se. – Zabrinuto me pogledavši, snažno je prodrma. – Hej, probudi se! Čuješ li me?

– Hoćete li da pozovem nekog od liječnika? – predložih. Opet ju je drmao. Ne čekajući odgovor, obula sam cipele i, ostavivši torbicu kraj vrata, krenula prema stepenicama.

Kad sam ušla u dnevnu sobu, Glen Callahan me pogleda i odmah nasluti da nešto nije kako valja.

– Gdje je Bobby? – zapita, krenuvši mi u susret.

– Kod Kitty. Bilo bi dobro da je netko pregleda. Naglo je zaspala i vaš muž je ne može probuditi.

– Poslat ću Lea.

Prišla je doktoru Kleinertu i tiho mu nešto rekla. Tad me letimice pogledao i ispričao se svojim sugovornicima. Nas troje krenusmo na prvi kat.

U međuvremenu je i Bobby prišao Kittynu krevetu i zabrinuto se mrštio. Derek je nastojao podići kćerku u sjedeći položaj, no rušila se

ustranu. Žurno prišavši krevetu, doktor Kleinert odgurne obojicu i opipa joj bilo, zatim izvadi iz džepa na prsima svjetiljku u obliku olovke. Zjenice su joj bile potpuno sužene i zelene oči beživotne; očito nisu baš reagirale na svjetlo koje joj je uperio najprije u jedno, zatim u drugo oko. Disala je sporo i plitko. Kleinert posegne za telefonom i pozove hitnu pomoć.

– Ovdje doktor Leo Kleinert. Riječ je o pacijentici koja se otrovala barbituratima – reče i potom dade adresu. Kad je spustio slušalicu, pogleda Bobbya. – Znaš li što je uzela'? Bobby zatrese glavom.

U tom trenutku progovori Derek, gledajući Glen.

– Prije pola sata nije joj bilo ništa – reče. – Osobno sam razgovarao s njom.

– Ah, Derek, nemoj, molim te! – odvrati mu ona uzrujano.

Kleinert otvori ladicu noćnog ormarića i uskoro izvadi iz nje takvu zalihu pilula da bi se i slon srušio kao pokošen. Bilo ih je svakakvih, u plastičnoj vrećici, najmanje dvjesta.

– Kakve su to pilule? – prozbori Derek. – Kako ih se dokopala?

Kleinert strese glavom.

– Neka najprije svi izađu – reče odlučno – pa ćemo tad razgovarati.

Glen Callahan se već okrenula i izašla iz sobe. Čula sam kako se njezini odlučni koraci udaljuju prema stepeništu. Bobby me uhvati za ruku, pa smo i nas dvoje izašli u hodnik.

– Hoće li se oporaviti? – zapita Derek. Očito je bio još previše zapanjen. Doktor Kleinert promrmlja odgovor, no nisam ga mogla čuti.

Bobby me uvede u sobu s druge strane hodnika i zatvori vrata.

– Nestanimo privremeno – reče. – Poslije ćemo sići. – Trljao je prste ozlijeđene ruke kao da su oni nekakav talisman. Tad priđe kućnom telefonu na zidu i pritisne dugme. – Callie, u mojoj smo sobi i vrlo smo gladni. Možeš li nam poslati jelo? Za dvije osobe. Pošalji nam i bijelog vina.

– Dobro – čuo se odgovor. – Alicia će vam nešto donijeti.

– Hvala. – Bobby odšepa do naslonjača i sjedne. Kad god sam uznemiren, jedem. Uvijek sam bio takav. Sjedni i ti, Kinsey. Uh, kako mrzim ovu kuću! A nekoć sam je volio. U djetinjstvu sam je smatrao

divnom. Imao sam prostora za trčanje, za skrivanje. Dvorište mi se činilo beskrajnim. A sad mi nalikuje na čahuru. I u njoj nije ugodno. Hladno je.

Kad sam sjela u drugi naslonjač, on privuče otoman tako da sam mogla podići na njega noge. Pokušala sam zamisliti život u takvoj kući gdje se o svim potrebama brinu drugi, gdje netko drugi nabavlja živežne namirnice i priprema jela, čisti sobe, uklanja smeće, održava okolicu. Kakvi poslovi ostaju vlasniku?

– Kako se živi u ovakvu bogatstvu? – izustih. – Ne mogu to ni zamisliti.

Podigao je glavu i oklijevao. Iz daljine smo čuli sirenu hitne pomoći. Pogleda me i smeteno obriše bradu.

– Smatraš li nas razmaženima? – upita me. Jedna mu je polovica lica bila uzbuđena, druga mrtva.

– Nesumnjivo živite mnogo bolje nego većina.

– I mi obavljamo svoj dio posla. Majka marljivo skuplja novac za dobrotvorne svrhe, sudjeluje u upravljanju umjetničkim muzejom i povijesnim društvom. A Derek... znam kako on provodi dane. Igra golf i često svraća u klub. Dobro, nisam sasvim pošten prema njemu. Brine se o nekim investicijama; tako se i upoznao s majkom. Bio je nadležan za nasljedstvo koje mi je ostavio djed. Kad se oženio mamom, prestao je raditi u banci. Uglavnom, brinu se i o tuđoj dobrobiti, pa se ne može reći da gaze siromahe. Majka je, takoreći, sama osnovala djevojački klub u Santa Teresi. A i centar za osobe koje su doživjele silovanje.

– Što je s Kitty? Što radi ona osim što se opija?

– Ne sudi prestrogo! Ne znaš što smo proživjeli.

– Imaš pravo, oprosti. Pohađa li neku privatnu školu? – Više ne. Ove godine su je premjestili u srednju školu u Santa Teresi. Htjeli bi je pošto-poto izvesti na pravi put. – Uznemireno pogleda prema vratima. Kuća je bila sagrađena tako čvrsto da se nije moglo otkriti je li se osoblje hitne pomoći već uspjelo na prvi kat.

Prišla sam vratima i odškrinula ih. Upravo su izlazili iz Kittyne sobe i gurali kolica. Djevojka je bila prekrivena pokrivačem i virila joj je samo mršava ruka u koju su joj već davali infuziju iz plastične vrećice. Kroz nos je dobivala kisik. Ispred kolica je išao doktor Kleinert, dok je na

začelju bio Derek, zbunjeno gurnuvši ruke u džepove, blijed kao krpa. Zastane kad me je opazio.

– Poći ću za njima autom – reče, premda ga nitko nije ništa pitao. – Kažite Bobbyu da ćemo biti u bolnici.

Zalila sam ga. Prizor je sličio scenama iz televizijskih serijskih filmova, medicinsko se osoblje držalo ravnodušno i službeno. Odvozili su mu kćerku, koja se našla u smrtnoj opasnosti, ali činilo se da nitko nije spominjao tu mogućnost. Nigdje nije bilo Bobbyeve majke ni ljudi koji su došli na piće. Sve se dogodilo u pogrešan trenutak. Proslava je propala.

– Hoćete li da pođemo s vama? – zapitah.

– Nije potrebno. Recite ženi kamo sam otišao odgovori Derek. – Telefonirat ću čim budem znao kakvo je stanje.

– Sretno – rekoh, a on mi se blijedo osmjehne, kao da se nije navikao na to da ga prati sreća.

Ispratila sam ih pogledom niza stepenice i potom zatvorila vrata Bobbyeve sobe. Htjedoh nešto reći, ali me Bobby prekine.

– Čuo sam – reče.

– Zašto tvoja majka ne sudjeluje u ovome? Zar je u lošim odnosima s Kitty?

– Hm, teško se to može objasniti. Nakon prošlog izgreda mama je rekla da ubuduće pere ruke, što nije tako bezdušno kao što se čini. U početku se trudila koliko god je mogla, no krize su se nizale jedna za drugom. To je jedan od razloga zbog kojih se ne slaže s Derekom.

– A koji je drugi razlog?

Smrknuo se. Očito je i sebe smatrao uzrokom njihovih svađa.

Začuje se kucanje na vratima i u sobu uđe Meksikanka noseći pladanj. Splela je kosu u pletenicu i imala bezizražajno lice. Ako je i znala što se zbiva, to nije pokazivala.

– Hvala – reče joj Bobby. Nešto je promrmljala i otišla. Bobby nam natoči vina, pa smo počeli jesti.

Kad smo sišli u prizemlje, bilo je već gotovo osam sati i gosti su se razišli. Kuća se činila pustom, izuzevši dvije služavke koje su šutke uređivale dnevnu sobu. Bobby me povede prema debelim hrastovim

vratima s druge strane širokog predvorja. Kad je pokucao, javio nam se tih glas. Ušli smo u malu radnu sobu, u kojoj je Glen Callahan čitala neku knjigu. Na stoliću s desne strane stajala je čaša s vinom. Presvukla se i odjenula smeđe vunene hlače i pulover od istobojnog kašmira.

– Da li se javio Derek? – upita Bobby kad joj je sjeo sučelice.

– Prije nekoliko minuta – odgovori Glen, zaklopivši knjigu i odloživši je. – Izvukla se. Ispraznili su joj želudac i smjestit će je u bolnicu. Derek će ostati ondje dok ne potpiše sve papire. – Pogledah Bobbija. Objesio je glavu, pokrio lice rukama i glasno odahnuo. Zagledao se u pod. – Iscrpljen si – nastavi Glen, promatrajući ga. – Zašto ne pođeš na spavanje? Ionako želim nasamu razgovarati s Kinsey.

– Da, mogao bih – odvrati on. Govorio je nerazgovjetnije nego inače i mišići oko očiju su mu se trzali kao da ih podražuje električna struja. Očito je umor pojačavao njegove tjelesne mane. Ustane i priđe majci. Obuhvatila mu je lice rukama i napeto se zagledala u njega.

– Obavijestit ću te ako se Kittyno stanje promijeni promrmlja ona. – Ne brini. Dobro spavaj.

On kimne i priljubi zdravu stranu lica uz njezin obraz, zatim krene prema vratima.

– Telefonirat ću ti ujutro – reče mi i izađe.

5

Spustila sam se u naslonjač iz kojeg se on digao. Bio je još topao od njegova tijela. Glen me promatrala i po svoj prilici nastojala stvoriti mišljenje o meni.

Zapazila sam da joj je kosu obojio neki stručnjak tako da se gotovo podudarala s blagim smeđim očima. Sve je na njoj bilo u lijepom skladu: šminka, odjeća, ukrasi. Jasno se vidjelo da posvećuje pažnju svakoj pojedinosti i da ima besprijekoran ukus.

– Žao mi je što ste nas vidjeli baš u ovakvim prilikama. – Čini mi se da nikad ne vidim ljude u najboljem izdanju – rekoh joj. – Zbog toga sam stekla prilično iskrivljen dojam o čovječanstvu. Hoće li mi račune plaćati on ili vi?

– On će ih plaćati – odgovori ona i podigne obrvu, gledajući me sa zanimanjem. – Dobio je nasljedstvo kad je navršio dvadeset i jednu godinu. Zašto pitate?

– Želim znati koga trebam obavještavati – rekoš. Što mislite o njegovoj tvrdnji da ga netko hoće ubiti?

– Moguće je – odvrati ona, razmislivši malo, i slegne ramenima. – Policija je povjerovala da ga je netko prisilio da skrene s mosta. Je li se to dogodilo s umišljajem ili ne, pojma nemam.

– Sudeći prema Bobbyevim riječima, ovih je devet mjeseci bilo vrlo mučno za njega.

– Ne znam kako smo preživjeli to vrijeme – izusti ona, prelazeći noktom po naboru na nogavici. – On mi je jedinac, smisao mog života. – Zastane, smiješeći se sama sebi, zatim me pogleda u oči. – Znam, sve majke govore tako, ali on je uvijek bio izuzetan. Od djetinjstva. Pametan, dosjetljiv, druželjubiv, snalažljiv. I vrlo lijep. Jednom riječju čaroban. One noći kad se dogodila nezgoda, posjetila nas je policija. Nisu nas mogli obavijestiti prije četiri sata ujutro, jer su tek nakon nekog vremena otkrili auto i potom im je trebalo nekoliko sati da bi oba momka dopremili do ceste. Dakako. Rick je umro na mjestu. – Kad je zašutjela, u prvi sam tren pomislila da je izgubila nit. – Uglavnom, zazvonilo je zvonce, pa je Derek sišao u prizemlje. Kad se nije vratio, zgrabila sam kućnu haljinu i pošla za njim. U predvorju sam ugledala dva policajca. Pomislila sam da su nas došli obavijestiti o nekoj provali u susjedstvu ili o nekakvoj prometnoj nezgodi na cesti pred kućom. Kad se Derek okrenuo, zapazila sam mu na licu grozan izražaj. Rekao je: »Glen, stradao je Bobby.« Pomislila sam da će mi se srce zaustaviti. – U očima joj zasvjetlucaju suze. Sklopi ruke i nastavi: – Pomislila sam da je poginuo. Sledila mi se krv u žilama. Naposljetku su mi zubi zacvokotali. On je tad već bio u bolnici. Doznali smo da je još živ, ali se bori sa smrću. Kad smo stigli u bolnicu, liječnik nije probudio u nama nikakve nade. Baš nikakve. Napomenuo je da su ozljede vrlo teške. Oštećen je mozak i polomljene razne kosti. Govorili su da se Bobby nikad neće oporaviti, da će, ako i preživi, samo vegetirati. Umirala sam od tuge. Umirala sam s Bobbyem, i to je potrajalo danima. Nisam se micala od

njega. Bila sam izvan sebe. Derala sam se na sve, na sestre, liječnike... – Podigne kažiprst kao nastavnik koji nešto želi istaknuti. Kazat ću vam što sam tad spoznala – reče. – Shvatila sam da ne mogu kupiti Bobbyev život. Novcem se ne može kupiti život, ali se može kupiti sve ostalo. Još nikad se nisam tako služila novcem, što mi se sad čini čudnim. Moji su roditelji bili bogati, a bogati su mi bili i bake i djedovi. Premda sam uvijek bila svjesna kakvu moć ima novac, ipak ga dotad nisam znala tako djelotvorno iskoristiti, Bobbyu sam sve priuštila. Sve najbolje! Ni na čemu nisam štedjela. I izvukao se. Imajući na umu koliko je propatio, mrska mi je pomisao da mu je netko namjerno nanio takvo zlo. Usprkos svemu, Bobbyu je život upropašten. On će živjeti i pronaći će neki cilj u životu, ali samo zato što mu to možemo priuštiti novcem. Pravo je čudo što je ovakav kakav je sada.

– Slutite li zašto bi ga netko htio ubiti? – zapitah. Zatrešla je glavom. – Kažete da Bobby ima vlastiti novac. Tko će ga naslijediti ako on umre?

– Trebalo bi da to pitate njega. Vjerojatno je napisao oporuku. Razgovarali smo kako bi trebalo da novac ostavi raznim dobrotvornim organizacijama... osim, dakako, ne bude li se oženio i imao djecu. Mislite li da bi novac mogao biti motiv?

– Uvijek mu posvećujem pažnju, pogotovu kad ga je ovako mnogo.

– Što bi drugo moglo biti posrijedi? Zbog čega bi ga netko mogao mrziti?

– Ljudi ubijaju iz svakakvih razloga. Netko se razljuti zbog nečega i osveti. Netko je ljubomoran ili se želi zaštititi od istinskog ili izmišljenog napada. Poneki ubijaju zato što su učinili nekakvo zlo, pa ga sad žele prikriti. Katkad su ti razlozi još bezumniji. Možda je Bobby one večeri naglo skrenuo pred nekoga, pa ga je vozač slijedio sve do prijevoja. Ljudi pošasavaju u autu. Nije li se možda posvadio s nekime? – Koliko znam, nije.

– Nije li se tko ljutio na njega? Možda neka djevojka? – Ne bih rekla. U to je vrijeme izlazio s jednom djevojkom, ali taj odnos, koliko sam mogla razabrati, bio je prilično površan. Poslije nezgode vidali smo je vrlo rijetko. Dabome, Bobby se izmijenio. Takav bliski susret sa smrću ne može proći bez kazne. Nasilna je smrt poput čudoviša. Što joj je

čovjek bliže, to su rane teže... ako uopće uspije preživjeti. Bobby se morao izvlačiti iz groba, korak po korak. Sad je drukčiji nego prije. Sreo se sa čudovištem licem u lice, i ono mu je ostavilo tragove pandža po cijelom tijelu.

– Bobby kaže da je tad radila kod doktora Frakera.

– Da, to je istina. Jim Fraker mi je već godinama prijatelj. Zapravo, zbog toga se Bobby i zaposlio u bolnici. Fraker mi je učinio uslugu.

– Koliko dugo je radio ondje?

– U bolnici je bio oko četiri mjeseca, no kod Jima na Patologiji proveo je dva mjeseca.

– Što je radio?

– Čistio je opremu, obavljao svakakve poslice, javljao se na telefon. Naučili su ga kako se rade neki laboratorijski pokusi i ponekad je nadzirao aparaturu, no ne mogu zamisliti da bi mu taj posao ugrozio život.

– Pripremao se za medicinski studij, je li?

– Da, tako je. Radio je samo privremeno, nadajući se da će ga primiti na medicinski fakultet. Prve su mu molbe odbili. – Kako to?

– Ah, bio je umišljen i prijavio se na samo pet medicinskih fakulteta. Uvijek je bio odličan đak i uspijeva u svemu u životu. No tu se prevario. Na medicinskim je fakultetima velika konkurencija, pa ga nisu primili na onima na kojima je pokušao sreću. To ga je otriježnilo. Posao kod doktora Frakera nesumnjivo je smatrao vrlo korisnim, jer je doznao štošta o laboratoriju.

– Što se inače zbivalo u njegovu životu u to doba?

– Ništa osobito. Odlazio je na posao. Sastajao se s djevojkom, dizao je utege i povremeno se skijao na vodi. Išao je u kina i izlazio s nama na večere.

Zanimalo me još nešto. Pitala sam se kako će ona reagirati na moje riječi.

– Je li se spolno zbližio s Kitty`? – zapitah.

– Oh, pa sad, na to ne mogu odgovoriti. Nemam pojma. – Ali je moguće.

– Da, moguće je, premda ne i vjerojatno. Derek i ja smo zajedno od njene trinaeste godine. Bobbyu je tad bilo osamnaest ili devetnaest godina. Uglavnom, bio je već odrastao momak. Čini mi se da je Kitty bila očarana njime. Ne znam što je on osjećao prema njoj, ali ne mogu vjerovati da bi ga zanimala trinaesto-godišnjakinja.

– Koliko vidim, brzo je odrasla.

– Nije mi jasno zašto takvu pažnju posvećujete toj pojedinosti – reče ona i nemirno prekriži noge.

– Moram doznati sve što se događalo. Večeras se zabrinuo za nju i vidljivo je odahnuo kad je doznao da se oporavlja. Stoga me zanima koliko su duboke veze između njih dvoje.

– Da, razumijem. Nakon nezgode je pretjerano osjetljiv. Navodno je to posve uobičajeno za one kojima je ozlijeđena glava. Čudljiv je. Nestrpljiv. I reagira pretjerano. Lako se rasplače i uvelike se ljuti na sebe.

– Je li jedna od posljedica i gubitak pamćenja?

– Da – potvrdi ona. – Najneugodnije je što nikad ne može predvidjeti gdje će se taj gubitak pamćenja očitovati. Katkad se sjeća i sitnih pojedinosti, a onda, već u idućem trenu, ne zna ni datum vlastitog rođenja. Ili ne pozna nekoga s kim se družio cijelog života. Baš zbog toga posjećuje Lea Kleinerta. Htio bi izaći nakraj s promjenama u svojoj личности.

– Ispričao mi je da i Kitty ide k doktoru Kleinertu. Zar zbog anoreksije?

– Ma, Kitty je nemoguća od početka.

– Da, to sam već čula. O čemu je riječ?

– Pitajte Dereka. Nema smisla da sa mnom razgovarate o njoj. Ja sam se trudila i trudila, no više me nije briga. Nije me dirnulo ni ovo večeras. Znam da to zvuči okrutno, ali ja je ne mogu shvatiti ozbiljno. Ona sama upropaštava svoj život. Pa, neka čini sa sobom što god hoće, samo neka ne dira nas ostale. Što se mene tiče, rnože i umrijeti.

– Koliko vidim, njezino vas ponašanje dira, htjeli vi to ili ne htjeli.

– Nažalost, to je istina, ali sad sam sita svega. Nešto se mora promijeniti. Sita sam tih ig;ara i dosta mi je njezina manipuliranja Derekom.

– Mislite li da su one pilule uistinu njezine?

– Dabome. Omamljena je otkad je koraknula u moju kuću. To je neprestano kamen smutnje između Dereka i mene. Ona upropaštava naš odnos. – Glen zašuti i umiri se, zatim reče: – Zašto ste izrekli to pitanje?

– O lijekovima? Jednostavno, čudno mi je sve to. Prije svega, ne mogu vjerovati da bi ostavila pilule u noćnom ormariću. Drugo, odakle joj toliko pilula? Zna li koliko one stoje?

– Ona dobiva svakog mjeseca dvjesto dolara. Neprestano govorim da je to prevelik džeparac, ali kakva korist od toga? Derek tjera po svome. Daje joj novac sa svog računa.

– Ipak, takve se pilule ne mogu lako nabaviti. Morala bi imati nekakvu izvrsnu vezu.

– Kitty zna postići što želi.

Odlučila sam odustati od te teme i porazgovarati s jednim momkom koji opskrbljuje drogama srednju školu, a kojeg sam nedavno upoznala. Možda on dozna odakle joj pilule. Štoviše, možda je on osobno opskrbljuje. Obećao mi je da će se odreći tog posla, ali to je kao kad pijanac obeća lakovjerniku da će za poklonjeni dar kupiti jelo umjesto pića. Tko još vjeruje takvim obećanjima'?

– Za danas je dovoljno razgovora – rekoh. Molila bih vas da mi date ime i telefonski broj Bobbyeve negdašnje djevojke ako ih znate, a vjerojatno ću popričati i s Rickovim roditeljima. Kako bih mogla s njima. stupiti u dodir?

– Dat ću vam oba broja – odgovori ona, ustane i pride starinskom pisaćem stolu od palisandrovine.

– Imate lijep stol – promrmljala sam. Bilo je to kao da govorim engleskoj kraljici da ima lijepe dragulje.

– Hvala – odgovori ona prelistavajući kožnati adresar s monogramom na koricama. – Kupila sam ga lani na dražbi u Londonu. Neugodno mi je reći koliko sam platila.

– Ipak, recite mi. Baš me zanima.

– Dvadeset šest tisuća dolara – promrmlja ona, prelazeći prstom po stranici.

Mirno sam podnijela tu brojku. Dvadeset šest somova za nju je mačji kašalj. Koliko plaća za donje rublje? A tek za automobile?

– Evo, zapisala sam sve – reče ona i pruži mi papir. S Rickovim ćete roditeljima, po svoj prilici, teško stupiti u dodir.

– Zašto?

– Zato što okrivljuju Bobbya za sinovu smrt. – Kako to Bobby podnosi?

– Ne baš dobro. Katkad mi se čini da i on misli tako, i to je još jedan razlog više da se otkrije što se zapravo zbilo.

6

Obukavši u automobilu opet hlače i obuvši sandale, odvezla sam se do bolnice.

– Dobra večer – pozdravih službenicu za stolom u predvorju koja je sličila jednoj mojoj staroj nastavnici. Možete li mi reći je li u bolnicu primljena Kitty Wenner? Dovezla su je večeras kola hitne pomoći.

– Da pogledam – reče ona. Na prsima joj je bila pločica s imenom »Roberta Choat«. – Evo, našla sam je. Krenite kroz ovaj hodnik, popnite se dizalom na treći kat i tad skrenite ulijevo. No, ona je na psihijatrijskom odjelu, pa ne znam hoćete li moći k njoj. Prošlo je već doba posjeta. Jeste li joj vi rodbina?

– Ja sam joj sestra – slagala sam bez oklijevanja.

– Onda, dušo, ponovite to dežurnoj sestri na trećem katu, pa će vam možda povjerovati – uzvрати mi istom mjerom Roberta Choat.

– Nadam se – rekoh. Željela sam zapravo vidjeti Dereka.

Uspevši se na treći kat, u čekaonici sam brzo pronašla Dereka Wennera. Pušio je i držao u krilu otvoren časopis. Tupo me pogleda kad sam sjela kraj njega.

– Kako je Kitty! – progovorih.

– Oh! – Malo se lecnuo. – Oprostite, nisam vas odmah prepoznao. Bolje joj je. Upravo su je dovezli u sobu. Uskoro ću moći k njoj. –

Pogled mu odluta prema dizalima. – Glen nije došla s vama? – Stresla sam glavom, gledajući kako mu s lica nestaju olakšanje i trenutna nada. – Nemojte joj reći da ste me zatekli s cigaretom u ustima – nastavi on skrušeno. – U ožujku me natjerala da prestanem pušiti. Bacit ću cigarete prije nego što dođem kući. Jednostavno nisam mogao odoljeti zbog Kittyne bolesti i svega ostalog... Zašuti i slegne ramenima.

Nisam mu imala srca reći da smrdi na duhan. Ženi bi mu morao biti potpuno začepljen nos da ne nanjuši smrad.

– Zašto ste došli ovamo? – upita me.

– Ne znam. Bobby je otišao na spavanje, pa sam neko vrijeme razgovarala s Glen. Potom sam odlučila svratiti ovamo i vidjeti što je s Kitty.

– Sjedeći ovdje, razmišljao sam koliko ova noć sliči onaj kad se rodila. Također sam čekao vani sate i sate i pitao se kako će sve završiti. U to vrijeme očeve nisu puštali u radaonice. Danas je drukčije.

– Što se dogodilo s njezinom majkom'?

– Umrla je od pića kad je Kitty bilo pet godina. Zašutio je. Nisam mogla smisliti baš nijednu pametnu riječ. Gledala sam ga kako gasi cigaretu.

– Ovo je psihijatrijski odjel – rekoh napokon.

– Leo bi je htio najprije smiriti i tek tada nešto poduzeti, osloboditi je ovisnosti. – Derek strese glavom, čupkajući podvoljak. – Bože moj, ne znam što ću s njom. Glen vam je vjerojatno ispričala kakve sukobe ona izaziva.

– Svojim drogiranjem?

– Ah, i drogiranjem, i ocjenama, i kasnim izlascima, i mršavljenjem. Vjerujem da je u ovom trenutku teška samo četrdeset i pet kilograma.

– Onda je najbolje da bude ovdje.

U tom se trenutku otvore vrata i izviri medicinska sestra. Srdačno se nasmiješi.

– Gospodine Wennere, hoćete li poći sa mnom, molim vas?

Derek ustane i pogleda me.

– Hoćete li me pričekati? – upita me. – Neću se dugo zadržati. Leo mi je kazao da, s obzirom na njezino stanje, smijem ostati samo pet minuta. Počastit ću vas kavom ili pićem.

– Dobro, pričekat ću vas.

Dok je ulazio, čule su se Kittyne; glasne psovke, a onda se vrata zatvore i odlučno se okrene ključ u bravi. Uzela sam časopis i počela ga listati.

Za petnaestak minuta već sam sjedila s Derekom u motelskom baru nedaleko od bolnice. On je pio martini, a ja bijelo vino.

– Što mislite o Bobbyevoj nezgodi? – upitah ga.

– O njegovoj tvrdnji da ga je netko pokušao ubiti? Ne znam. Nekako mi se to čini neuvjerljivo. On i majka vjeruju da se to dogodilo, ali ja ne mogu zamisliti zašto bi itko učinio nešto takvo.

– Što je s novcem? – Novcem?

– Zanima me tko će dobiti pare ako Bobby umre. To sam pitala i Glen.

– Hm, to bi bilo vrlo upadljivo – promrmlja on.

– Da je poginuo u provaliji, što se moglo i očekivati, nitko ne bi znao što se dogodilo – rekoh. – Automobili slijeću sa ceste svakih pola godine jer vozači prebrzo ulaze u zavoj, pa bi se to proglasilo uobičajenom prometnom nezgodom. Nije bilo očevidaca, je li?

– Nije, no ne možete se, bojim se, pouzdati ni u Bobbyeve riječi.

– Kako to mislite?

– Pa, on očito želi okriviti nekoga drugog. Neće priznati da je pio. Osim toga, uvijek je vo2:io prebrzo. Poginuo mu je najbolji prijatelj. Rick je, znate, bio Kittyn momak, te ju je njegova smrt itekako uzdrmala. Hoću reći, od početka imam dojam da Bobby svojom pričicom želi zaštititi sebe.

Njegova je postavka, nesumnjivo, bila zanimljiva. Čvrsto sam vjerovala da je nije spomenuo Glen.

– Mislite li da je Bobby sve izmislio?

– Ne, to nisam rekao – odvrati on izbjegavajući odgovor. – Mislim da on vjeruje u to, ali takav ga prikaz događaja, budimo iskreni, oslobađa krivnje, nije li tako? Mahne konobaru i pogleda me. – Hoćete li popiti još jednu čašu?

– Hoću, dabome. – Nisam još zapravo popila ni prvu čašu vina, no nadala sam se da će se opustiti bude li stekao dojam da složno pijem s njim. Vjerojatno će mu se poslije nekoliko martinija razvezati jezik. – Kako se držala Kitty kad ste je posjetili? Niste mi to još rekli.

– Uzrujala se... znate... zato što je u bolnici, ali rekao sam joj... rekao sam joj: »Gledaj, mala, moraš se oporaviti, kud puklo da puklo! Moraš se pomiriti sa stanjem.« Da, baš to sam joj kazao.

– Koliko sam mogla zapaziti, Glen baš ne suosjeća s njom – primijetih.

– Istina je. Ne mogu joj zamjeriti zbog toga, ali ni Kitty nije bilo lako u životu. Glen ne razumije kakvu je cijenu platila ta djevojčica. Bobby je imao sve prednosti koje se mogu kupiti novcem. Zašto ne bi uspio? Reći ću vam što mi smeta. Gledajte, svaki se Bobbyev postupak opravdava. A sve što učini Kitty, odmah je grozan zločin. I Bobby griješi, da budemo načistu. Ali, kad on zabrlja, Glen uvijek pronalazi nekakvo objašnjenje. Brani ga. Razumijete li me?

– Ne znam što je on učinio – promrmljala sam i slegnula ramenima.

– Neka ovo ostane među nama – – reče Derek, spustivši glas – ali momka su dvaput pozvali :na sud zato što je vozio pijan, a prije godinu dana napravio je klinca nekoj curici. Gled proglašava sve to mladenačkim ludorijama... momci su momci, i takve gluposti... ali ako Kitty samo jednom pogriješi, odmah nastaje pakao. – Počela sam uviđati zašto Bobby ne vjeruje da će njihov brak potrajati. – Dobro, kako ćete započeti istragu? – zapita me Derek i nasmiješi se, povlačeći se na neutralni teren.

– Još ne znam. Ponajčešće se: najprije raspitujem, istražujem pozadinu, otkrivam nit i zatim je slijedim. Kimnuo je kao da govorim nešto vrlo važno.

– Želim vam sreću – reče mi. – Bobby je dobar momak, ali ima tu svega i svačega. Ne vidi se na prvi pogled. – Pogledao me tako kao da bi mi mogao ispričati još štošta, no mora čuvati tajne. Nisam ga shvatila ozbiljno. Vjerojatno se samo izmotavao, ne shvaćajući kako je proziran. Srknula sam gutljaj vina, pitajući se bih li mogla još štogod doznati od njega. – Vrijeme je da krenem kući – reče on kad je pogledao na sat – i pripremim se za jezikovu juhu.

– Hoće li se Glen ljutiti?

– U novije se vrijeme neprestano ljuti. Dakle, ovo je bila vrlo loša rođendanska proslava, mogu vam reći.

– Možda će iduće godine biti bolje. Hvala vam na piću. – Hvala vama što ste došli ovamo. Dirnula me vaša zabrinutost. Budem li vam mogao ikako pomoći, samo mi javite.

Došavši do mog auta, rastali smo se. Promatrajući ga u retrovizoru dok je išao prema parkiralištu s druge strane bolnice, zapazila sam da povremeno posrće. U baru je za nepunih pola sata popio dva martinija. Okrenuvši auto za sto i osamdeset stupnjeva, dovezla sam se do njega i zaustavila. Otvorih desna vrata.

– Kako bi bilo da vas povezem?

– A, ne, nije mi ništa – odgovori on. Stajao je i malo se njihao. Vidjela sam kako mu živčani sustav prenosi poruku do mozga. Naherio je glavu mršteći se, a onda sjedne u auto i zalupi vrata. – Ionako imam teškoća preko glave, nije li tako?

– Tako je – složih se.

Kad sam sutradan ujutro u devet sati došla u ured, Bobbyev mi je odvjetnik već poslao prijepis policijskog izvještaja i snimke na kojima se jasno vidio

Bobbyev smrskani auto, fotografiran sa svih strana. Vidjela su se i tijela. Prizor je bio jezovit. Nije mi prijao na prazan želudac, pa izađoh na balkon kako bih udahnula svježeg zraka.

Smirivši se, vratila sam se unutra i nastavila pregledavati izvještaj. Autopsiju na Ricku Bergenu objavio je B. R. Jim Fraker.

Santa Teresa je premalen grad da bi imala vlastitu policijsku mrtvačnicu i policijskog liječnika za autopsije, pa se takvi poslovi povjeravaju bolnici.

Uzela sam pisaći stroj i napisala na papir sve podatke koje sam dosad prikupila o Bobbyu. Dodala sam ime i adresu Rickovih roditelja i Bobbyeve bivše djevojke te popis ljudi koji su se sinoć okupili kod Glen Callahan.

Završivši s tim, pogledala sam na sat. Bilo je deset i dvadeset. Možda je Bobby još u gimnastičkoj dvorani. Zaključala sam ured i hitro sišla na parkiralište. Dovezavši se pred dvoranu, ugledala sam Bobbya kako upravo izlazi. Kosa mu je bila još vlažna od tuširanja. Usprkos uzetosti jednog dijela lica, ubogaljenoj lijevoj ruci i šepanju, moglo se naslutiti kakav je nekoć bio, mlad i snažan, plavokosi ljepotan što se skijao po kalifornijskim valovima. Kad me opazio, osmjehnuo se i automatski obrisao bradu.

– Nisam te danas očekivao ovdje – reče mi on. Danas nije tvoj dan za vježbanje.

– Kako je bilo na vježbama? – upitah ga. Mahnuo je glavom lijevo-desno, pokazujući mi da je bilo tako-tako. Uхватih ga ispod ruke. – Imam jednu želju no ne moraš je ispuniti.

– O čemu je riječ?

– Htjela bih da se odvezeš sa mnom do prijevoja i pokažeš mi gdje je auto sletio u provaliju.

Smiješak mu izbljedi. Pogledao je ustranu i produžio prema svom autu.

– Dobro – odgovori – no htio bih najprije posjetiti Kitty.

– Zar su dopušteni posjeti?

– Već ću se nekako probiti do nje – odvrati on. Ljudi nerado imaju posla s bogaljima, pa ponajčešće uspijevam postići ono što hoću.

– Razmažen si.

– Treba iskoristiti svaku moguću prednost – reče on. – Hoćeš li ti voziti?

– Neću. Ostavimo moj auto kod kuće i odvezimo se tvojim.

Ostala sam u autu na bolničkom parkiralištu i čekala ga. Vjerovala sam da se ona već oporavila, da je još loše volje i više na sve oko sebe pa je nisam htjela sresti u takvu stanju. Namjeravala sam razgovarati s njom za dva-tri dana; neka se najprije sabere i smiri. Upalila sam radio i tuckala prstima po upravljaču u ritmu glazbe. Čim je došao Bobby, ugasila sam radio i krenula s parkirališta.

– Je li sve kako valja? – upitah ga. – Jest.

Nakon toga je šutio dok smo se vozili prema podnožju brda. Nebo je bilo modro i potpuno vedro. Visoka trava duž krivudave ceste požutjela je od većine i mjestimice sam vidjela guštore kako se sunčaju na kamenju, sivi i nepomični poput grančica.

Česta je bila zavojita i strma, pa sam prebacila mjenjač u niži prijenos ali se moj mali »volkswagen« ipak još bunio. – Učinilo mi se da sam se sjetio nečega – progovori

nakon nekog vremena Bobby – no ne mogu povezati niti. Zbog toga sam morao posjetiti Kitty.

– Čega si se sjetio?

– Imao sam adresar. Uvezan u kožu i velik poput igraćih karata. Jeftin. Crven. Dao sam ga nekomu da mi ga pričuva, a sad ne znam komu.

– Ne sjećaš se zašto ti je bio važan?

– Ne. Sjećam se samo da sam se zabrinuo zbog njega, pomislio sam kako bi bilo bolje da ne bude kod mene jer bi mi mogao biti opasan, pa sam ga dao nekome. Tad sam... sjećam se tog dijela vrlo jasno... vjerovao da ću ga lako uzeti poslije. – Bobby slegne ramenima i prezirno puhne kroz nos. – Eto, takvo je stanje.

– Jesi li ga dao prije nezgode ili poslije nje?

– Ne znam. Sjećam se samo da sam ga dao nekome. – Ne bi li on bio opasan i za onoga komu si ga dao'? – Vjerujem da ne bi. Uh, kako je to neugodan osjećaj!

Nepodnošljivo mi je što znam da sam nekoć znao nešto, a sada to ne mogu dokučiti.

– Što se događa kad zaboraviš nešto takvo? Možeš li nekako doprijeti do podatka ili je jednostavno zauvijek nestao?

– Ah, katkad se prisjetim, no najčešće ostaje praznina... kao da se poderalo dno kutije, pa je sve ispalo iz nje.

– Kako ti je uopće pao na pamet taj adresar?

– Ne znam. Pregledavao sam stvari u ladici pisaćeg stola i naišao na crveni kožnati rokovnik koji je pripadao istoj garnituri. Najednom mi je sinulo.

– Kitty ne zna ništa o adresaru'? – zapitah. Zatresao je glavom. – Kako je ona?

– Digla se i hoda. Mislim da će je poslije posjetiti Derek... – On zašuti. Približavali smo se vrhu brijega i počeo mu se trzati mišić kraj lijevog oka.

– Neće li ti ovo biti suviše neugodno? – upitah ga. Napeto je gledao ustranu.

– Blizu smo – reče. – Uspori i zaustavi se ako možeš. Pogledah u retrovizor. Iza nas su bila tri automobila, ali sa strane, na šljunku, bilo je dovoljno mjesta. Skrenula sam udesno i zaustavila »volkswagen«. Most je bio samo desetak metara ispred nas. Zaštitna željezna ograda, koju je probio Bobbyev »porsche«, bila je popravljena, ali je na početku mosta još nedostajao komad betona.

– Onaj drugi auto počeo nas je udarati odostraga baš kad smo prešli preko vrha brda – – reče Bobby i izađe. Pošla sam za njim. Pod nogama

nam je škripao šljunak. Vidjela sam da mu nije lako pri duši kad je pogledao niz stijenovitu padinu. Osvrnuh se prema automobilima što su prolazili mimo nas. Nitko nam nije posvećivao baš nikakvu pažnju. – Jesi li se ikad suočila sa smrću? – zapita me Bobby, okrenuvši se prema meni.

– Jesam.

– Sjećam se da sam pomislio: »Ovo je kraj. Nema mi spasa«. Osjećao sam se kao biljka koju je netko iščupao. Letio sam kroz zrak. – Zašuti za tren. – A onda mi je bilo hladno, sve me boljelo i ljudi su mi govorili, a ja nisam mogao razumjeti ni riječ. Ležao sam u bolnici i prošla su već dva tjedna. Otad mislim da se tako osjeća novorođenčad. Zbunjeni su i ne snalaze se. Nemoćni su. Grčevito sam se hvatao za svijet oko sebe. Nastojao sam pustiti novo korijenje. Znao sam da mogu birati; opustim li se, odletjet ću kao balon.

– Ali, čvrsto si se uhvatio.

– Majka mi je dala snagu. Kad god bih otvorio oči, ugledao bih njezino lice. A dok sam šutio, slušao sam njezin glas. Govorila mi je: »Uspjet ćemo Bobby. Nas dvoje ćemo uspjeti, vidjet ćeš.«

Opet je zašutio. Zaboga, pomislila sam, kako se osjeća onaj tko ima majku koja zna toliko voljeti? Moji su roditelji poginuli kad mi je bilo pet godina, stradali su u glupoj prometnoj nezgodi. Zaputili smo se na nedjeljni izlet, vozili smo se prema Lompocu kad se s planine skotrljao golem kamen i razbio vjetrobransko staklo. Otac je smjesta umro i zaletjeli smo se u stijenu. Ja sam sjedila na stražnjem sjedalu, te sam pri sudaru pala na pod i ostala ukliještena u zgnječenoj karoseriji. Majka je još neko vrijeme živjela, jaučući i plačući, a onda je napokon utihnula. Naslutila sam da je taj muk zlokoban i vječan. Trebalo im je nekoliko sati da me izvuku iz olupine, u kojoj sam bila s mrtvima koje sam voljela i koji su me napustili za sva vremena. Nakon toga me odgojila stroga tetka koja se svojski trudila, željela najbolje i duboko me voljela, ali svojom suhoparnošću nije uspjela nahraniti jedan dio moje duše.

Bobbya je, međutim, krijepila tako snažna ljubav da se vratio iz groba. Premda je bio sav polomljen i unakažen, najednom sam mu pozavidjela

tako da su mi suze navrle na oči. Kad sam se tiho nasmijala, on me iznenađeno pogleda.

– Upravo sam spoznala koliko ti zavidim – rekoh mu dok sam papirnatim rupčićem brisala nos.

– To ti je izvrsna šala. – Blijedo se osmjehnuo.

Vratismo se u auto. Nije mu se naglo osvježilo pamćenje, nije se iznenada prisjetio zaboravljenih činjenica, ali osjetila sam kako je sada, kad sam vidjela sablastan ponor u koji je odletio, još ojačala veza između nas.

– Jesi li bio ovdje poslije nezgode?

– Nisam. Jednostavno nisam imao hrabrosti doći ovamo niti mi je to itko predložio. Znojio sam se pri pukoj pomisli. – Kako bi bilo da popijemo pivo? – Upalih motor.

– Kako bi bilo da popijemo burbon s ledom?

Otišli smo u gostionicu »Poštanska kočija«, nedaleko od glavne ceste, i proveli popodne pričajući.

8

Kad sam ga u pet sati iskrcala pred kućom, oklijevao je i gledao me.

– Znaš li što mi se sviđa na tebi? – upita me. – Što?

– Kad sam s tobom, nisam zbunjen, ne osjećam da sam bogalj i ružan. Ne znam kako to postižeš, ali je lijepo.

– Objasnit ću ti. Podsjećaš me na rođendanski dar, koji mi je netko poslao poštom. Papir je poderan, kutija je oštećena, ali unutra je još i sad nešto divno. Uživam u tvom društvu.

Napola se osmjehnuo i uozbiljio. Pogleda prema kući, zatim opet mene. Očito mu je na umu bilo još nešto, ali se kolebao.

– Što hoćeš reći? – izazvala sam ga.

– Da sam zdrav... da sam čitav, bi li htjela imati odnos sa mnom? Mislim na odnos između muškarca i žene.

– Želiš li čuti istinu? – Samo ako je ugodna. Nasmijala sam se.

– Dakle, istini za volju, da sam te srela prije nezgode, bila bih uplašena. Suviše si zgodan, bogat i mlad. Znači, odgovor je niječan. Da

si »čitav«, kao što ti veliš, vjerojatno te ne bih ni upoznala. Zapravo, nisi, moj tip, mogu ti reći. – A kakav je tvoj tip?

– Još ne znam.

Gledao me i zagonetko se smješkao.

– Hoćeš li mi, molim te, reći o čemu razmišljaš? izustih.

– Kako uspijevaš okrenuti sve naopako i navesti me na to da budem zadovoljan svojom nakaznošću?

– Zaboga, ti nisi nakazan! Prestani govoriti tako! Razgovarat ćemo poslije.

On se osmjehne i zalupi automobilska vrata. Odvezla sam se kući. Premda nisam bila raspoložena za trčanje, odlučila sam sačuvati samodisciplinu i otrčati svojih pet kilometara. Dok sam trčala, razmišljala sam. Treba da odem k doktoru Frakeru na Patološki odjel, možda ću posjetiti i Kitty, zatim ću otići u novinski arhiv i pregledati novinske vijesti uoči Bobbyeve nezgode kako bih vidjela što se zbivalo u to vrijeme. Možda ću povezati neki tadašnji događaj s Bobbyevom tvrdnjom da ga je netko pokušao ubiti.

U sedam sati otišla sam k Rosie na čašu vina. Rosie je stajala za šankom i pušila tako da joj je dim ovio glavu poput aureola. Ona je šezdesetogodišnjakinja, mađarskog podrijetla, i rado naređuje. Ima dug nos, kratku gornju usnu i sužene oči koje kao da uvijek gledaju sumnjičavo. Osorna je, nagla i svojeglava. Zna se durti, što je u njenim godinama smiješno, ali djelotvorno. Često mi se ne sviđa no uvijek me iznova očarava.

Pogledavši je, opazih da sjedi uspravno i nepomično te da škilji prema vratima. Prateći njezin pogled, vidjela sam da je upravo ušao Henry sa svojom novom prijateljicom, Lilom Sams. Rosie su se očito odmah izvukle antene kao Marsovcima u crtićima. Henry pronađe stol koji se činio koliko-toliko čistim i ponudi stolicu Lili. Kad je sjela, stavila je u krilo plastičnu torbu kao malena psa. Mahnula sam Henryu, a on mi je odzdravio mahanjem. Lila se osvrne prema meni i nasmiješi se no zapazila sam da je njezino oduševljenje lažno.

U međuvremenu je Rosie odložila večernje novine, digla se i kliznula kroz bar kao morski pas. Mogla sam samo pretpostaviti da je već upoznala Lilu. Sa zanimanjem sam gledala prizor.

Rosie je izvadila notes i čekala narudžbu. Gledala je samo Henrya, kao da je došao sam, a tako se ponaša i prema meni ako dođem s nekim. Ona ne razgovara s neznancima. Ne gleda nikoga koga ne pozna već neko vrijeme. Pogotovu ako je riječ o ženama. Henry se dogovarao s Lilom i napokon je naručio nešto za njih oboje. Nastala je opširna rasprava. Zaključila sam da je Lila zatražila nešto što se ne slaže s Rosienim poimanjem vrsne mađarske kuhinje. Možda je Lila htjela da se iz nečega izostavi paprika ili je htjela da se nešto ispeče umjesto da se isprži. Sudeći prema svemu, morala se držati nekih dijetalnih zabrana. Ali, Rosie je poštovala samo jedno pravilo: ili će se jesti onakvo jelo kakvo ona priprema, ili treba otići nekamo drugdje. Lila očito nije mogla povjerovati da se neće ugoditi njezinoj želji. Svadljivo je povisila glas. Rosie je šutjela kao zalivena. U svom je lokalu mogla činiti što ju je volja. Dvojica gostiju za šankom, koji su se dosad prepirali oko politike, sa zanimanjem okrenuše glavu.

Lila žustro odgurne stolicu natrag i ustane. U prvi sam tren pomislila da će torbicom udariti Rosie. Umjesto toga zajedljivo je još nešto rekla i krenula prema vratima, a Henry je požurio za njom. Rosie je ostala mrtva hladna, smješkajući se kao mačke usred snova o miševima.

Prišla mi je tek za dvadeset minuta, kad sam ispraznila čašu, pa mi ju je htjela ponovo napuniti. Prekrižila je ruke na prsima i blago se njihalala naprijed-natrag. Tako se drži kad god želi privući pažnju ili smatra da gost nije dovoljno pohvalio njezino kuharsko umijeće.

– Čini mi se da si je dobro sredila – rekoh.

– Obična prostakuša. Užasno stvorenje. Bila je već jedanput ovdje i nimalo mi se ne sviđa. Henry je lud kad mi dovodi takvu bezobraznicu ovamo. Tko je ona'?

– Znam samo da se zove Lila Sams. Unajmila je sobu kod gospođe Lowenstein, a Henry je, koliko vidim, očaran njome.

– Očarat ću je ja ako mi ponovo dođe ovamo! Ima nekakve čudne oči.

– Rosie se nakrevelji oponašajući Lilu, tako da sam se nasmijala. Inače

nema smisla za šalu. Nisam ni slutila da joj je zapažanje tako dobro i da zna oponašati ljude. Dakako, bila je potpuno ozbiljna. – Dobro, što hoće od njega?

– Zašto misliš da hoće nešto. – Možda su se njih dvoje jednostavno zaželjeli društva. Henry je vrlo naočit, ako baš želiš znati.

– Znam to i sama! Vrlo je naočit. I dobar je čovjek. Što će mu onda ta zmijica?

– Kao što se kaže, Rosie, ukusi se razlikuju. Možda ona ima nekakve vrline koje se ne vide na prvi pogled.

– A, ne, nema ona nikakvih vrlina. Namjere su joj nepoštene. Porazgovarat ću s gospodom Lowenstein. Što joj je palo na pamet? Kako je mogla iznajmiti sobu takvoj ženi?

To sam se i ja pitala dok sam išla kući. Gospoda Lowenstein je udovica i ima popriličan imetak. Nisam mogla vjerovati da joj je potreban novac i zanimalo me kako joj se Lila Sams pojavila pred vratima.

Kad sam došla kući, u Henryevoj je kuhinji gorjelo svjetlo i čula sam Lilin prigušen glas, ljutit i nezadovoljan. Susret s Rosie ju je očito grdno uzrujao, pa je Henry, koliko god joj mrmljao i tješio je, nije mogao smiriti. Kad sam ušla u stan i zatvorila vrata isključila sam njihove glasove.

Čitala sam jedan sat... i pročitala šest uzbudljivih poglavlja u knjizi o provalama i krađama... zatim sam rano pošla na spavanje. Ugasivši svjetlo i ležeći budna još neko vrijeme u mraku, bila sam uvjeren da se još čuje Lilino prigovaranje. Njezin mi je zajedljivi glas zujao oko uha poput komarca. Možda će Henry uvidjeti da ona nije tako dobra kao što se čini. A možda i neće. Uvijek se čudim kad vidim kakve budale rade od sebe muškarci i žene u potrazi za seksom.

Kad sam se ujutro dovezla pred gimnastičku dvoranu, na parkiralištu sam ugledala Bobbyev auto. Veselila sam se ponovnom susretu s njim.

Ušavši u dvoranu, opazila sam Bobbya na suprotnoj strani i nisam mu htjela smetati usred vježbe. Počela sam razgibavati ruku.

Iznenada začuh zveket i potmuo pad. Digavši pogled, opazila sam da je Bobby izgubio ravnotežu i pao na hrpu utega od pet kilograma.

Vidjelo se da se nije ozlijedio, ali me tek sad spazio i bilo mu je neugodno. Pocrvenio je i pokušao žurno ustati. Neki mišićavi momak koji je vježbao kraj njega pruži mu ruku i pomogne mu. Čim se zbunjeno uspravio, odbio je ikakvu daljnju pomoć i namrgođeno odšepao do uređaja za razgibavanje nogu. Nastavila sam vježbati kao da nisam ništa vidjela, ali sam ga potajno pogledavala. Vidjela sam da je loše volje i da mu je lice napeto. Mišićavi mladići oko njega, koji su dizali utege samo zato da bi ostali u formi, sažaljivo su ga pogledavali. Svaki je tren brisao bradu, namrgođeno buljeći pred sebe. Lijeva mu se noga počne grčiti, pa je zlovoljno uhvatio koljeno. Činilo se kao da je noga postala zasebno stvorenje i trza se po svojoj volji, prkoseći naredbama iz mozga. Zastenjao je i ljutito udarao po vlastitom mesu kao da će ga šakom upokoriti. Jedva sam odoljela želji da mu priđem, znajući da ću, ako to učinim, samo pogoršati stanje. Polako se uspravio, a tijelo mu je tijelo podrhtavalo od umora. Grčevi prestanu onako naglo kako su i počeli. Čim je mogao ponovo hodati, zgrabio je ručnik i pokunjeno se zaputio prema garderobi. Odustao je od ostalih vježbi.

Završila sam svoje vježbe i istuširala se što sam brže mogla. Vjerovala sam da se već očlvezao, no kad sam izašla, auto mu je još bio na parkiralištu. Bobby je rukama čvrsto stezao upravljač i grčevito jecao. Oklijevala sam za trenutak, a onda sam prišla autu, otvorila desna vrata, sjela i čekala da se on smiri. Nisam ga mogla utješiti. Nisam mogla baš ništa učiniti. Nikako mu nisam mogla ublažiti bol ni očaj. Nadala sam se samo kako ću mu svojom prisutnošću pokazati da suosjećam s njim i da mi je drag.

Kad se smirio, ručnikom je obrisao oči i nos, gledajući ustranu.

– Hoćeš li da popijemo kavu: – predložih. Zatresao je glavom.

– Ostavi me samog.

– Imam vremena – napomenuh.

– Možda ću ti se poslije javiti telefonom.

– Dobro. Obavit ću neke poslove, pa bismo se mogli sastati po podne.

Je li ti išta potrebno?

– Nije – odgovori on muklo. – Bobby...

– Ništa mi nije potrebno. Samo me ostavi na miru! Ne treba mi tvoja pomoć.

– Čut ćemo se poslije – rekoh mu izlazeći.

Nagnuo se udesno i zalupio vratima. Krenuo je tako naglo da su gume zacviljele i izjurio s parkirališta ne osvrnuvši se prema meni.

Tad sam ga posljednji put vidjela.

9

Došavši na Patološki odjel u bolnici, zatekla sam doktora Frakera za pisaćim stolom. Podigao je na nj noge i prelistavao nekakvu golemu medicinsku knjigu.

Bio je čvrsto građen... širokih ramena i debelih stegana. Imao je gustu, srebrnastu kosu i preplanulu put.

– Jeste li vi doktor Fraker? – zapitah.

Pogledao me i u sivim sam mu očima vidjela da me prepoznao. Uperio je prst u mene.

– Vi ste prijateljica Bobbya Callahana.

– Tako je. Zanima me bih li mogla razgovarati s vama. – Dakako. – Digao se, pa smo se rukovali. Kad mi je pokazao na stolicu kraj stola, sjela sam.

– Ako sam došla u nezgodno vrijeme, možemo razgovarati poslije – rekoh.

– Ne, sve je u redu. Izvolite? Glen mi je rekla da je Bobby unajmio nekoga tko će istražiti njegovu nezgodu.

– On je uvjeren da je to bio pokušaj ubojstva. Je li vama govorio o tome?

– Nije. Nisam ga vidio već mjesecima, ne računajući ponedjeljak uvečer. Hm, slaže li se policija s mišljenjem o pokušaju ubojstva?

– Još ne znam. Dobila sam kopiju njihova izvještaja i, koliko vidim, oni nemaju gotovo nikakvih podataka. Nije bilo očevidaca niti su na mjestu nezgode pronašli mnogo dokaza.

– To je čudno, je li?

– Da, ponajčešće se nađe nešto što može poslužiti za istragu. Razbijeno staklo, tragovi kočnja, ostaci tuđe boje na žrtvinu vozilu. Možda je krivac iskočio iz svog auta i uklonio sve tragove. Ne znam. No, pouzdajem se u Bobbyevu intuiciju. On kaže da je bio u opasnosti. Samo se ne može sjetiti razloga.

Fraker razmisli o tome i promeškolji se na stolici.

– I ja sam mu sklon povjerovati. On je bistar momak. Bio je i vrlo izobražen. Šteta što je ostalo malo njegovih sposobnosti. Što se događa, prema njegovu mišljenju?

– Nema pojma i, kao što ističe, čim se sjeti, bit će u većim nevoljama nego što je sada. Vjeruje da ga još i sad netko ugrožava.

– Čudno – promrmlja Fraker dok je rupčićem brisao naočale. – Sve je to manje-više izvan moje struke. Hm, trebalo bi odgonetnuti što se događa. Kako bih vam ja mogao pomoći?

– Znam samo da moram krenuti od početka. Moram pokušati da odgonetnem o kakvoj je nevolji riječ. Koliko je radio kod vas? Dva mjeseca?

– Otprilike. Počeo je u rujnu, ako se ne varam. Želite li doznati točan datum, zatražit ću od svoje tajnice da pregleda podatke.

– Koliko sam čula, zaposlio se ovdje zahvaljujući vašem poznanstvu s njegovom majkom.

– Pa sad, to je istina i istodobno nije istina. Ovdje uvijek imamo jedno slobodno mjesto za budućeg studenta medicine. Ovaj put je pripalo baš Bobbyu. Udovoljio je uvjetima. Iako je Glen Callahan ovdje vrlo utjecajna, ne bismo ga zaposlili ako bi bio nesposoban. Hoćete li kave? Baš sam raspoložen za nju. – Kad sam kimnula, on se nagne ustranu i dovikne tajnici: – Marcy, hoćete li nam donijeti kave, molim vas?

– Tad se opet okrene prema meni. – Možemo nastaviti razgovor.

– Je li ovdje imao svoj stol?

– Da, imao ga je, ali je ispražnjen već sutradan nakon nezgode. Nitko nije, znate, vjerovao da će Bobby preživjeti, a morali smo brzo pronaći zamjenu. Ovdje vam je uglavnom luda kuća.

– Što je bilo s njegovim stvarima?

– Osobno sam ih odvezao njegovoj kući. Nije ih bilo mnogo, ali one koje smo pronašli, stavili smo u kartonsku kutiju, te sam je predao Dereku. Ne znam što je on učinio s njom. Glen se u to vrijeme nije micala iz bolnice.

Odlučila sam pregledati tu kutiju. Vjerovala sam da je još i sad negdje u kući.

– Možete li mi pokazati prostorije u kojima je radio Bobby i opisati mi njegov radni dan' – upitah.

– Svakako. Vrijeme je provodio u ovdašnjem laboratoriju i u mrtvačnici u staroj zgradi u Ulici Frontage. Ionako se moram odvesti tamo, pa možete poći sa mnom.

– Mislila sam da je mrtvačnica ovdje.

– Ovdje imamo samo malu mrtvačnicu, kraj prostorije za autopsije, a druga nam je ondje. Znate, ovdje nismo imali dovoljno prostora.

– Mislila sam da se onom starom zgradom više nitko ne služi.

– O, da, itekako se njome služimo. Ondje radi skupina radiologa i u njoj držimo medicinske spise. Prilično je tijesno, ali ne znam što bismo bez te zgrade. – On pogleda Marcy koja je upravo donijela dvije velike šalice i pazila da se kava ne prolije preko ruba. Bila je mlada, tamnokosa, nenašminkana. – Hvala vam, Marcy.

Kad smo popili kavu, doktor Fraker me provede kroz laboratorij, objašnjavajući mi Bobbyeve radne zadatke. Nisu mi se činili osobito važnima. Zapamtila sam imena dvojice njegovih suradnika i namjeravala poslije popričati s njima.

Uskoro sam krenula s Frakerom prema staroj zgradi u kojoj je nekoć bila smještena opća bolnica. Pratila sam ga svojim automobilom, jer mi je to odgovaralo bolje nego da se vozim s njim.

Kad se zaustavio na parkiralištu i izašao iz auta, pričekao je da mu se pridružim. Zatim smo zajedno ušli u široko predvorje. Fraker površno obiđe sa mnom zgradu, pričajući mi kako je Bobby nosio odavde u bolnicu kartone starih pacijenata koji bi ponovo došli na liječenje, rendgenske snimke i autopsijske nalaze. Osim toga, radio je ovdje dodatno i u noćnoj smjeni zamjenjivao osoblje iz mrtvačnice koje bi se razboljelo ili otišlo na dopust.

Napokon krenusmo po stepenicama u podrum. Tu je bilo hladno i vonjao je formaldehid. Na zidu je strelica upućivala prema Autopsijskom odjelu. Počela sam se u mislima pripremati za neugodne prizore koji će me dočekati.

Fraker otvori vrata s mliječnim staklom. Ušla sam bez oklijevanja, ali sam hitro preletjela pogledom po prostoriji, provjeravajući ne rezucka li tkogod kakvo truplo. Naslutivši moj oprez, Fraker mi za tren dotakne lakat.

– Danas nije ništa na programu – reče mi i povede me unutra.

Uto se na suprotnoj strani prostorije otvore vrata i natraške ude neki mladić u zelenoj kirurškoj odjeći, vukući za sobom kolica. Na njima je bilo tijelo, umotano u neprozirnu, smečkastu plastiku zbog koje se nisu mogli odrediti dob ni spol. Opazila sam ceduljicu što je visjela o nožnom palcu. Skrenula sam pogled ustranu i duboko udahnula zrak.

Fraker me upozna s bolničarom, koji se zvao Kelly Borden. Bio je tridesetogodišnjak, visok i mekoput, kovrčaste, prerano prosijede kose od koje je napravio debelu pletenicu što mu je sezala do sredine leđa. Bio je bradat i brkat, blagih očiju.

– Kinsey je privatni detektiv i istražuje prometnu nezgodu Bobbya Callahana – objasni doktor Fraker. Kelly kimne, ravnodušna lica. Odveze kolica do velikog hladionika i ugura ih unutra kraj drugih kolica, također zauzetih. Sustanari, pomislila sam.

– Imam gore nekakva posla – reče Fraker i pogleda me. – Ostavit ću vas dvoje nasamu, pa ga možete pitati što god hoćete. Kelly je radio s Bobbyem. Možda će vam ispričati nešto zanimljivo, pa ćemo razgovarati poslije, kad već budete znali malo više.

– Izvrsno – rekoh.

10

Kad je doktor Fraker otišao, Kelly Borden izvadi bočicu raskužnog sredstva i njime postrca stolove od nerđajućeg čelika, zatim počne pažljivo brisati plohe. Nisam baš vjerovala da je taj posao neizbježan, no bio je to uljudan način da me zanemari. Nisam se pobunila. Iskoristila

sam priliku i obišla prostoriju zavirujući u staklene ormariće u kojima su bili skalpeli, k:liješta i pilice.

– Mislila sam da ovdje ima više tijela – primijetih. – Ondje su – odvrati on i pokaže glavom na vrata kroz koja je maloprije prošao.

– Smijem li pogledati? Slegnuo je ramenima.

Prišla sam vratima i otvorila ih. Ugledala sam sobu veliku poput mojeg stana, u kojoj je temperatura, kao što sam mogla vidjeti na termometru kraj vrata, iznosila samo četiri stupnja iznad ničtice. Tu je ležalo osam mrtvih tijela. Većina ih je bila umotana u onu smečkastu plastiku, dva su bila prekrivena ponjavom, a nedaleko od mene ležala je neka gola starica. Na trbuhu sam joj vidjela rez u obliku Y, grubo zašiven kao da je riječ o punjenom piletu. Grudi su joj se spljoštile poput polupraznih vrećica, a stidni joj je brežuljak bio gotovo bez dlačica kao u djevojčice. Htjela sam je pokriti, ali čemu? Njoj hladnoća, bol, stid i seks ne znače više ništa. Žurno sam se vratila u toplinu prostorije za autopsije.

– Koliko ih možete smjestiti ovdje? – upitah.

– Pedesetak, ako bismo ih stisnuli. No nikad ih nije bilo više od deset.

– Mislila sam da većinu ljudi voze ravno u mrtvačnicu. – Da, voze ih ako umru prirodnom smrću. K nama stižu svi ostali. Ubijeni, samoubojice, žrtve raznih nezgoda, svi oni koji umru na sumnjiv ili čudan način. Većina se, pošto se obavi autopsija, razmjerno brzo otpremi u mrtvačnicu. Od deset mrtvacu koje sad imamo ovdje, nekoliko ih je tako siromašno da se tek traži novac za pokop. Dvoje ih je nepoznata identiteta, pa ih držimo ovdje dok ne otkrijemo tko su. Katkad čuvamo tijelo za najbližu rodbinu koja je daleko i ne može brzo doputovati na sprovod. Dvoje imamo ovdje već godinama. Franklina i Eleanor. Oni su nam već poput maskota.

Prekrižila sam ruke, drhtureći od hladnoće, i odlučila skrenuti razgovor na žive.

– Vrlo dobro poznajete Bobbya? – zapitah ga.

– Poznam ga vrlo površno. Radili smo u različitim smjenama.

– Otkad radite ovdje? – Već pet godina.

– Čime se inače bavite?

On prestane brisati slavinu i pogleda me. Nisu mu se sviđala takva osobna pitanja, ali je bio suviše pristojan da bi prigovorio.

– Volim glazbu – reče mi. – Rado sviram na džezgitari.

Promatrala sam ga nekoliko trenutaka i kolebala se. – Jeste li ikad čuli za Daniela Wadea?

– Čuo sam, dabome. On je ovdašnji džez-pijanist. Tko nije čuo za njega? Ali, već ga godinama nema u gradu. Je li vam on prijatelj?

– Bila sam udana za njega.

– Bili ste udani za njega? – Tako je.

– Nevjerojatan glazbenik – promrmlja Kelly donekle oprezno, donekle s poštovanjem.

– Da, glazbenik je dobar – rekoh, smiješeći se ironičnoj situaciji u kojoj sam se našla. Nikad nisam pričala o njegovu sviranju, a sad sam ga spomenula bolničaru u dvorani za autopsije.

– Što je s njim?

– Ništa. Nedavno je, čula sam, bio u New Yorku. Još svira i još se drogira.

– Uh, kako je nadaren taj čovjek! – izusti on, vrteći glavom. – Nisam ga osobno upoznao, ali sam ga slušao kad god sam imao priliku. Nije mi jasno zašto se nije probio do vrha.

– Svijet je pun darovitih ljudi.

– Da, ali on je pametniji od ostalih. Barem sudeći prema onome što sam čuo.

– Šteta što i ja nisam pametna poput njega. Mogla sam poštedjeti sebe jada i muka – odvratih. Zapravo, brak s njim, premda kratak, bio je najljepše razdoblje u mom životu. Daniel je u to vrijeme imao anđeosko lice... bistre plave oči i kovrčavu žutu kosu. Uvijek me podsjećao na sliku kakva katoličkog sveca... bio je vitak i lijep, doimao se isposnički, imao je elegantne šake i zračio nevinošću. No nije mogao biti vjeran, nije se mogao odreći droga, nije se mogao zaustaviti na jednom mjestu i smiriti. Bio je neobuzdan, zabavan i pokvaren, a kad bi se danas vratio, ne mogu se zakleti da bih ga odbila, što god zatražio.

Pustila sam da šutnja potraje, pa Kelly napokon progovori. – Što danas radi Bobby? – upita on, sjednuvši na visoku drvenu stolicu.

– Još nastoji srediti život i vratiti ga u prijašnju kolotečinu. Vježba svaki dan. Ne znam kako inače provodi vrijeme. Vama nije poznato što se tada događalo?

– Zar je to sada važno?

– On kaže da mu je zaprijetila nekakva opasnost, no iznevjerilo ga je pamćenje. Dok ne popunim praznine, vjerojatno će i sad biti u opasnosti.

– Kako to?

– Ako ga je netko pokušao jedanput ubiti, mogao bi pokušati ponovo.

– Zašto nije to već učinio?

– Ne znam. Možda misli da ga Bobby ne može ugroziti? – To je čudna postavka. – On me pogleda.

– Nije vam se nikad povjeravao?

– Radili smo zajedno samo dvaput. Dok je on bio ovdje, ja sam najprije bio na godišnjem odmoru, zatim sam radio danju, a on u noćnoj smjeni.

– Je li možda ostavio ovdje mali crveni kožnati adresar'? – Ne bih rekao. Mi ovdje i nemamo ormar za svoje stvari. Izvadih iz novčanika posjetnicu.

– Hoćete li mi telefonirati ako vam sine nešto? Htjela bih doznati što se tada događalo i znam da bi Bobby bio zahvalan za svaku pomoć.

– Dobro.

Nakon toga sam potražila doktora Frakera. Srela sam ga na stepenicama.

– Jeste li gotovi? – zapita me on. – Jesam, a vi?

– Imam još neke obaveze u podne, ali možemo otići u sobu i popričati ako želite.

– Ne, zasad nemam nikakvih novih pitanja. Možda ću vam se poslije obratiti.

– U svako doba. Samo mi telefonirajte.

– Hvala vam.

Sjednuvši u auto na parkiralištu, zapisala sam podatke o obojici ljudi s kojima sam razgovarala. Smatrala sam doktora Frakera vrijednim izvorom informacija, iako razgovor s njim nije bio osobito plodan. Ni Kelly Borden mi nije osobito pomogao, ali sam barem istražila jednu

stazu. Katkad su niječni odgovori važni koliko i potvrdni, jer takve slijepe ulice omogućuju da se suzi polje istraživanja i dopre do središta labirinta. Zasad nisam još znala gdje je to središte i što se skriva u njemu.

Pogledavši na sat, opazih da je za petnaest minuta podne i pomislih na objed. Vrlo rijetko jedem kad bi trebalo. Ili nisam gladna u vrijeme obroka, ili sam gladna, ali sam negdje gdje se ne mogu zaustaviti i jesti. To mi pomaže da čuvam liniju, no ne vjerujem da je dobro za zdravlje. Upalih motor i krenuh prema gradu.

Otišla sam opet u onaj vegetarijanski restoran u kojem sam u ponedjeljak objedovala s Bobbyem. Nadala sam se, zapravo, da ću naletjeti na njega, no nije ga bilo nigdje na vidiku.

Kad sam se vratila u auto, potražila sam adresu Rickovih roditelja i potom izvadila kartu grada. Pronašavši naposljetku na njoj njihovu ulicu, krenula sam tamo.

Kad sam pozvonila, vrata mi je otvorio nizak čovjek, napet i neobrijan.

– Gospodin Bergen? – Da, ja sam.

– Kinsey Millhone – predstavih se i pružih mu posjetnicu. – Bobby Callahan me unajmio da istražim nezgodu koju je...

– Zašto?

Pogledah ga u oči, sitne i plave, pocrvenjelih vjeđa. Moglo mu je biti pedesetak godina i širio je oko sebe vonj piva i znoja. Trbuh mu se izbočio kao košarkaška lopta, napumpana _ do krajnjih granica. Htjela sam mu odbrusiti kao što je i on meni, ali sam se ugrizla za jezik. Taj je čovjek izgubio sina. Teško je biti uljudan u takvim prilikama.

– On misli da ga je netko pokušao ubiti – rekoh.

– Govnarije! Ne bih htio biti grub prema vama, ali dopustite mi da vam objasnim. Bobby Callahan je bogataško derište. Razmažen je, neodgovoran i samoljubiv. Previše je popio, pa je sletio sa ceste i ubio mi sina, koji mu je, usput govoreći, bio najbolji prijatelj. Sve; drugo što ste čuli obične su budalaštine.

– Nisam baš sasvim uvjeren a u to.

– E, ja jesam i govorim vam otvoreno. Pregledajte policijske izvještaje. U njima sve piše. Jeste li ih vidjeli?

– Danas sam dobila prijepise od Bobbyeva odvjetnika. – Nema nikakvih dokaza, je li tako? Čuli ste Bobbyevu tvrdnju kako ga je netko prisilio da skrene s ceste, ali baš ničime ne možete potkrijepiti njegove riječi, što znači da priča izmišljotine.

– Policija mu, čini mi se, vjeruje.

– Mislite li da se policajci ne mogu podmititi? Zar ne? – Ne, u ovom gradu nisu takvi.

– Tko to kaže?

– Gospodine Bergene, poznam mnoge ovdašnje policajce. Suradivala sam s njima...

– Glupost! – prekine me on opet i prezirno odmahne rukom. – Nemam vremena za to. Možda će moja žena razgovarati s vama.

– Radije bih razgovarala s vama – rekoh mu. Iznenadio se, kao da nitko ne razgovara radije s njim nego s njom.

– Zaboravite to. Ricky je mrtav. Sve je svršeno.

– A ako nije svršeno? Ako Bobby govori istinu i nije on kriv?

– Što se to mene tiče? Nije me briga za njega.

Umalo sam mu odvratila osorno, ali sam stisnula usnice i svladala se. Nisam se htjela prepirati s njim i samo ga još više razdražiti. Slutila sam da će se, ne budem li ga izazivala, postupno smiriti.

– Hoćete li mi posvetiti deset minuta'? – upitah ga. Razmislio je i napokon zlovoljno pristao.

– Dobro, uđite – progundā. – – Upravo jedem. Reve ionako nema.

Pođe unutra i prepusti meni da zatvorim vrata. Krenula sam za njim kroz kuću, ispunjenu takvim zadahom kao da je već odavno zatvorena. Vidjela sam da je upravo pripremio sebi velik sendvič.

Kad je sjeo, pokaže mi na klupu nasuprot sebi. Odgurnula sam ustranu nekakve novine i spustila se na nju. Oči mi je neprestano privlačio njegov sendvič sa sirom, mesom, lukom, krastavcima i gorušicom.

– Jeste li gladni? – zapita me on napokon.

– Umirem od gladi – odgovorih. Jela sam prije pola sata, no nisam bila kriva što sam opet ogladnjela. On napravi još jedan sendvič, obilniji nego prvi, i pruži mi ga. Gledala sam ga strpljivo, poput uvježbana psa, čekajući njegov znak da počnemo jesti.

Prve tri minute jeli smo šutke, gutajući zalogaje kao gladni vukovi. On otvori jedno pivo za mene, zatim jedno za sebe. Bijeli je kruh bio tako mek da su vršci naših prstiju ostavljali udubine blizu kore. Između zalogaja sam papirnatim ubrusom brisala kutove usta.

Ne znam vam ime – rekoh.

– Zovem se Phil. A kakvo je to vaše ime »Kinsey«? – To mi je majčino djevojačko prezime.

– Bile su to jedine riječi koje smo izgovorili dok nismo napokon, zadovoljno uzdahnuvši, odgurnuli tanjure.

11

Nakon objeda sjeli smo na terasu koja je bila ujedno krov garaže. Phil više nije bio svadljiv. Možda su ga smirile razne kemikalije što ih je pojeo u hrani, no vjerojatnije je da su ga udobrovoljila dva piva i cigara što ju je upravo namjeravao pripaliti.

Kuća je, pričao mi je, sagrađena ljeti 1950. On i žena, Reva, kupili su je upravo kad je izbio korejski rat. Pozvali su ga u vojsku, te je otišao dva dana nakon useljenja i ostavio Revu sa hrpom kartonskih kutija koje je još trebalo raspakirati, a vratio se za četrnaest mjeseci kad su ga proglasili nesposobnim za vojsku. Nije objasnio o kakvoj je nesposobnosti riječ niti sam ga pitala, ali razabrala sam da radi samo povremeno otkad se vratio kući. Rodilo im se petoro djece i Rick je bio najmlađi. Ostali su se s vremenom raspršili po Jugozapadu.

– Kakav je on bio? – zapitah. Nisam bila uvjereni da će mi odgovoriti. Šutnja potraje dugo, pa sam već pomislila da sam izrekla pogrešno pitanje. Nipošto nisam željela upropastiti drugarstvo koje je nastalo među nama.

– Ne znam kako da vam odgovorim – prozbori on napokon i strese glavom. – Pripadao je među onu djecu od koje se ne očekuju nikakve neprilike. Uvijek je bio veseo, poslušno je radio sve što bi se zatražilo od njega, dobivao je dobre ocjene u školi. A onda kad mu je bilo šesnaest godina, kao da je izgubio uporište pod nogama. Uspješno je završio školu, ali nije znao što bi sa sobom. Lutao je bez cilja. Imao je takve

ocjene da je lako mogao nastaviti školovanje, i ja bih, tako mi Boga, smogao negdje potreban novac, no škola ga više nije zanimala. Nije ga zanimalo ništa. Radio je, ali bez ikakva poleta.

– Je li uzimao droge?

– Ne bih rekao. Barem nisam nikad zapazio nikakav znak. Mnogo je pio. Reva je smatrala da je svemu krivo piće, ali ja ne mogu ništa tvrditi. Rado je odlazio na domjenke. Ostajao bi vani do jutarnjih sati, preko vikenda bi spavao, družio se s mladićima poput Bobbya Callahana, koji su bili na društvenoj ljestvici visoko iznad njega. Potom se počeo sastajati s Bobbyevom polusestrom Kitty. O, nebesa, ta je cura pravo utjelovljenje nevolja! Valjda od onog dana kad se rodila. U to mi je vrijeme već dojadilo njegovo ponašanje. Ako ne želi biti član obitelji, dobro. Idi nekamo drugdje i snađi se kako znaš i umiješ. Nemoj misliti da ti ova kuća služi samo za to da se najedeš i da ti se opere rublje. – On zastane i zagleda se u mene. – Jesam li pogriješio'? Pitam vas.

– Ne znam – promrmljah. – Kako bi se, uostalom, moglo odgovoriti na to pitanje? Djeca krenu stranputicom i potom se vrate na pravi put. Vrlo često nema to nikakve veze s roditeljima. Tko zna što je posrijedi?

Šutio je i promatrao obzorje, čvrsto stežući usnama cigaru. Usiše malo nikotina i ispuhne oblak dima.

– Katkad se pitam koliko je bio pametan – izusti. Možda je trebalo da ode k psihoterapeutu, ali odakle sam ja to mogao znati? Reva danas tvrdi da je to trebalo učiniti. Što će psihijatar balavcu koji nema nikakvih ambicija. – Na to nisam imala nikakav odgovor, pa sam samo suosjećajno zacoktala jezikom. – Čujem da je Bobby gadno prošao progovori on ponovo nakon kratke šutnje. Oprezno se raspitivao o mrskom protivniku. Zacijelo je stoput zaželio smrt Bobbyu, proklinjući ga što je imao sreću da preživi.

– Možda bi se rado zamijenio s Rickom ako bi mogao – odgovorih. Nisam ga htjela ponovo uzrujati, no nisam htjela ni da misli kako je Bobby »sretniji« od Ricka. Bobby se krvavo trudi ne bi li ponovo našao svoje mjesto u životu.

Ispod nas se pojavi neki stari svijetloplavi »ford«. Vozač zaobiđe u širokom luku moj auto i zaustavi se, očito čekajući da se otvore

automatska vrata garaže. I:lskoro se »ford« uvuče u garažu i zalupe se vrata.

– To je moja žena – objasni Phil.

Za nekoliko se minuta Reva Bergen popne strmom stazom na terasu, noseći papirnate vrećice sa živežnim namirnicama. Iznenađeno sam zapazila da joj Phil nije pokušao pomoći. Kad nas je ugledala, kolebljivo je zastala, potpuno bezizražajna lica. Imala je žutu kosu i doimala se iscrpljeno kao što je svojstveno nekim pedesetgodišnjakinjama. Oči su joj bile sitne, gotovo bez trepavica. Imala je svijetle obrve i svijetlu put. Bila je niska i koščata, nezgrapnih šaka koje su odudarale od tankih zglavaka. Činilo mi se da njih dvoje nimalo ne pristaju jedno drugome i nisam ih mogla zamisliti u bračnom krevetu.

Phil joj objasni tko sam i napomene da istražujem prometnu nezgodu u kojoj je stradao Rick.

– Znači, Bobbya peče savjest? – primijeti ona i zlobno se osmjehne.

– Čekaj malo, Reva – reče Phil prije nego što sam ja mogla smisliti odgovor. – Istraga ne može nikomu štetiti. Sama si rekla da policija... – Ona se žustro okrene i ode u kuću. – Takva je otkad je Rick stradao – promrmlja Phil i zbunjeno gurne ruke u džepove. – Nije joj bio lak ni život sa mnom, a ovaj ju je događaj dotukao.

– Vrijeme je da krenem – rekoh. – No htjela bih vas još nešto zamoliti. Pokušavam utvrditi što se događalo u to vrijeme i zasad baš nemam sreće. Je li vam Rick ičim pokazao da je Bobby u nevoljama? Ili je možda Rick imao nekih teškoća?

– Cijeli Rickov život bio je za mene velika teškoća, ali to nema nikakve veze s prometnom nezgodom. Ipak, pitat ću Revu i provjeriti zna li ona štogod.

– Hvala vam – rekoh. Ispratio me do auta. Zahvalila sam mu još jedanput za objed. Kad sam sjela za upravljač, digoh pogled. Na terasi je stajala Reva i promatrala nas.

Odvezla sam se u ured i zapisala podatke o dosadašnjoj istrazi. Morala sam priznati da nisam otkrila ništa. Ali, mislila sam, Bobby ima pravo znati kako provodim vrijeme i, budući da mi plaća trideset dolara na sat, treba da zna na što se troši taj novac.

U tri sata sam zaključala ured i otišla u javnu knjižnicu. Zamolila sam da mi dadu novine od prošlog rujna, presnimljene na mikrofilm. Pregledavala sam stranicu po stranicu. Čitala sam o političkim događajima, o požarima, zločinima, olujama, ljudima koji su se rodili, umrli i razveli. Čitala sam oglase, opise društvenih zbivanja, sportske vijesti.

Pročitavši novine što su izašle za prvih šest rujanskih dana, umorila sam se. Morat ću čitati u nastavcima, zaključila sam. Vrat mi se ukočio i već me zaboljela glava. Pogledavši na sat, opazih da će za nekoliko minuta biti pet. Zabilježila sam dokle sam stigla pri čitanju, izašla sam i krenula kući. Usput sam se zaustavila pred samoposluživanjem i kupila mlijeka, kruha i toaletnog papira.

Kad sam došla kući, bila sam tako umorna da sam odustala od uobičajenog trčanja. Potmulo me boljela lijeva ruka. Izula sam cipele i zavukla se u krevet. Bila sam još u njemu kad je zazvonio telefon. Naglo se probudivši, automatski sam posegnula za slušalicom. U stanu je bilo mračno. Zbog neočekivane reske zvonjave štrcnuo mi je adrenalin u žile i srce mi je snažno zakucalo. Uznemireno sam pogledala budilicu. Jedanaest i petnaest.

Protrljavši rukom lice i provukavši prste kroz kosu, promrmljala sam »halo«.

– Kinsey, ovdje Derek Wenner. Jeste li već čuli'? – Derek, još napola spavam.

– Bobby je poginuo. – Što?

– Vjerojatno je previše popio, premda to zasad još ne znamo pouzdano. Auto mu je sletio sa reste i naletio na stablo nedaleko od kuće. Mislio sam da će vas to zanimati.

– Što? – Znala sam da neprestano ponavljam isto, ali nisam mogla razumjeti o čemu govori.

– Bobby je stradao u automobilskoj nesreći.

– Zaboga, kada? – Ne znam zašto mi je to bilo važno. Ispitivala sam ga jednostavno zato što se još nisam mogla suočiti s viješću.

– Nekoliko minuta poslije deset. Kad su ga doveli u bolnicu, već je bio mrtav. Moram otići tamo i identificirati ga, no ne postoji nikakva sumnja da je riječ o njemu.

– Bih li ja mogla učiniti štogod? Činilo se da oklijeva.

– Pa sad, mogli biste. Telefonirao sam Sufi, ali je nema kod kuće. Ni doktora Metcalfa nisam našao, ali će mu njegova služavka ući u trag, pa će on vjerojatno uskoro doći ovamo. Biste li za to vrijeme mogli biti uz Glen'? Htio bih što prije otići u bolnicu.

– Odmah ću doći – rekoh i spustih slušalicu.

Umila sam se i oprala zube. Cijelo sam vrijeme govorila sama sa sobom, no nisam osjećala ništa. Kao da su mi se svi duševni procesi privremeno zaustavili dok mi je mozak nastojao probaviti neugodne činjenice. Kako je Bobby mogao umrijeti? Nije istina.

Zgrabila sam ogrtač, torbicu i ključeve te odjurila u auto. Osjećala sam se kao vješto programiran robot. Kad sam skrenula u ulicu u kojoj je živio Bobby, ugledala sam policijske automobile u velikom zavoju i naježila se. Na rubu ceste stajali su znatiželjnici dok su reflektori obasjavali stablo u koje se zaletio. Tegljač je upravo odvlačio njegov »BMW«. Prizor se doimao otprilike tako kao da se snima neki film. Zabrinuta za Glen, produžila sam.

U cijeloj su kući gorjela svjetla kao da je u njoj nekakva velika zabava, no ništa se nije čulo niti se itko vidio. Nigdje nije bilo nikakvih automobila. Kad sam se približila vratima, otvori mi ih jedna služavka kao da u sebi ima ugrađen senzor. Pusti me unutra ne prozborivši ni riječ.

– Gdje je gospođa Callahan? – upitah.

Zatvorila je vrata i krenula kroz hodnik. Pošla sam za njom. Pokuca na vrata Glenine radne sobe, zatim pritisne kvaku, i maknuvši se ustranu, pusti me unutra.

Odjevena u svijetloružičastu kućnu haljinu, Glen se šćućurila u velikom naslonjaču, skvrčivši noge. Podigne lice, oteklo i uplakano. Izgledala je tako kao da su uslijed osjećaja popucale sve cijevi u njoj. Plivale su joj oči, niz lice joj se kotrljale suze, curilo joj je iz nosa. Čak joj je i kosa bila vlažna. Za trenutak sam, još ne vjerujući da je sve to

istina, stajala i gledala je, a onda ona opet objesi glavu i pruži mi ruku. Prišla sam joj i kleknula kraj naslonjača. Uхватih njezinu šaku, malu i hladnu, i pritisnuh je uz obraz.

– O, Glen, kako mi je žao. Kako mi je žao – prošaptala sam.

Ona kimne i zajeca. Pokuša progovoriti, no riječi su joj bile sasvim nerazgovijetne. Zar je važno što govori? Okrutnu činjenicu ne može više ništa promijeniti. Zaplače poput djece, duboko i drhtavo, jecajući tako da su joj se tresla ramena. Čvrsto sam joj držala ruku, dajući joj sidrište u tom uzburkanom moru tuge.

Napokon zapazih da se smiruje. Pusti mi ruku i, nagnuvši se natrag, duboko uzdahne. Izvadi rupčić i njime pokrije oči, zatim obriše nos.

– Oh – uzdahne – kako ću preživjeti ovo'? – Na oči joj opet navru suze i kliznu niz lice. No, ovaj put je brzo ovladala sobom. Ponovo obriše oči i nos, tresući glavom. Ne vjerujem da ću to podnijeti, Kinsey. Razumijete li me'? Nemam toliko snage.

– Hoćete li da pozovem nekoga.?

– Ne, nemojte sada. Prekasno je, a i čemu? Ujutro ću zamoliti Dereka da potraži Sufi? Ona će odmah doći.

– Hoćete li da obavijestim Kleinerta? Glen zatrese glavom.

– Bobby ga nije podnosio – odgovori. – Ne zovite ga. Doznat će navrijeme. Je li se Derek vratio? – Glas joj postane tjeskoban, a lice napeto.

– Mislim da nije. Hoćete li popiti nešto?

– Neću, ali vi se samo poslužite ako želite. Piće je ondje – reče i pokaže rukom.

– Možda poslije. – Željela sam nešto, ali nisam znala što. Nisam htjela piće. Bojala sam se da bi alkohol probio moj tanki oklop i uništio mi klimavo samopouzdanje. Nipošto nisam htjela da naposljetku mora ona tješiti mene. Kad sam sjela u naslonjač nasuprot njoj, bljesne mi pred očima jedan prizor. Sjetila sam se kako se Bobby prije dva dana sagnuo prema njoj kad je odlazio na spavanje. Automatski joj je okrenuo zdravu stranu lica. Bio je to jedan od njegovih posljednjih odlazaka na počinak, ali to njih dvoje nisu znali niti sam znala ja. Pogledavši je, opazih da me promatra kao da zna kakve mi misli prolaze kroz glavu. Skrenuh pogled

ustranu, ali ne i dovoljno brzo. S njena se lica prelilo nešto preko mene kao kad kroz odškrinuta vrata bljesne svjetlo. Zapljusnula me tuga i zatekla nespremnu tako da sam briznula u plač.

12

Sve se događa zbog nekog razloga, ali to ne znači da ima i smisla. Idućih nekoliko dana bili su prava mora. Budući da sam se pojavila u prvim trenucima njezine tuge, Glen Callahan se priljepila uz mene kao da bih je ja mogla najbolje utješiti u žalosti.

Doktor Kleinert je pristao da pusti Kitty iz bolnice do sprovoda, a pokušali su pronaći i Bobbyeva oca u Aziji, ali se on nije javio niti je ikomu bilo žao zbog toga. Došle su stotine ljudi: Bobbyevi prijatelji, stari školski drugovi, obiteljski prijatelji i poslovni suradnici, sve ugledne gradske ličnosti, članovi raznih odbora u kojima je sudjelovala Glen. Nakon prve večeri Glen je potpuno ovladala sobom. Smirila se, držala se dostojanstveno i brinula o svim pojedinostima Bobbyeva pogreba. Sve treba učiniti dolično, u skladu s dobrim ukusom, a ja ću joj biti cijelo vrijeme pri ruci.

Pomislila sam da će Dereku i Kitty smetati što sam neprestano u kući, no činilo se da su oboje odahnuli. Bilo im je drago što Glen ima nekoga s kim može razgovarati pa njih ostavlja na miru.

Glen je naručila za Bobbya zatvoren lijes, ali vidjela sam ga za trenutak u mrtvačnici pošto su mu »pripremili« tijelo za pokop. Moglo bi se reći da sam tek kad sam ga ugledala, shvatila da je uistinu mrtav. Glen je stajala kraj mene, ukočeno ga promatrajući, a lice joj je bilo prazno i beživotno kao i njegovo. Kao da je s njegovom smrću umro i dio njezine duše. Nije ni trepnula okom, ali mi je čvršće stisnula ruku kad su zatvorili lijes.

– Zbogom, srce – prošapće. – Volim te. Brzo sam se okrenula u stranu.

Odostraga se približio Derek i opazila sam da je želi dotaknuti. Premda se nije osvrnula, zračila je takvim bijesom da se uplašeno zaustavio korak-dva od nje. Kitty je stajala kraj stražnjeg zida, nepomična kao kip, lica umrljanog suzama što ih je isplakala u samoći. Nekako sam naslutila

da ona i njezin otac neće više dugo ostati u Gleninu životu. Bobbyeva je smrt ubrzala raspad braka.

Bobbya su pokopali u subotu. Crkveni je obred, nasreću, bio kratak. Glen je osobno izabrala glazbu i nekoliko odlomaka iz raznih nebiblijskih tekstova. Znala sam da mogu izdržati samo ako iskopčam mozak i ne slušam ono što se govori. Ne smijem danas misliti na Bobbyevu smrt. Ne smijem izgubiti vlast nad sobom na ovakvu javnomu mjestu. Usprkos svemu, povremeno sam osjećala, kako mi se oči pune suzama. Nije me pogađala samo ova smrt. Prisjećala sam se svih gubitaka, svih smrti... svojih roditelja, tetke.

Kad smo se okupili oko groba ugledala sam sa strane Phila i Revu Bergen. On se doirnao uznemireno, ali ona je bila ravnodušna. Prelazila je pogledom po licima, te je tako stigla i do mene. Gledajući me, nije ni trepnula okom.

Činilo mi se da sam iza njih opazila Kellya Bordena, ali to nisam znala pouzdano. Nestao je u gomili.

Kad se obred nad grobom završio, ljudi se počеше razilaziti. Svećenik krene prema Glen, no ona se, ne obazirući se na njega, zaputi prema limuzini. Pošla sam s njom. Držeći se pravila ugladenosti, Derek je još neko vrijeme ostao kraj groba i kratko popričao sa svećenikom.

Kad smo stigle do limuzine, Kitty je već bila na stražnjem sjedalu. Bila sam uvjerenjena da se nečime ošamutila. Obrazi su joj se zažarili i oči su joj grozničavo sjale.

Stajala sam kraj auta dok nije došao Derek. Zavukavši se na stražnje sjedalo, htio je zatvoriti vrata.

– Neka budu otvorena – promrmlja Glen.

Vozača nije bilo još nigdje na vidiku. Ljudi su sjedali u vozila parkirana duž ceste, dok su se drugi još vrzmali neodlučno po travi.

– Dakle, mislim da je sve proteklo vrlo lijepo – prozbori Derek i pokuša uhvatiti Glenin pogled.

Glen se namjerno okrene ustranu i zagleda kroz prozor. Kad strada sin jedinac, zar je više išta važno.

Kitty izvadi cigaretu i zapali je. Šake su joj sličile ptičjim čaporcima i koža joj je bila gotovo ljuskasta. Ispod bluze je bila tako ravna kao da i nema prsa.

– Zaboga, Kitty, ugasi to! – progunđa Derek i iskrivi lice kad mu se ispred nosa zaleluju dim.

– Ah, ostavi je na miru – muklo reče Glen. Kitty kao da je iznenadila njezina neočekivana podrška, no ipak je ugasila cigaretu.

Uto se pojavi vozač i sjedne za upravljač. Krenula sam prema svom automobilu.

Kad smo došli kući, raspoloženje se znatno popravilo. Kao da su ljudi, okrijepljeni dobrim vinom i hladnom zakuskom, zaboravili smrt. Ne znam zašto se još i danas nakon nečije smrti priređuju takve gozbe. Sve se drugo moderniziralo, ali neka vrsta karmina sačuvala se do danas. U dnevnoj sobi i predvorju okupilo se oko dvjesto ljudi, no bilo je dovoljno mjesta za sve.

Vidjela sam većinu ljudi koji su bili na Derekovu rođendanu u ponedjeljak: doktora Frakeru sa ženom Nolom; doktora Kleinerta s prilično neuglednom ženom koja mu je vjerojatno bila bračna družica; doktora Metcalfa koji je razgovarao s tajnicom Marcy iz Patološkog odjela. Uzela sam čašu vina i krenula prema Frakeru. On i Kleinert su se naginjali jedan prema drugom i razgovarali, ali su zašutjeli kad sam se približila. Pozdravismo se, a onda zaključiše da mogu nastaviti razgovor.

– Uglavnom, mikroskopske ću pretrage obaviti tek u ponedjeljak – govorio je Fraker – ali čini mi se da je smrt nastupila uslijed prsnuća aorte.

– Zato što je udario o upravljač – doda Kleiner. Fraker kimne i srkne gutljaj vina. Nastavi pričati o svojim nalazima kao da diktira tekst u pisaći stroj.

– Polomila su mu se prsna rebra i razderala mu se aorta sve do zaliska. Nastalo je obilno krvarenje u plućima, osobito na lijevoj strani...

– Je li imao alkohola u krvi? – zapita Kleinert.

– Nalaz je negativan. Nije bio pijan. Ostali će nalazi stići u tijeku današnjeg dana, ali ne vjerujem da ćemo išta otkriti. Dakako, možda se varam.

– Ako imaš pravo u pogledu blokade u cerebrospinalnoj tekućini, onda je napadaj vjerojatno bio neizbježan. Bernie ga je upozorio da pripazi na simptome – reče Kleinert. Lice mu je bilo dugoljasto i obilježeno vječnom tugom. Ako bih imala nekakve duševne teškoće i bio bi mi potreban psihijatar, ne bi mi pomoglo gledanje takva lica iz tjedna u tjedan. Potražila bih nekoga tko je živahan i ima bar malo nade.

– Je li Bobby doživio napadaj? – zapitah. Koliko god mi bio nerazumljiv njihov jezik, shvatila sam da razgovaraju o autopsijskim nalazima. Fraker odluči da mi prevede ono što su rekli.

– Mislimo da su Bobbya mučile posljedice ozljede na glavi – objašnjavao je. – Katkad se prekine normalan tok cerebro-spinalne tekućine. Tad se povećava pritisak unutar lubanje i dio mozga počinje atrofirati, uslijed čega nastaje posttraumatska epilepsija.

– Je li zbog toga sletio sa ceste?

– Da, mislim da je baš o takvu razlogu riječ – odvrati Fraker. – Ne mogu to nepokolebljivo tvrditi, no vjerojatno ga je boljela glava, mučila ga je tjeskoba, možda je bio i razdražljiv.

– Možda je naslutio što se zbiva – doda Fraker.

– Vidio sam ga u sedam ili sedam i petnaest – umiješa se opet Kleinert. – Bio je užasno potišten.

– Šteta što nije zatražio pomoć od mene, ako ga je to mučilo.

– Je li takav napadaj mogao biti izazvan nekakvim lijekom? – upitah.

– Moguće je. Toksikološki nalazi nisu obuhvaćeni autopsijom, a rezultati analize ovise o onome što se traži. Postoji nekoliko stotina lijekova koji bi mogli djelovati na osobu sklonu napadajima. Ruku na srce, ne mogu se provjeriti svi takvi lijekovi – reče Fraker. – 'To bi bio golem posao.

– Zapravo, nakon svega što je doživio, pravo je čudo što je živio i ovako dugo – izusti Kleinert. – Nastojali smo zatajiti istinu pred Glen, no svi smo se, vjerujem, bojali da bi se moglo dogoditi nešto ovakvo. – Pogleda kolegu. – Jesi li već jeo? Ann i ja idemo na večeru, pa biste nam se mogli pridružiti ti i Nola.

Fraker odbije poziv, no namjeravo je popiti još čašu vina. Vidjela sam kako pogledom traži ženu u gomili. Obojica se pozdrave sa mnom i udalje.

Stajala sam i razmišljala o činjenicama. Bobby Callahan je, teoretski gledajući, umro prirodnom smrću, no zapravo je stradao zbog ozljeda što ih je zadobio prije devet mjeseci kad ga je, barem je on tako vjerovao, netko pokušao ubiti.

Dakle, ubijen je. Zasad nisam, dabome, imala nikakvih dokaza. No budući da je kod mene bio još najveći dio novca što mi ga je dao Bobby, trebalo je: da nastavim posao.

Bilo je vrijeme da prestanem tugovati i ponovo se latim istrage. Spustila sam čašu i prišapnula nekoliko riječi Glen kako bi znala gdje sam, zatim sam se popela na prvi kat i temeljito pretražila Bobbyevu sobu. Htjela sam pronaći onaj crveni adresar.

13

Nadala sam se da je Bobby sakrio adresar negdje u kući. Navodno se sjetio da ga je nekomu dao, ali to možda nije istina. Nikako ne mogu pretražiti cijelu kuću, no mogu pregledati neke prostorije. Gleninu radnu sobu, možda i Kittynu sobu. Na prvom je katu bilo tiho, pa sam odahnula što sam napokon sama. Pretraživala sam sobu sat i pol i nisam našla ništa. Nisam se obeshrabrila. Začudo, čak me to razveselilo. Možda je Bobbya poslužilo pamćenje.

U šest sam izašla u hodnik i nalaktila se na ogradu, slušajući glasove odozdo. Gomila se, očito, znatno smanjila. Povremeno sam čula smijeh, tu i tamo živahne glasove, no većina je gostiju, sudeći prema svemu, već otišla. Krenuh prema Kittynim vratima i pokucah.

– Tko je? – javi se ona prigušeno.

– Ja sam. Kinsey – odgovorih. Ubrzo je otključala vrata, ali mi ih nije otvorila. Umjesto toga mi je doviknula da uđem. Nije lako s njom, pomislila sam zlovoljno i koraknula unutra.

Soba je bila uredna i krevet pospremljen, ali znala sam da to nije njezino djelo. Činilo mi se da je plakala. Pocrvenio joj je nos i razmazala

joj se šminka. Dakako, opet se drogirala. Vidjela sam kokain. A na noćnom joj je ormariću bila poluprazna čaša vina.

– Osjećam se usrano – reče mi.

– Kad se vraćaš u bolnicu? – upitah.

– Tko zna? – odgovori ona natmureno. – Možda večeras. Barem ću imati priliku da ponesem odjeću. Prokletstvo, prošli put sam dospjela onamo bez igdje ičega!

– Zašto radiš ovo, Kitty? Kao da pošto-poto želiš biti Kleinertova pacijentica.

– Sjajno! Nisam znala da si mi došla držati predavanje. – Došla sam pretražiti Bobbyevu sobu. Zanima me onaj mali crveni adresar o kojem te ispitivao u utorak. Vjerojatno znaš gdje je?

– Ne znam. – Ona se sagne, upotrijebi smotanu novčanicu kao slamčicu i pretvori nosnicu u malen usisivač. Gledala sam kako ušmrkava kokain.

– Možeš li naslutiti komu ga je dao?

– Ne mogu. – Kitty sjedne: uspravno i stisne prstima nos kako ne bi izgubila dragocjeni prah. Tad posegne za čašom i, naslonivši se na jastuke, zapali cigaretu.

– O, divno – rekoh joj. – Danas si u punoj formi. Malo kokaina, malo vina, malo cigareta. Mjesecima će te zadržati u bolnici. – Namjerno sam je izazivala, jer mi je već išla na živce. Svađa će mi goditi više nego tugovanje.

– Jebi se! – reče ona kao da se dosađuje.

– Smijem li sjesti? – zapitah. Kad mi je mahnula u znak pristanka, spustila sam se na rub kreveta i sa zanimanjem se osvrnula oko sebe. Što je s tvojom zalihom?

– Kakvom zalihom?

– Onom koju držiš ondje – rekoh, pokazavši na ladicu noćnog ormarića.

– Nikad ne držim zalihu ondje – odvratila ona ljutito. – Čudno. Vidjela sam svojim očima kako je doktor Kleinert izvadio plastičnu vrećicu punu pilula.

– Kada? – izusti ona sumnjičavo.

– U ponedjeljak navečer kad su te odvezli. Bilo je svakavih pilula. »Quaaluda«, »placidyla«, »tuinala«, svega i svačega. – Zapravo, nisam vjerovala da su te pilule njene, ali me zanimalo što će reći.

Nijemo me promatrala nekoliko trenutaka, a onda ispuhne kroz nos dim.

– Ja ne uzimam takve tablete – – reče mi. – Kakve si uzela u ponedjeljak navečer? – »Valium«. Na recept.

– Doktor Kleinert ti je prepisao »valium«? – upitah. Ona se uzrujano digne i počne hodati kroz sobu.

– Ne želim slušati tvoje budalaštine, Kinsey. Danas je pokopan Bobby, ako si već zaboravila. Imam drugih briga. – Jesi li bila u prisnim odnosima s Bobbyem?

– Ne, nisam bila u »prisnim« odnosima s Bobbyem. Misliš, jesam li imala s njim spolne odnose? Ljubovala s njim?

– Da, na to mislim.

– Zaboga, kakvu bujnu maštu imaš! Ako te baš zanima, nikad nisam pomislila na seks u vezi s njim.

– Možda je on pomislio u vezi s tobom. – Tko to kaže? – upita ona i zaustavi se.

– To je samo moja pretpostavka. Znaš da te volio. Zašto mu ne bi bila i spolno privlačna?

– Ah, koješta! Je li to rekao Bobby?

– Nije, ali zapazila sam njegovu reakciju one večeri kad su te odvezli u bolnicu. Stekla sam dojam da posrijedi nije puka bratska ljubav. Štoviše, tad sam pitala Glen što misli o tome, no ona je smatrala da se ne događa ništa.

– I nije se događalo.

– Šteta. Možda ste mogli spasiti jedno drugo.

Ona zakoluta očima, kao da mi hoće pokazati da odrasle smatra pravim čudacima, no vidjela sam da je nemirna i rastresena. Pronašavši pepeljaru na komodi, zgnječi u njoj cigaretu. Podigne poklopac glazbene kutijice i pusti nekoliko nota »Larine pjesme«, zatim je žustro zatvori. Kad me ponovo pogledala, u očima su joj bile suze. Činilo se da joj je neugodno zbog toga.

– Moram pripremiti odjeću za bolnicu – progovori i otvori gornju ladicu komode. Zgrabi hrpu gaćica i metne ih u platnenu torbu. Nakon toga otvori susjednu ladicu i počne vaditi majice, traperice i čarape.

Digoh se i priđoh vratima. Kad sam položila ruku na kvaku, okrenuh se.

– Ništa ne traje vječno – rekoh joj. – Čak ni patnje. – Dabome. Pogotovu moje. Što misliš, zašto se drogiram? Iz puke dosade?

– Nastojiš biti gruba, je li?

– Dovraga, zašto ne odeš radati u savjetovalište za osobe u krizi? Kao stvorena si za taj posao.

– Jednog će dana usprkos bebi sreća ući u tvoj život. Moraš ostati dotad živa da bi mogla uživati u njoj.

– Žao mi je, to me ne zanima.

– Onda umri – rekoh i slegnuh ramenima. – To neće biti ništa strašno. Nesumnjivo neće biti onakav gubitak kao Bobbyeva smrt. Dosad ovom svijetu nisi dala baš ništa.

Iza još otvorenih vrata, čula sam kako je naglo zalupila ladicu.

– Hej, Kinsey? – dovikne mi. Kad sam se osvrnula, opazila sam da se smješka kao da se ruga sama sebi. – Hoćeš li malo kokaina? Ja častim.

Izašla sam i tiho zatvorila vrata. Najradije bih ih bila zalupila, ali čemu?

Sidoh u dnevnu sobu. Bila sam gladna i željela popiti čašu vina. Unutra je bilo još samo nekoliko ljudi. Na jednom divanu sjedile su Glen i Sufi. Nikoga drugog nisam poznavala. Napunila sam tanjur i uzela čašu vina, a onda sam sjela dovoljno blizu ostalima da me ne smatraju neuljudnom, ali i tako daleko da ne moram razgovarati ni sa kim. U ovakvim situacijama postajem plaha. Radije bih čavrljala s nekom uličarkom nego izmjenjivala uljudne besmislice s takvim društvom. O čemu bismo uopće mogli razgovarati? Upravo su pričali o dugoročnim obveznicama. Zvaćući zalogaj ukusnog lososa, držala sam se ravnodušno kao da imam hrpu takvih obveznica i želim ih nekome podvaliti.

Osjetivši lagan dodir na ruci, osvrnuh se i ugledah Sufi Daniels kako sjeda na stolicu kraj mene.

– Glen mi kaže da vas je Bobby vrlo volio – reče mi. – Nadam se. I ja sam voljela njega.

Sufi se zagleda u mene. Nastavila sam jesti jer nisam mogla smisliti ništa drugo što bih rekla. Bila je čudno odjevena: na sebi je imala dugu crnu svilenkastu haljinu i preko nje kaputić iste boje. Vjerojatno je htjela prikriti izobličeno tijelo i donekle pogurena leđa. Kosa joj je bila ravna kao i onda kad sam je prvi put vidjela. Osim toga, nevješto se našminkala. Razlikovala se od Glen Callahan kao nebo i zemlja. Ponašala se donekle pokroviteljski, kao da mi namjerava gurnuti u ruku dva-tri dolara za usluge. Htjela sam biti otresita prema njoj, no istodobno sam imala na umu mogućnost da je Bobbyev crveni adresar baš kod nje.

– Koliko poznate Glen? – zapitah i srknuh gutljaj vina. Spustila sam čašu na pod kraj stolice i vilicom nabola hladnog račića u ukusnom umaku. Sufi pogleda letimice Glen i okrene se opet prema meni.

– Upoznale smo se u školi.

– Znači, odavno ste prijateljice. Kimnula sam, gutajući zalogaj. – Jesmo.

– Vjerojatno ste bili ovdje kad se rodio Bobby natuknuh, samo zato da bi se nastavio razgovor.

– Jesam.

– Jeste li mu bili bliski?

– Bio mi je drag, ali ne mogu reći da smo bili bliski. Zašto?

– Nekomu je dao nekakav crveni adresar. Uvezan u kožu. Pokušavam utvrditi komu ga je dao.

Ona iznenađeno zatrepće očima.

– Nije moguće da još istražujete – prozbori. To nije bilo pitanje, nego zapanjena tvrdnja.

– Zašto ne bih?

– Pa, momak je mrtav. Kakva smisla ima još sve to? Ako je ubijen, to pripada u policijsku nadležnost.

– Ovdašnji policajci rado prihvaćaju moju pomoć odvratila sam i osmjehnula se.

– Uvjerena sam kako ona ne bi htjela da se nastavi istraga – napomene Sufi, pogledavši Glen i spustivši glas.

– Nije me ona unajmila, nego Bobby. Uostalom, zašto vam to smeta?

Sufi se blijedo osmjehne, i dalje se ponašajući nadmoćno. – Ne želim se, dabome, miješati – promrmlja. – No nisam bila sasvim načistu s tim kakve su vam namjere i ne bih htjela da se Glen uznemiri.

Samo sam šutjela i gledala je. Malo joj se zarumenjelo lice.

– Dakle, drago mi je što samo se ponovo srele – reče i ustane. Priđe jednom od preostalih gostiju i upusti se s njim u razgovor, namjerno mi okrenuvši leđa. Nisam mogla razumjeti njezino ponašanje. Nije ni važno, pomislila sam i slegnula ramenima. Osim ako je povezano sa slučajem. Zamišljeno je pogledah.

Ubrzo nakon toga, gotovo kao na nekakav dogovoreni znak, gosti se počеше opraštati. Grlili su Glen i suosjećajno joj stiskali ruke. Svi su govorili isto: »Znaš da te mi volimo, đušo. Javi nam budemo li ti mogli ikako pomoći.« Ona je odgovarala da će im se javiti, te su je ponovo grlili. Potom ih

Sufi otprati do vrata. I ja sam htjela krenuti za njima, ali sam opazila Glenin pogled.

– Htjela bih razgovarati s tobom – – reče mi – ako možeš ostati još malo.

– Mogu, dakako – odvratih. Tek sad sam spoznala da već satima nisam vidjela Dereka. – Gdje je Derek?

– Odveo je Kitty u bolnicu. – Glen se klonulo spusti na kauč. – Hoćeš li popiti nešto?

– Pa, mogla bih. Hoćeš li da i tebi priprelim piće?

– Baš će mi prijati. Ako smo ovdje ispraznili boce, ima pića u ormariću u mojoj radnoj sobi. Donesi mi viski. S mnogo leda, molim te.

Otišla sam u radnu sobu. Kad sam se vratila, kraj Glen je opet bila Sufi.

– Zacijelo si iscrpljena – mrmljala je. – Kako bi bilo da te spremim u krevet prije nego što odem?

– Ne, ne, sve je dobro. – Glen se umorno osmjehne. Samo idi.

Sufi nije ostalo ništa drugo nego da se povuče. Poljubi još jedanput Glen, uzme torbicu i pogleda me kao da me opominje. Uskoro se iza nje zatvore kućna vrata.

Sjela sam u naslonjač, podigla noge na kauč i pijuckala viski.

– Vidjela sam da si razgovarala s Jimom – progovori Glen. – Što on kaže?

– Misli da je Bobby doživio napadaj i zbog njega skrenuo sa ceste. Riječ bi bila o nekoj vrsti padavice, nastaloj uslijed povreda na glavi što ih je zadobio pri prvoj nezgodi.

– Što to znači?

– To znači, s moga gledišta, da je sad onaj pokušaj ubojstva, ako je posrijedi nešto takvo, postigao svoj konačni cilj.

– Što ćeš sad učiniti? – zapita ona, spustivši pogled. – Gledaj, imam još velik dio predujma što mi ga je dao

Bobby. Istraživat ću dokle god ne utvrdim tko ga je ubio. – Zašto ćeš to učiniti? – Znatiželjno me pogledala u oči.

– Hoću srediti račune. Neka svatko plati svoje, nije li tako?

– Da, tako je – promrmlja ona. Promatrala smo se nekoliko trenutaka, a onda ona podigne čašu. I ja podigoh svoju.

Kad je došao Derek, njih dvoje odoše na prvi kat, a ja sam, uz Glenino dopuštenje, iduća tri sata provela tako što sam uzalud pretražila njezinu radnu sobu i Kittynu sobu. Napokon sam izašla i odvezla se kući.

14

U ponedjeljak ujutro u osam sati ponovo sam otišla u gimnastičku dvoranu na vježbe. Sasvim nesvjesno sam pogledom potražila Bobbya i tek u idućoj tisućinki sekunde shvatila sam da ga nema i da ga više nikad neću vidjeti. Spoznaja me teško pogodila. Vježbala sam marljivije nego inače, kao da sam se nadala da će tjelesne muke izbrisati duševne.

Naposljetku sam se istuširala, obukla i krenula u ured. Nije me u njemu bilo od srijede po podne. Najprije sam prozračila prostoriju i skuhala kavu. Tek tad sam sjela, podigla noge na stol i provjerila ima li kakvih poruka na uređaju za primanje telefonskih poziva.

Kad sam premotala vrpcu i pustila je, javi se Bobbyev glas. Naježila sam se shativši tko to govori.

»Zdravo, Kinsey. Ovdje Bobby. Zao mi je što sam se maloprije ponašao kao pravi klippan. Znam da si me htjela samo razveseliti. Osokoliti. Sinulo mi je nešto. Jasno mi je da nema baš osobitog smisla, ali ću ti ipak ispričati. Mislim da je u sve upleteno prezime Blackman. Neki Blackman. Ne znam jesam li tom čovjeku dao mali crveni adresar ili me taj čovjek progoni. Možda je sve to sasvim nevažno, možda mi je opet podvalio moj zbrkani mozak. Pa ipak, dogovorit ćemo se, provjeriti sve i utvrditi znači li to išta. Moram obaviti nešto i potom otići Kleinertu. Javit ću ti se poslije. Mogli bismo večeras popiti zajedno čašicu-dvije. Zasad zdravo, srce. Čuvaj se.«

Isključivši uredaj, zagledah se u njega.

Izvukla sam iz ladice telefonski imenik i potražila u njemu prezime Blackman¹. Našla sam jedinu osobu s tim prezimenom, kojoj je ime počinjalo slovom S. Bez adrese. Vjerojatno je riječ o nekoj ženi koja želi izbjeći prostačke telefonske pozive. Možda je ta Sarah, ili Susan, ili Sandra Blackman poznavala Bobbya i ima njegov crveni adresar ili joj je on možda nekoć ispričao što se zbiva, pa bih mogla riješiti sve ako joj telefoniram. Broj je iskopčan. Provjerila sam još jedanput i čula isti signal. Možda broj još postoji. Možda je ta osoba, S. Blackman, otputovala iz grada ili neočekivano umrla.

Preslušala sam još jednom Bobbyevu poruku. Zatim sam pročitala sve ono što sam dosad zapisala o slučaju. Nisam još razgovarala s njegovom bivšom djevojkom, Carrie St. Cloud, a od nje bih mogla doznati ponešto. Glen mi je ispričao da se prestala pojavljivati nakon prometne nesreće, no možda se sjeća nečega iz tog razdoblja. Okrenuh broj koji mi je dala Glen i popričah kratko s Carrienom majkom, objašnjavajući tko sam i zašto tražim njezinu kćer. Doznala sam da se Carrie prije godinu dana iselila iz roditeljskog doma i preselila u vlastiti stančić u kojem živi s nekom sustanarkom. Sad radi kao voditeljica na tečajevima aerobika. Zapisavši obje adrese, kućnu i na poslu, zahvalila sam majci. Nakon toga sam zaključala ured i istrčala na ulicu.

¹ (Blackman = Crnac, nap. prev.)

Nebo je bilo oblačno i puhao je hladan vjetar. Nakon nepodnošljive vrućine za prošlih nekoliko tjedana, to se činilo čudnim. U novije su se doba klimatske prilike u Santa Teresi poremetile. Nekoć su kiše pljuštale u siječnju, dva tjedna bez prestanka, a potom bi priroda ozelenjela i procvalo cvijeće. U današnje se doba pojavljuju neočekivane kiše u travnju i listopadu i ima ovakvih ledenih dana usred kolovoza, iako bi trebalo da temperatura bude između dvadeset i pet do trideset stupnjeva. Čudna je ta promjena. Pripisuje se erupcijama vulkana na Južnom moru i štetnom djelovanju sprejeva za kosu za ozonski omotač oko Zemlje.

Čim sam koraknula u dvoranu za aerobik, zaglušila me glazba. Carne se morala derati iz svega glasa dok je izvikivala upute, a na podu je fanatično vježbalo petnaestak najljepše građenih žena u gradu. Očito im je životni cilj bio da budu vitke i u dobroj formi. Imajući na sebi poluprozirne, uz tijelo pripijene trikoe, podizale su stražnjicu i kružile zdjelicom tako da su se te kretnje doimale bludno; kao da su hvatale ritam s nekim nevidljivim partnerima.

Carrie St. Cloud bila je za mene pravo iznenađenje. Očekivala sam tipičnu kalifornijsku ljepuškastu curicu, vitka skijaškog tijela, žute kose i blještavih bijelih zuba, meku i nametljivo ženstvenu. Ali bila je sasvim drukčija.

Ocijenila sam da joj ne može biti više od dvadeset i dvije godine. Tijelo joj je bilo mišićavo kao u dizačice utega i imala je dugu tamnu kosu što joj je sezala do struka. Lice joj bijaše čvrsto, kao na grčkim kipovima, bujnih usana i oble brade. Nosila je svijetložuti triko, koji joj je isticao široka ramena i uske bokove. Ako je i imala negdje na sebi kakav gram sala, nisam ga uspjela otkriti. Iako je bila, tako reći, bez grudi, doimala se vrlo ženstveno. Zapazila sam, prema njezinu disanju, da je u izvrsnoj kondiciji. Sve ostale žene vidljivo su se mučile. Dok sam ih promatrala, moje mi se trčanje činilo običnom igrarijom. Istina, nikad neću izgledati tako dobro kao one, no nije mi žao.

Carrie ih počne postepeno hladiti. Protezale su se i primjenjivale neke kretnje iz joge, a onda su se ispružile na podu kao izginuli na bojnopolju. Ona isključi glazbu, zgrabi ručnik i zagnjuri lice u njega, a onda izađe. Odmah sam pošla za njom, pohitala niza stepenice i zatekla je kraj

slavine pred garderobom. Prebacila je kosu preko ramena kako bi mogla piti da je ne smoči.

– Jeste li vi Carrie? – progovorih.

Ona se uspravi i rukavom trikoa obriše znoj, dok joj je oko vrata visio ručnik kao u boksača koji je upravo izašao iz ringa.

– Da, ja sam.

Predstavila sam joj se, rekla sam joj čime se bavim i potom sam je upitala bismo li mogle razgovarati o Bobbiu Callahanu. – Možemo, no morat ćemo razgovarati u garderobi. Žuri mi se. Imam jedan sastanak u podne.

Pošla sam za njom u garderobu. Bila je besprijevano čista, s klupama i zrcalima posvuda. Negdje s lijeve strane čula sam tuševu. Vraćale su se žene iz dvorane i dopirao je do nas njihov povremeni smijeh.

Carrie se izuje i svuče sa sebe triko kao koru banane. Za to sam vrijeme tražila mjesto gdje ću sjesti. Ne događa mi se baš često da razgovaram s nagom damom u prostoriji punoj brbljavih žena koje se svlače do gole kože. Vonjale su na znoj kao i momci s kojima vježbam u gimnastičkoj dvorani. To mi se sviđalo.

Carrie ugura kosu pod plastičnu kapu i ode pod tuš. Za to su vrijeme žene, manje ili više gole, šetkale amo-tamo. Prizor mi je bio simpatičan. Gledala sam razne varijante ženskih grudi, zadnjica, trbuha i stidnih čuperaka, beskrajno ponavljanje istih oblika. Te su žene bile zadovoljne svojim tijelom i međusobno se ponašale drugarski.

Uto se vrati Carrie, omotana ručnikom. Skine kapu i raspusti tamnu grivu. Počne se brisati, govoreći mi preko ramena.

– Htjela sam doći na sprovod, ali nisam mogla. Jeste li mu vi prisustvovali?

– Jesam. Nisam dugo poznavala Bobbya, ali mi je bilo teško. Vi ste se družili s njim u ono doba kad je doživio prometnu nezgodu, je li?

– Upravo smo bili prekinuli. Sastajali smo se dvije godine, a onda se odnos pokvario. Između ostaloga, zanjela sam, i to je bio kraj. Platilo je pobačaj, no tad smo se već rijetko viđali. Bilo mi je grozno pri duši kad se unesrećio, ali sam ga izbjegavala. Znam da su me ljudi smatrali vrlo nemilosrdnom, no što sam mogla učiniti? Sve se već završilo. Nisam

mogla oblijetati oko njega i pokazivati nekakvu veliku odanost samo zato da bi ljudi stekli povoljan c:ojam o meni.

– Jeste li čuli štogod o toj nezgodi?

– Čula sam samo da ga je netko prisilio da skrene sa ceste.

– Slutite li tko bi to mogao biti i zašto je to učinio? Ona sjedne na klupu i, podigavši nogu, počne pažljivo brisati kožu između nožnih prstiju.

– Hm, slutim i ne slutim – odgovori. – Ne znam identitet te osobe, ali znam da se nešto događalo s njim. U to mi se vrijeme nije više mnogo povjeravao, ali bio je uz mene dva dana nakon pobačaja. – Podigne drugu nogu i, sagnuvši se, pregleda nožne prste. – Bojim se lišaja – promrmlja. – Oprostite. – Baci ručnik i ustane, pride ormaru i počne vaditi odjeću. Letimice me pogleda. – Nastojim izabrati prave riječi, jer zapravo ne znam nikakve činjenice. Riječ je samo o slutnji. Sjećam se da mi je ispričao kako je neka osoba, njemu bliska, u nevolji i stekla sam dojam da je posrijedi ucjena.

– Ucjena?

– Da, ali ne u uobičajenom smislu. Hoću reći, nije se nikomu davao nikakav novac. Nije to bila nikakva mračna spletko kao u romanima. Jednostavno, netko je znao nešto o nekome i situacija je bila prilično ozbiljna. Zaključila sam da on želi pomoći i da je upravo smislio pravi način...

Ona obuče gaćice, zatim potkošulju. Očito nije smatrala grudi dovoljno velikima da bi nosila grudnjak.

– Kad se to dogodilo? – zapitah. – Sjećate li se datuma?

– Znam da je pobačaj obavljen petnaestog studenog i on je prenoćio kod mene. On je stradao sedamnaestog... dakle, istog tjedna.

– Počela sam pregledavati rujanske novine, misleći da se možda javno upleo u nešto. Jeste li naslutili u kojim se krugovima zbiva sve to? Hoću reći, ja i ne znam što bi trebalo tražiti.

– Pojma nemam – odvratila ona i strese glavom. Zaista. Zao mi je, no ne mogu ni nagađati.

– Mislite li da je ta osoba u nevolji bio Rick Bergen'? – Ne bih rekla. Poznavala sam Ricka. Mislim da bi mi Bobby, kad bi posrijedi bio Rick, to otvoreno rekao.

– Možda je bila riječ o nekome s posla?

– Slušajte, zaista vam ne mogu pomoći – reče ona nestrpljivo. – Bio je vrlo šutljiv, a ja nisam bila raspložena za ispitivanje. Odahnula sam zato što se završio pobačaj. Uostalom, uzimala sam sredstva protiv bolova, pa sam mnogo spavala i sve mi je bilo mutno. On je pričao samo zato da bi mi odvratio misli od onog što se zbilo, a donekle i zato što se uznemirio.

– Znači li vam išta prezime Blackman?

– Baš ništa. – Već se sasvim odjenula. Očetka kosu, zgrabi torbu što ju je nosila preko ramena i krene prema vratima. Žurno sam izašla za njom u hodnik.

– S kim se tada družio? – zapitah, penjući se s njom uza stepenice. – Recite mi samo dva-tri imena. Moram pronaći nešto kao polazište za istragu.

Ona zastane i pogleda me.

– Potražite Gusa – reče mi. – Ne znam mu prezime, ali znam da iznajmljuje koturaljke na plaži. On je Bobbyev stari školski drug i vjerujem da se Bobby pouzdavao u njega. Možda zna što se zbivalo.

– Rekli ste da ste »između ostaloga« zanjeli. Što znači to »između ostaloga«?

– Uh, kako ste uporni! Zaljubio se u neku drugu. Pojma nemam o njoj, pa me ništa ne pitajte. Da sam znala za nju, bila bih odavno prekinula naš odnos. Ovako, doznala sam za nju tek kad sam mu rekla da sam u drugom stanju. U početku sam mislila da će se oženiti mnome, ali kad mi je kazao da se ozbiljno vezao za drugu, shvatila sam što moram učiniti. Priznajem, bilo mu je vrlo teško zbog škripca u kojem sam se našla i pomogao mi je koliko god je mogao. Nije bio podlac. Bio je vrlo dobar u duši.

Kad je htjela krenuti, uhvatih je za ruku, munjevito razmišljajući.

– Carrie, nisu li možda prijatelj u nevolji i ta druga s kojom se zbližio bili ista osoba?

- Odakle ja mogu znati?
- Nije vam dao nikakav mali crveni adresar?
- Dobila sam od njega samo tugu i jad – odgovori ona i ode, ne osvrnuvši se nijednom.

15

Tamnozeleno daščara za iznajmljivanje koturaljki podignuta je nedaleko od parkirališta. Za tri dolara mogu se unajmiti koturaljke za cijeli sat i dobiti besplatno jastučići za koljena i laktove kako ne biste poslije mogli tvrditi da vas nisu upozorili na opasnost.

Bobby je očito birao prijatelje prema nekim čudnim mjerilima. Gus se doimao tako da biste, kad biste ga ugledali na uličnom uglu, odmah provjerili jeste li zaključali automobilska vrata. Vjerojatno je bio Bobbyev vršnjak, ali je imao uleknuta prsa i doimao se boležljivo. Kosa mu je bila tamnosmeđa i puštao je brkove zbog kojih je samo sličio bjeguncu. Vidjela sam na nekim tjeralicama momke u koje bih se više pouzdala nego u njega.

Tek što sam se predstavila i provjerila da je on uistinu Bobbyev prijatelj, dođe neka plavuša lepršave kose i dugih preplanulih nogu i vrati koturaljke. Pratila sam njihov razgovor. Suprotno mom početnom dojmu, Gus se ponašao simpatično. Blago je očijukao i povremeno me pogledavao, vjerojatno se razmećući preda mnom. Pričekao je da djevojka obuje tenisice i ode, zatim je progovorio.

– Vidio sam vas na pogrebu – reče, približivši mi se. – Bili ste uz gospođu Callahan.

– Ja se ne sjećam da sam vas vidjela – odvratih. Jeste li poslije došli u kuću?

On zatrese glavom i pocrveni.

– Nisam se osjećao baš najbolje.

– Mislim da se netko ne može osjećati dobro u takvoj situaciji.

– Pogotovu kad mu umre drug – reče on. Donekle mu je zadržtao glas. Okrene mi leđa. i počne pretjerano sporo spremati koturaljke na policu.

– Razboljeli ste se? – zapitah.

– Bolujem od Crohnove bolesti. Znete li što je to? – Ne znam.

– Upala crijeva. Sve prolazi kroz mene. Ne mogu se udebljati. Često imam povišenu temperaturu. Boli me želudac. A uzrok bolesti je nepoznat. Bolujem već gotovo dvije godine. Ne mogu se nigdje stalno zaposliti, pa radim ovo.

– Oporavit ćete se.

– Nadam se. S vremenom. Barem tako kažu.

– Zao mi je što patite. Ta je bolest očito vrlo neugodna. – Ne možete ni zamisliti. Ali Bobby me sokolio. I on je bio u vrlo lošem stanju, pa bismo se katkad smijali zajedno. Nedostaje mi. Kad sam čuo da je umro, umalo sam digao ruke od svega, ali je progovorio nekakav glas: »Hej, Guse, trgni se i nastavi po starom... ovo nije propast svijeta, pa ne budi lud!« – Strese glavom. – Bio je to Bobby, mogao bih se zakleti. Baš on bi tako govorio. Stoga sam se trgnuo. Istražujete li njegovu smrt?

Kimnula sam i pogledala dvoje djece koja su došla unajmiti koturaljke. Čim je završio posao s njima, Gus se vrati k meni. Upitala sam ga sluti li u što se upetljao Bobby. Smeteno se premjestio s noge na nogu i pogledao prema ulici.

– Slutim, ali ne znam što da kažem. Hoću reći, ako vam Bobby nije ništa ispričao, zašto bih ja?

– Nije se mogao sjetiti. Zato je i zatražio moje usluge. Činilo mu se da je u opasnosti, pa je htio da ispitam što se zbiva.

– Možda je najbolje da ne diramo to. – Što da ne diramo?

– Gledajte, ja ne znam ništa pouzdano. Znam samo ono što je rekao Bobby.

– Zbog čega ste zabrinuti?

– Ne znam – promrmlja on i pogleda ustranu. Čekajte da malo razmislim. Časna riječ, ne znam mnogo, no ne bih to htio neoprezno izbrbljati. Razumijete li me?

Kimnula sam. Neću biti nametljiva. Neka progovori dobrovoljno. Tako se može postići mnogo više.

– Nadam se da ćete mi telefonirati – rekoh. – Ako mi se ne javite, možda ću opet doći i dosađivati vam. – Izvadih posjetnicu i metnuh je na stol.

Nasmiješio se, očito se osjećajući krivim zato što šuti. – Možete se poslužiti koturaljkarna besplatno ako hoćete – reče mi. – To je korisno za tijelo.

– Nekom drugom zgodom. Hvala.

Gledao je za mnom dok sam izlazila s parkirališta i skretala ulijevo. Vidjela sam ga u retrovizoru kako se kutom posjetnice češka po brkovima. Nadala sam se da će mi se javiti.

Odlučila sam se dočepati one kartonske kutije u kojoj su Bobbyeve stvari iz laboratorija. Glen nije bila kod kuće, otputovala je avionom na jedan dan u San Francisco, ali ondje sam zatekla Dereka i objasnila mu što tražim.

– Sjećam se kutije, ali ne znam gdje je – reče mi on. Možda je u garaži.

Pošao je sa mnom u garažu za tri automobila. Odmah sam spazila kutiju koja bi mogla biti prava. Bila je gurnuta pod radni stol kraj stražnjeg zida i na njoj je pisalo »jednokratne štrcaljke za injekcije«. Vidjela sam i naljepnicu bolnice iz Santa Terese. Izvukli smo je i otvorili. Stvari u njoj pripadale su, sudeći prema svemu, Bobbyu, ali na svoje razočaranje nisam pronašao ništa važno. Nikakav crveni adresar, nikakve podatke o nekom Blackmanu, nikakve novinske izreske, ni zagonetne bilješke, ni privatna pisma. Našla sam nekoliko medicinskih knjiga, dva tehnička priručnika o radiološkoj opremi i bezazlen uredski pribor. Što će mi kutija spajalica i dvije kemijske olovke?

– Čini mi se da niste našli ništa osobito – zaključio Derek.

– Ma, nisam našla ništa – odvratioh. – Ipak, smijem li uzeti kutiju? Htjela bih je još jedanput pregledati.

– Samo je uzmite. Čekajte, ja ću je ponijeti – reče on. Poslušno sam ustuknula i prepustila mu da digne kutiju s poda i odnese je u moj auto. Mogla sam to i sama učiniti, no opazila sam da mu je to važno, pa zašto da se prepirem s njim? Kad smo zajedno smjestili kutiju na stražnje sjedalo, rekla sam mu da ćemo se čuti i odvezla se.

Vrativši se kući, obukla sam se za trčanje. Upravo sam zaključavala vrata kad su se iza ugla pojavili Henry i Lila Sams. Hodali su bok uz bok, isprepletenih ruku. Bio je tridesetak centimetara viši od nje i svojom

vitkošću odudarao od njezine punašnosti. Rumen od uzbuđenja, zračio je onom posebnom srećom koja je svojstvena ljudima što su se upravo zaljubili. Lili se donekle zaledi smiješak kad me spazila, no brzo se pribrala i djevojački nasmijala.

– O, Kinsey, pogledajte, molim vas, što je ovaj put učinio! – reče ona i ispruži ruku. Na njoj je imala prsten s velikim dijamantom; ponadala sam se da je lažan.

– Divan je. Kakav je povod? – – upitah, strepeći. Valjda se nisu zaručili? Ona je, koketna i lažna, potpuno neprikladna za njega.

– Slavimo naš susret – progovori Henry i pogleda je. – Kad smo se upoznali? Prije mjesec dana? Prije šest tjedana?

– Eh, zloćko jedan – reče ona i tobože ljutito lupne nogom o zemlju – umalo bih ti ga vratila. Upoznali smo se dvanaestog lipnja. Na Mozin rođendan. Upravo sam se doselila. Nabavio si joj onaj izvrсни čaj i otad me užasno maziš. – Spusti glas kao da će mi reći nešto vrlo povjerljivo. – Zar nije grozan?

Ne znam razgovarati s takvim ljudima, nisam vješta takvim besmislenim bockanjima.

– Mislim da je sjajan – rekoh nespretno.

– Dabome, sjajan je – potvrdi ona odmah. – Potpuno bezazlen tako da ga svi mogu iskorištavati. – Glas joj najednom postane svadljiv, kao da sam ga uvrijedila. Mahala mi je prstom pred nosom. – Na primjer, vi! Rekla sam to Henryu, a reći ću i vama u lice: sramota je kakvu stanarinu plaćate i vrlo dobro znate da ga pljačkate.

– Što?

– Ne pravite se glupi! – Ona mi s,e unese u lice, stisnuvši oči. – Dvjesto dolara na mjesec! Nečuveno. Znate li koliko stoje takvi stanovi u okolici? Tri stotine. Dakle, svaki put kad mu napišete ček, kradete mu sto dolara. Sramota! Prava sramota!

– Čekaj malo, Lila – umiješa se Henry. Očito se zbunio zato što je započela takav razgovor, no njih dvoje su već, nesumnjivo, pričali o tome. – Ostavimo to sada. Ona upravo izlazi.

– Možete, vjerujem, pričekati nekoliko minuta – reče ona, probadajući me svjetlucavim očima.

– Svakako – odvratih tiho i pogledah ga. – Zar si nezadovoljan mnome? – Bilo mi je istodobno vruće i hladno kao kad se jede kineska hrana. Zar mu se uistinu čini da ga varam?

– Ne dovodimo Henrya u neugodan položaj – uplete se opet Lila prije nego što je on i mogao otvoriti usta. – On vas vrlo cijeni, pa zbog toga do sada ni htio nije progovoriti. Vi ste krivac. Trebalo bi vam isprašiti tur. Kako možete iskorištavati starog mekušca poput Henrya i motati ga oko prsta? Trebalo bi da se stidite.

– Nije mi ni na kraj pameti da iskorištavam Henrya. – Ali već to činite. Otkad živite ovdje i plaćate tu smiješnu stanarinu? Godinu dana? Petnaest mjeseci? Nemojte mi reći da vam nikad nije palo na pamet da stanujete ovdje za sitne pare! Jer ako mi to reknete, otvoreno ću vas nazvati lažljivicom.

Otvorila sam usta, no nisam rriogla prozboriti ni riječ. – Razgovarat ćemo o tome poslije – promrnilja Henry i, uhvativši je za ruku, povede je mimo mene. Još je zurila u mene, a na vratu i obrazima su joj se od bijesa pojavile crvene mrlje.

Kad su se za njima zatvorila vrata, osjetila sam kako mi lupa srce i spoznala sam da se kupam u znoju. Potrčala sam bez ikakva zagrijavanja, ne bih li što prije pobjegla od njih.

Kad sam se vratila i istuširala, još sam bila uzdrmana, ali me sad već hvatao i bijes. Dobro, što se nje tiče moja stanarina? I zašto me Henry nije branio?

Otišla sam k Rosie. Lokal je bio potpuno prazan i stolice su još, okrenute naopačke, bile na stolovima, nalik na akrobate koji dube na glavi. Otišla sam otraga i otvorila kuhinjska vrata. Rosie me iznenađeno pogleda. Nije me očekivala u to doba, u kasno popodne. Sjedila je na visokoj drvenoj stolici i sjeckala poriluk. Nije joj bilo drago da itko ulazi u njezinu kuhinju, vjerojatno zato što je kršila sanitarne propise.

– Što se dogodilo? – zapita ona kad mi je ugledala lice.

– Srela sam Henryevu prijateljicu – odgovorih.

– O – progundā ona i udari mesarskom sjekiricom po poriluku tako da su komadići poletjeli na sve strane. – Više ne dolazi ovamo. Zna da joj ovdje nije mjesto.

– Rosie, ta je žena luda sto gradi. Trebalo je da je čuješ one večeri kad se zakvačila s tobom. Satima je mahitala i praskala. A sada je optužila mene da varam Henrya i plaćam mu premalu stanarinu.

– Sjedni. Negdje imam votke. – Ona priđe ormariću iznad sudopera i, podigavši se na prste, dohvati bocu votke. Otvori je i napuni mi šalicu za kavu. Potom je natoči sebi. Kad sam je popila, osjetila sam kako mi je krv jurnula u lice. – Imaš li dva novčića po deset centi'? Daj mi ih – reče i pruži ruku. Kad sam u torbici pronašla sitniš, Rosie priđe zidnom telefonu. Taj se telefon mogao upotrijebiti samo ako bi se u njega ubacio novac. To je vrijedilo za sve, pa i za nju.

– Koga zoveš? Valjda nećeš Henrya? – prozborih uznemireno.

– Pst! – Ona podigne ruku i ušutka me, ukočeno se zagledavši pred sebe kao što čini većina ljudi kad se podigne slušalica s druge strane. Glas joj ostane sladak i milozvučan. – Zdravo, dušo. Ovdje Rosie. Što radiš? Aha. Mogla bi doći ovamo. trebalo bi da popričamo o nečemu. – Spusti slušalicu ne pričekavši odgovor i zadovoljno me pogleda.

Moza Lowenstein je sjela na stolicu koju sam joj donijela iz bara. Ona je krupna, kosa joj je siva i spletena u pletenice koje uvijek nosi ovijene oko glave, a lice joj je bljedunjavo i meko poput varenca. Kad god razgovara s Rosie, rado drži nešto u ruci: snop olovaka, kuhaču, bilo kakav talisman koji bi je mogao zaštititi od napada. Ovaj put je donijela kuhinjsku krpu. Očito ju je Rosie omela usred nekog posla, pa je smjesta požurila ovamo, u skladu s naređenjem. Boji se Rosie, kao i svatko razuman.

– Dobro, tko je ta Lila Sams? – zapita odrješito Rosie, preskočivši ikakav uvod. Uzme sjekiricu i počne udarati po teletini tako da se Moza trznula.

– Zapravo ne znam – drhtavo prozbori Moza kad je napokon smogla glas. – Iznenada mi se pojavila pred vratima, rekla je da se javlja na novinski oglas, no sve je to bila zabuna. Ja nemam sobu za iznajmljivanje, rekla sam joj. Tad je, jadnica, briznula u plač, i što sam mogla učiniti? Morala sam je pozvati unutra na č:aj.

Rosie se zapanjeno zagledala u nju.

– I potom si joj iznajmila sobu? – zapita.

– Mmm, nisam. Rekla sam joj da može ostati kod mene dok ne nađe nešto prikladno, ali je ona pošto-poto htjela platiti. Ne želi mi dugovati, rekla mi je.

– To se zove najamninom. Iznajmila si joj sobu odbrusi joj Rosie.

– Pa sad, jesam, ako se gleda tako. – Odakle potječe ta žena?

Moza obriše krpom znoj iznad gornje usnice, zatim je spusti u krilo i počne gužvati objema rukama. Vidjela sam da Rosie mrko promatra svaku njezinu kretnju i učinilo mi se da bi je mogla lupnuti sjekiricom po prstima. Vjerojatno je i Moza to pomislila, jer je prestala gužvati krpom i digla pogled kao krivac.

– Što? – promrmlja.

– Odakle potječe Lila Sams'? – ponovi Rosie, izgovarajući pažljivo svaku riječ, kao da razgovara s nekim strancem koji baš ne zna jezik.

– Iz nekoga gradića u Idahu. – Kojega gradića?

– Ne znam.

– U kući ti živi nepoznata žena, a ti i ne znaš odakle je došla?

– Zar je to važno?

– Nije ti jasno koliko je to važno'' – Rosie se zagleda u nju pretjerano začuđeno. Moza nije više mogla izdržati njezin pogled i počne opet gužvati krpom. – Učini mi uslugu i doznaj to. Možeš li?

– Pokušat ću – odgovori Moza. – No ona ne voli znatiželjne ljude. Rekla mi je to otvoreno i odlučno.

– I ja sam odlučna. Nema nikakve sumnje da mi se ne sviđa ta žena i želim doznati što namjerava. Utvrdi odakle je došla, pa će se Kinsey pobrinuti za ostalo. Zacijelo ti ne moram ni napomenuti, Moza, da to ne smije doznati Lila Sams. Razumiješ?

Našavši se u škripcu, Moza se vidljivo kolebala i pitala što je gore: razljutiti Rosie ili se izvrnuti opasnosti da Lila Sams otkrije da je ona uhodi. Znala sam tko će pobijediti.

Vrativši se u ured, napisala sam svoje bilješke na pisaćem stroju. Nije ih bilo mnogo, ali ne podnosim zaostatke. Upravo sam spremila Bobbyev fascikl

u ladicu i počela sređivati stvari na stolu kad sam začula kucanje na vratima. Unutra je provirio Derek Wenner.

– Dobra večer – pozdravi on. – Nadao sam se da ću vas zateći ovdje.

– Dobra večer, Derek. Samo udite – rekoh mu.

Za trenutak je neodlučno stajao i pogledom prelazio po mom malom uredu.

– Nekako ga nisam zamišljao ovako – izusti. – Zgodan je. Hoću reći, malen je, ali je sve na svomu mjestu. Ovaj, kako se završila pretraga Bobbyjeve kutije? Je li bilo sreće?

– Nisam je još imala priliku ponovo pregledati. Bila sam zauzeta drugim poslovima. Sjednite.

Privukao je stolicu i sjeo, još gledajući oko sebe. Nosio je sportsku košulju, bijele hlače i dvobojne cipele.

– Dakle, to je vaš ured, ha? – prozbori on kao da ne zna kako da započne razgovor. Pustila sam ga da kratko vrijeme brblja takve gluposti. Doimao se zabrinuto i nisam mogla odgonetnuti radi čega je došao.

– Kako je Glen? – zapitah.

– Dobro. Prilično dobro. Zaista ne znam kako je uspjela sve to izdržati, no vrlo je čvrsta. – Pročisti grlo i boja glasa mu se promijeni. – Gledajte, objasnit ću vam zašto sam došao. Maloprije me pozvao telefonom Bobbyev odvjetnik i obavijestio o Bobbyevoj oporuci. Poznate li Vardena Talbota?

– Nismo se nikad sreli. Samo mi je poslao prijepis izvještaja o Bobbyevoj nesreći.

– Pametan čovjek – reče Derek. Oklijevao je. Ne budem li ga potaknula, pomislih, razgovor će potrajati cijelu noć.

– Što je rekao?

Na Derekovu su se licu čudnovato pomiješale nelagoda i zapanjenost.

– Rekao mi je nešto vrlo čudno – prozbori on. – Sudeći prema svemu, moja kći nasljeđuje najveći dio Bobbyeva novca.

– Kitty?

– I ja sam se, dakako, iznenadio – izusti on i promeškolji se na stolici.
– Prema Vardenovim riječima, Bobby je napisao oporuku prije tri godine kad je naslijedio imetak. Tad je sve ostavio Kitty. Poslije je, nakon prometne nezgode, dodao odredbu kojom mali dio novca namjenjuje Rickovim roditeljima. – Umalo sam izrekla »Rickovim roditeljima« kao da bolujem od eholije, ali sam se ipak svladala i pustila ga da nastavi. – Glen će se kasnije vratiti kući, pa još ne zna sadržaj oporuke. Vjerojatno će htjeti ujutro razgovarati s Vardenom. Rekao je da će prepisati oporuku i poslati nam prijepis. Sad namjerava poduzeti uobičajene zakonske korake i dokazati pravovaljanost testamenta.

– Jeste li sad prvi put čuli za oporuku? Dosad nije nikomu bila poznata?

– Koliko ja znam, nije. – Nastavio je pričati, a ja sam za to vrijeme pokušavala odgonetnuti što znači sve to. Novac je uvijek vrlo jak motiv. Treba poći od činjenice kome oporuka donosi novčanu korist. Kitty Wenner. Philu i Revi Bergen.

– Oprostite – prekinuh ga – o kakvoj je svoti riječ'? – Rickovim će roditeljima pripasti sto tisuća, a Kitty će vjerojatno dobiti dva-tri milijuna. Dabome, treba odbiti porez na nasljedstvo...

Zavrtjelo mi se u glavi od toliko ništica. Zaprepašteno sam ga gledala. Zašto je došao ovamo i priča mi sve to?

– U čemu je caka? – upitah ga. – Molim?

– Zanima me zašto mi pričate sve to. Zar postoji nekakav problem?

– Bojim se Glenine reakcije. Znate kakav je njezin odnos prema Kitty.

– Bobby je imao pravo raspolagati svojim novcem kako ga je volja – rekoh i slegnuh ramenima. – Zašto bi se usprotivila?

– Mislite li da neće. pobiti oporuku?

– Derek, ne mogu ja nagađati o Gleninim postupcima. Razgovarajte s njom.

– Hoću, čim se vrati.

– Budući da je Kitty tek sedamnaest godina, vjerojatno je novac povjeren nekome na čuvanje. Tko će se brinuti o njemu? Vi?

– Ne, ne. Banka. Mislim da me Bobby nije osobito cijenio. Iskreno govoreći, donekle se bojim kakav će dojam izazvati sve to. Bobby je

tvrdio da ga netko želi ubiti, a sad se pokazalo da nakon njegove smrti Kitty nasljeđuje sav njegov novac.

– Vjerojatno će policija popričati s njom.

– Ali, vi ne mislite da ona ima ikakve veze s Bobbyevom nezgodom, je li?

A, to je, dakle, pravi razlog posjeta!

– Istini za volju, meni se to ne čini vjerojatnim – rekoh – ali u Odjelu za ubojstva mogli bi pomisliti drukčije. Mogli bi se čak zainteresirati za vas.

– Za mene? – izusti on zaprepašteno.

– Kome će pripasti novac ako se nešto dogodi Kitty? Ona nije baš najboljeg zdravlja.

Uznemireno me gledao, vjerojatno se kajući što je došao. Očekivao je, po svojoj prilici, da ću ga umiriti, a kad tamo, ja sam još pojačala njegovu tjeskobu. Ubrzo je završio razgovor i, digavši se, kazao mi da će se javiti. Kad se okrenuo, opazila sam da mu se košulja zalijepila za znojna leđa.

– Trenutak samo, Derek – doviknuh za njim kad je krenuo prema vratima. – Znači li vam šta prezime Blackman'?

– Ne, nepoznato mi je. Zašto?

– Samo sam radoznala. Drago mi je što ste me posjetili. Ako doznate još nešto, javite mi, molim vas.

– Hoću.

Kad je otišao, odmah sam telefonirala jednom prijatelju u telefonskoj centrali i raspitala se kod njega o osobi koja se zove S. Blackman. Obećao je da će provjeriti podatke i obavijestiti me. Tad sam sišla na parkiralište i donijela iz auta Bobbyevu kartonsku kutiju. Ponovo je pregledavši, nisam našla ništa novo.

Što ću sada? Nisam mogla smisliti ništa. Stoga sam krenula kući.

Kad sam zaustavila auto, nehotice sam pogledom potražila Lilu Sams. Budući da sam je vidjela samo tri ili četiri puta u životu, mora se priznati da mi je vrlo uspješno razbila onaj ugodni osjećaj što bi me ispunio kad god bih ugledala svoj »dom«. Zaključavši automobilska vrata, pogledah je li Henry negdje na vidiku. Zamirisali su mi kvasac i cimet. Vjerojatno

opet nešto peče, pomislih. Zavirivši u njegovu kuću, opazih da sjedi za stolom, pijucka kavu i čita novine.

Tiho sam ga pozvala.

– O, Kinsey, to si ti – prozbori on digavši pogled. Uđi, uđi. Hoćeš li malo kave? Upravo pečem slatko pecivo. Bit će gotovo za koju minutu.

Ušla sam kolebljivo, još napola oče:kujući da će odnekuda iskočiti Lila Sams kao otrovni pauk.

– Ne bih htjela smetati – rekoh. – Je li Lila kod kuće? – Nije. Ima vani nekog posla, ali će se uskoro vratiti. Vodim je u restoran na večeru. Već sam rezervirao stol u »Kristalnoj palači«.

– O, divno – rekoh. Henry mi ponudi stolicu i natoči mi kave dok sam ja gledala oko sebe. Lila je, nema sumnje, lijepo uredila kuću. Vidjela sam nove :zastore, novu vazu. Vidim neke promjene,

– Sviđaju li ti se? – izusti on i odmah se osvrne oko sebe. Lice mu se ozari. – To je Lilina zamisao. Uvjeravam te, ta mi je žena uvelike izmijenila život.

– Drago mi je što to čujem.

– Uz nju se... ne znam kako da kažem... osjećam živahan. Spreman da počnem iznova.

Pitala sam se zar neće nijednom riječju spomenuti njezine optužbe da ga varam. On se digne, otvori vrata pećnice i zaključa da se pecivo nije još dovoljno ispeklo. Uznemireno sam se promeškoljila na stolici.

– Možda bi trebalo da nas dvoje popričamo o Lilinim optužbama u pogledu stanarine – natuknuh.

– Ah, ne brini zbog toga – odvrati on. – Bila je loše volje.

– Ipak, Henry, ne bih htjela da smatraš kako te varam. Ne bi li bilo najbolje da to istjeramo načistac?

– Ne, ni govora. Ja ne mislim da me varaš. – Ali ona misli.

– Ne, ne, nipošto. Pogrešno si je razumjela.

– Pogrešno sam je razumjela`? – izustih zapanjeno.

– Slušaj, svemu sam ja kriv i žao mi je što to nisam odmah razjasnio. Lila je pretjerala i svjesna je toga. Štoviše, uvjeren sam da ti se želi ispričati. Poslije smo dugo razgovarali o tome i znam da se kaje. Nema

ona ništa protiv tebe osobno. Donekle je nagle naravi, ali je inače vrlo draga. Kad je bolje upoznaš, vidjet ćeš kakav je divan čovjek.

– Nadam se – odvratih. – Zabrinula sam se zato što se najprije sukobila s Rosie, zatim se okomila na mene. To me zbunilo.

– Ah, ne shvaćaj to previše ozbiljno – nasmije se Henry. – Znaš kakva je Rosie. Sukobljava se sa svima. Lila je vrlo dobra. Tma zlatno srce i odana je poput šteneta.

– Ne bih htjela da brzopleto pogriješiš.

– Budi bez brige. Živim već dugo i još nikad nisam brzopleto pogriješio. – On opet pogleda pecivo i ovaj put ga izvadi. – Nisam ti još imao priliku reći novost. Ona i ja ćemo zajedno kupiti jednu nekretninu.

– Da?

– Baš zbog toga se i spomenula tvoja stanarina. Znaš, prihod od najamnine utječe na ukupnu vrijednost posjeda, pa je upravo to imala na pameti. Kaže da se nipošto nije željela miješati u naš odnos. Kad je posrijedi posao, nepopustljiva je, no ne bi htjela da se stekne dojam kako se upleće u moje stvari.

– Kažeš da ćete kupiti nekakvu nekretninu.

– Ona ima neko zemljište koje će joj poslužiti kao jamstvo za uzimanje zajma, a kad pridružimo i ovaj posjed, dobit ćemo dovoljno novca za plaćanje predujma za nekretninu koja nas zanima.

– Je li riječ o nekoj nekretnini u ovom gradu?

– Najbolje je da zasad ne govorim ništa. Zakleo sam joj se da ću šutjeti. Uostalom, nismo još ništa utanačili, no obavijestit ću te kad zaključimo posao. To će se dogoditi vjerojatno za nekoliko dana. Zakleo sam se da neću ni pisnuti.

– Ne razumijem – rekoh. – Prodat ćeš ovu kuću'?

– Iskreno govoreći i ne pokušavam shvatiti pojedinosti. Sve je to previše zamršeno za mene.

– Nisam ni slutila da je zanimaju nekretnine.

– O, ona se već godinama bavi takvim poslovima. Bila je udana za nekog poznatog mešetara u New Mexicu, a kad je on umro, naslijedila je od njega velik imetak. Puna je para. Gotovo iz hobija ulaže novac u nekretnine.

– Znači, ona je iz New Mexica? Netko mi je, čini mi se, rekao da je iz Idaha.

– Ah, živjela je posvuda. Kao da u žilama ima ciganske krvi. Već i mene nagovara na takav život. Treba da sjednemo u auto, veli mi, uzmemo veliku kartu Sjedinjenih Država i krenemo kamo nas cesta vodi. Osjećam se tako kao da sam se uz nju pomladio dvadesetak godina.

Htjela sam ga još ispitivati, ali sam začula Liline korake i na vratima se pojavilo njezino lice. Ugledavši me, plaho i skrušeno je podigla ruku i dodirnula obraz.

– O, Kinsey dobro znam zašto ste došli – reče. Uđe u kuhinju i za tren zastane, sklopivši pred sobom ruke kao da će kleknuti i moliti. – Ne kažite ni riječ dok ne objasnim što me tišti – nastavi. Pogleda Henrya. – Jesi li joj rekao, Henry, koliko mi je žao što sam je onako napala? – Govorila je umiljatim glasom.

– Već sam joj sve objasnio – odgovori joj Henry i čvrsto je zagrlji jednom rukom. – Uvjeren sam da je shvatila nesporazum. Ne misli više na to.

– Kako da ne mislim? Neću se smiriti dok joj sama sve ne protumačim. – Ona mi priđe i obuhvati mi desnu ruku objema šakama. – Vrlo mi je žao. Duboko se kajem zbog svega što sam vam rekla i molim vas da mi oprostite.

Glas joj je bio vrlo skrušen. Vidjela sam da Henry očarano gleda. Zagledala mi se u oči, a njezini su mi se prsteni prilično bolno urezali u prste. Očito je okrenula prstene tako da su se kameni našli s unutrašnje strane, pa ih je maksimalno iskoristila pri snažnom stisku.

– Ah, nije to ništa – odvratih joj. – Ne mislite više na to.

Ustala sam i zagrlila je lijevom rukom kao maloprije Henry, a istodobno sam joj nagazila na vršak desne cipele i malo se nagnula naprijed. Ona se od struka naviše povuče natrag, ali sam joj zadržala nogu na stopalu, pa smo još stajale bok u bok i gledale se u oči. Napokon mi se slatko osmjehnula i popustila stisak, a ja sam joj prestala gaziti cipelu, no tek kad su joj se na obrazima pojavile dvije crvene mrljice.

Henry se vidljivo razveselio zbog naše pomirbe. Ubrzo sam otišla. Lila me više nije gledala. Dok sam izlazila, opazila sam da naglo sjeda i izuva cipelu.

17

Ušavši u svoj stan, pripremila sam sebi sendvič i čekala da Henry i Lila napokon krenu na večeru. Kad su izašli i odvezli se, obula sam tenisice, uzela ključeve, optirače, nožić i džepnu svjetiljku i potom sam krenula k Mozi Mowenstein. Kad sam pozvonila, pogledala je kroz bočni prozor i nakon toga mi začuđeno otvorila vrata.

– Pitala sam se tko je došao u ovo doba – reče mi. Pomislila sam da se Lila vratila po nešto što je zaboravila. Inače je ne posjećujem, pa sam vidjela da se pita zbog čega sam došla. Ustukne i pusti me unutra, plaho se smiješeći. – Želim se malo raspitati o prošlosti Lille Sams – rekoh. – Ona je upravo izašla – žurno odvratila Moza. Već je naslutila da sam smislila nekakvu nepodopštinu i htjela me spriječiti.

– Je li njezina soba otraga? – upitah, krenuvši u hodnik. Znala sam da je Mozina spavaća soba s lijeve strane na kraju hodnika, pa sam pretpostavila da se Lila uselila u prijašnju »sobu za goste«.

Moza se gegala za mnom. Ona je krupna i zbog neke bolesti otječu joj noge. Na licu su joj se pomiješale muke i zapanjenost.

Pritisnuh kvaku. Lilina su vrata bila zaključana. – Ne možete ući – reče Moza.

– Zaista?

Već se vidljivo uplašila. Nipošto je nisam umirila kad sam u ključanicu gurnula optirač. Naprotiv.

– Ne razumijete – reče mi opet. – Vrata su zaključana. – Nisu. Vidite li? – Otvorih vrata, a Moza se uhvati za srce. – Ona će se vratiti – reče mi drhtavim glasom.

– Moza, ja joj neću ništa uzeti. Bit ću vrlo oprezna, pa neće ni opaziti da sam bila unutra. Sjednite u dnevnu sobu i, za svaki slučaj, pripazite. Slažete li se?

– Razljutit će se ako dozna da sam vas pustila unutra napomene mi. Oči su joj bile tužne kao u jazavčara.

– Neće to doznati, pa ne brinite. Nego, jeste li otkrili iz kojeg je gradića u Idahu došla?

– Kaže da se zove Dickey.

– Vrlo dobro. Zahvalna sam na tom podatku. Nije vam spomenula da je živjela u New Mexico'?

Moza zatrese glavom i počne se lupkati po prsima kao da bi se htjela podrignuti.

– Požurite, molim vas – upozori me. – Ne znam što ću ako se ona vrati.

Ni ja nisam znala što ćemo tada.

Ušuljavši se u sobu, zatvorila sam vrata i upalila svjetlo. Čula sam Mozu kako se tromo vraća u prednji dio kuće i nešto mrmlja.

Sva tri prozora bijahu zatvorena, sa spuštenim roletama. Prišavši jednom od njih, zavrнула sam roletu i ugledala stražnje dvorište. Pogledah na svoju uru. Neće ih biti najmanje jedan sat, pa nije potrebno da osiguram sebi izlaz za nuždu. S druge strane, nema smisla biti glup i zanemariti nešto takvo. Vratila sam se do vrata i odškrinula ih. Moza je u međuvremenu isključila televizor, te je u kući bilo vrlo tiho. Zamišljala sam je kako viri kroz prednji prozor, dok joj je srce u grlu, kao i meni.

Odlučila sam najprije pregledati komodu. No nisam se zaletjela grlom u jagode. Upalila sam džepnu svjetiljku, jer je stropno svjetlo bilo preslabo i provjerila nije li Lila postavila nekakve zamke. Dabome, slutnje mi se obistiniše. U dvije ladice podmetnula je vlasi tako da su, kad je zatvorila ladice, virile iz pukotine. Vrlo pažljivo sam ih izvadila i metnula na komodu.

U prvoj ladici je bilo svakakva nakita, nekoliko smotanih pojasova, izvezenih rupčića, ukosnica, dugmadi i bijelih pamučnih rukavica. Dugo sam gledala sve to, ne dirajući ništa, i pitala sam se zašto je te stvarčice zaštitila onom vlasu. Vjerojatno zato što bi svatko, tko bi htio kopati po njezinim stvarima, počeo baš od te ladice; stoga je, čim bi došla kući i provjerila je li vlas na svom mjestu, mogla znati je li netko njuškao po njezinoj sobi. Otvorih drugu ladicu, u kojoj je bila uredno složena hrpa

najlonskih gaćica, velikih i staromodnih. Oprezno zavukavši ruku pod njih i pazeći da ih ne pobrkam, nisam napipala nikakav pištolj ni ikakve kutije ili izbočine.

Iznenada ponovo otvorih prvu ladicu i pogledah je odozdo. Ništa nije bilo zalijepljeno za njezino dno. Tad sam je cijelu izvukla i pogledala stražnju stranu. Oho! Trud se isplatio. Otkrila sam neku omotnicu, zalijepljenu ljepljivom vrpcom za stražnju daščicu. Upotrijebivši džepni nožić, odlijepila sam vrpcu i dokopala se omotnice. U njoj je bila vozačka dozvola iz Idaha, izdana na ime Delilah Sampson. Ta žena ima smisla za biblijski humor, pomislih. Zapisala sam adresu, datum rođenja, visinu, težinu, boju kose i očiju; sve se to uglavnom slagalo s Lilom Sams. Bože moj, baš mi se osmjehnula sreća. Vrativši omotnicu u skrovište i ponovo je zalijepivši vrpcom, ocjenjivački sam gledala svoje djelo. Ni po čemu se ne može zaključiti da sam dirala omotnicu, osim ako je sve posula nekakvim nezgodnim praškom od kojeg će mi pocrvenjeti šake kad ih prvi put budem prala. Od nje se može očekivati svašta!

I stražnja daščica druge ladice služila je kao skrovište. Tu su bili snop kreditnih kartica i još jedna vozačka dozvola.

Ovaj put na ime Delie Sims, a adresom u Las Crucesu, u New Mexico, a datum rođenja se podudarao s onim prvim. Opet sam zapisala sve podatke i brižljivo vratila ispravu na njeno mjesto. Zatvorivši ladicu, pogledah koliko je sati. Prošle su trideset dvije minute. Imam još mnogo vremena, no treba da još štošta pregledam. Oprezno sam otvorila ostale ladice i pretražila ih.

Potom su došli na red toaletni stolić i noćni ormarići. Tu nisam našla ništa. Nakon toga sam zavirila u ormar i pregledala džepove kaputa, kovčege, torbe i kutije za cipele. U jednoj od njih našla sam račun za crvene cipele koje je nosila kad sam je prvi put ugledala. S računom je bila i ceduljica kreditne kartice. Strpala sam oba papirića u džep kako bih ih poslije pregledala. Pod krevetom nije bilo ničega niti iza komode. Upravo sam provjeravala je li mi štogod izbjeglo pažnji kad mi se iz dnevne sobe javila Moza.

– Kinsey, vratili su se! – zakuka ona. S ulice dopre potmulo lupanje automobilskih vrata.

– Hvala – rekoh. U žile mi šikne adrenalin i činilo mi se da mi srce lupa o prsa kao u crtanim filmovima. Pogledom preletjeh po sobi. Sve je u redu. Stigavši do vrata, išuljala sam se, zatvorila ih iza sebe i izvukla iz džepa traperica kolut s otpiračima. Džepna svjetiljka! Prokletstvo! Ostavila sam je na toaletnom stoliću.

Pred kućnim vratima već su se čuli tihi glasovi. Lila i Henry. Moza ih je ljubazno ispitala o večeri. Žurno sam otvorila vrata, otrčala na prstima do toaletnog stolića, zgrabila svjetiljku i opet odskakutala, poput nečujne gazele, do vrata. Metnuvši svjetiljku pod ruku, toplo sam se nadala da sam gurnula u ključanicu pravi otpirač. Kad sam ga okrenula, brava je škljocnula. Tad sam ga drhtavim prstima izvukla, pazeći da ne zazveckaju ostali otpirači u kolutu. Osvrnuh se preko ramena, istodobno tražeći nekakav izlaz.

Zaključila sam da mi ne ostaje ništa drugo nego da šmugnem u kupaonicu. Čim sam to učinila, uvidjela sam da sam grdno pogriješila. Trebalo je da odem u kuhinju, odakle se može izaći van. Ovdje sam u slijepoj ulici.

S lijeve strane je bio odjeljak za tuširanje, s vratima od mliječnog stakla, a iza njega kada. S desne sam vidjela umivaonik i zahodsku školjku. Jedini prozor u prostoriji bijaše malen i nije se, vjerojatno, otvarao već godinama. Glasovi su se sad čuli već jasnije. Ušla sam u odjeljak za tuširanje i zatvorila vrata. Nisam se usudila povući zasun. Vjerovala sam da bi se struganje zasuna daleko čulo i upozorio bi Lilu na moju prisutnost. Spustivši džepnu svjetiljku na pod čvrsto sam držala iznutra vrata. Čučnuh, misleći da ću, ako netko uđe, biti manje upadljiva. Glasovi u hodniku još su mrmljali, zatim sam čula Lilu kako otključava vrata svoje sobe.

Odjeljak je još bio vlažan od nedavnog tuširanja i mirisao je na sapun. Sa čupave krpe za trljanje tijela pri kupanju, obješene o slavinu hladne vode, neprestano mi je kapala voda na rame. Premda sam napeto osluškivala, nisam gotovo ništa mogla čuti. U takvim situacijama treba meditirati u stilu zenbudizma. Inače zaboje koljena, počnu se grčiti nožni

mišići, te čovjek uskoro zaboravlja oprez i želi samo iskočiti iz skrovišta, bez obzira na posljedice. Naslonivši lice na desnu ruku, nastojala sam se svladati. Još sam osjećala u ustima okus luka sa sendviča što sam ga pojela. Željela sam pročistiti grlo. Osim toga, piškilo mi se. Nadala sam se da me neće uhvatiti, jer ako Lila ili Henry naglo otvore vrata odjeljka za tuširanje i ugledaju me kako čučim unutra, ispast ću prava budala. Nisam ni pokušala smisliti nekakvo objašnjenje. Nema ga.

Podigoh glavu. Dopri su glasovi iz hodnika. Lila je izašla iz sobe i zaključala vrata iza sebe. Možda je otišla unutra samo zato da bi provjerila jesu li vlasi na svome mjestu. Možda je trebalo da joj uzmem vozačke dozvole dok sam imala priliku, pomislih. Ne, bolje je što sam ih ostavila ondje gdje jesu.

Iznenada se otvore vrata kupaonice i prostorijom odjekne Lilin glas kao preko zvučnika. Srce mi zastane kao da me netko bacio u ledenu vodu. Bila je tik pred vratima odjeljka i kroz mliječno staklo mutno sam razabrala njezin punašni lik. Zažmirila sam kao dijete, želeći da postanem nevidljivom.

– Evo me odmah, srdašce – oglasi se ona samo pola metra od mene. Priđe zahodskoj školjci, te sam čula šuškanje njezine haljine dok se svlačila.

Zaboga, pomislih, valjda se neće i tuširati. Živci su mi bili već prenapeti. Bojala sam se da ću kihnuti, zakašljati ili zastenjati.

Lila pusti vodu. Nakon toga se oblačila cijelu vječnost. Počne prati ruke. Dobro, dokle će ostati u kupaonici? Napokon krene prema vratima, otvori ih i ode. Koraci su se udaljavali prema dnevnoj sobi. Čavrljali su još nekoliko trenutaka, tiho se smijali, pozdravili se, i naposljetku se zatvoriše kućna vrata.

Ostala sam na svomu mjestu dok se nije iz hodnika javila Moza.

– Kinsey? Otišli su. Jeste li još tu?

Izdahnula sam zrak što sam ga zadržala u plućima i, uspravivši se, gurnula svjetiljku u stražnji džep. Ovakav način zarađivanja za život nije baš dostojanstven, pomislih. Štoviše, za ovo me nitko i ne plaća. Oprezno izviri, strahujući da mi je Lila pripremila neku lukavu klopku.

– Kinsey? – oglasi se opet Moza.

– Ovdje sam – rekoh glasno i izađoh u hodnik. Moza je bila tako sretna što nas Lila nije raskrinkala da se nije mogla ni razljutiti na mene. Naslonila se na zid i hladila novinama kao lepezom. Željela sam otići dok se oni opet ne vrate po nešto i skrate mi život za još deset godina. – Sjajni ste – promrmljala sam. – Bit ću vam dužnik do kraja života. Odvest ću vas jedanput na večeru k Rosie.

Prije nego što sam koraknula na ulicu, najprije sam provjerila je li pusta. A onda sam se žurno zaputila kući. Zabavno je poigravati se s opasnošću, mislila sam i smijala se u sebi. Zabavno je kopati po tuđim ladicama. Da se nisam već opredijelila za čuvanje zakona, možda bih postala provalnik.

Bila sam uvjerena u to da Lila ima neke crne namjere, no otkrit ću o čemu je riječ.

18

Kad sam se vratila u stan, izvadila sam račun što sam ga uzela iz Liline kutije za cipele. Na njemu je bio datum »25. svibnja« i trgovina bijaše u Las Crucesu. Na potvrdi o plaćanju kreditnom karticom pisalo je »Delia Sims«. U rubrici »telefonski broj« netko je uslužno napisao broj. Uzela sam telefonski imenik i potražila u njemu pozivni broj Las Crucesa: 505. Kad sam podigla slušalicu i zavrtjela brojčanik, pokušala sam smisliti što ću reći.

– Halo? – javi se muški glas. Sredovječan. Bez stranog naglaska.

– Pričekajte malo. – Nastane tišina. Premda je pokrio dlanom mikrofona, čula sam prigušen razgovor. Tad se javi nov glas, ženski: – Izvolite?

– Delia? – rekoh.

– Tko zove, molim vas? – Glas je bio oprezan, kao da se boji nekakvih prostota.

– O, oprostite, nisam se predstavila. Ja sam Lucy Stansbury – rekoh. – To nisi ti, Delia, je li? Da, glas je drukčiji.

– Ja sam Delina prijateljica. Privremeno je nema ovdje. Bih li vam ja mogla pomoći?

– Da, nadam se – prozborila sam, grozničavo razmišljajući. – Zovem iz Kalifornije. Srela sam nedavno Deliu i neke svoje stvari ostavila je u mom autu. Nisam mogla smisliti nikakav drugi način osim da pozovem ovaj broj, koji joj je zapisan na računu kad je kupovala nešto u Las Crucesu. Je li još u Kaliforniji ili se vratila kući?

– Samo trenutak. – Opet je dlan pokrio mikrofon i čulo se mrmljanje. Tad se žena ponovo javi: – Kako bi bilo da mi date svoje ime i broj, pa ću joj reći da vam telefonira?

– Izvrsno – rekoh. Ponovila sam joj lažno ime, govoreći slovo po slovo, zatim sam izmislila telefonski broj i dodala pozivni znak Los Angelesa. – Hoćete li da zadržim njezine stvari ili da joj ih pošaljem? Vjerojatno ne zna gdje ih je ostavila.

– Što je zapravo ostavila?

– Uglavnom odjeću. Ljetnu haljinu koja joj je vrlo draga, ali ona nije i najvažnija. Imam kod sebe njezin prsten sa smaragdom i male dijamantne naušnice – rekoh, opisujući prsten što sam ga vidjela na Lilinoj ruci onog prvog popodneva u Henryevu vrtu. – Očekujete li je uskoro`?

– Dobro, tko ste vi? – ledeno odvratila žena.

Spustih slušalicu. Očito, nisam uspjela prevariti ljude u Las Crucesu. Nisam mogla zamisliti što smjera Lila, no nije mi se sviđao njezin prijedlog da sa Henryem kupi nekakvu nekretninu. Ona je tako lukava i zna se prenemagati da bi ga vjerojatno mogla nagovoriti na bilo što. Osim toga, ne gubi vrijeme. Želim li je spriječiti da ga opljačka, treba da pronađem odgovore. Kad je u tom trenutku zazvonio telefon, prestrašeno sam se trgnula. K vragu, zar je netko već otkrio odakle sam zvala? Ne, nije moguće. Dok sam oprezno dizala slušalicu, osluškivala sam čuju li se zvukovi tipični za međugradsku vezu. Nije ih bilo.

– Halo?

– Gospođice Millhone? – oglasi se muški glas. Nekako poznat, premda se još nisam mogla sjetiti komu pripada. Zbog treštanja glazbe u pozadini morao je vikati, pa sam automatski i ja počela vikati.

– Da, ja sam.

– Ovdje Gus, Bobbyev prijatelj koji iznajmljuje koturaljke.

– A, to ste vi. Dobra večer. Drago mi je što ste se javili. Nadam se da imate neke podatke za mene. Prijeko mi je potrebna pomoć.

– Razmislio sam o Bobbyu i zaključio da moram progovoriti. Trebalo je da to učinim odmah.

– Neka, bolje ikad nego nikad. Zahvalna sam vam što ste mi se javili. Hoćete li da se sastanemo ili da razgovaramo samo preko telefona?

– Svejedno mi je. Želim vam nešto spomenuti... ne znam hoće li vam to pomoći ili neće... no Bobby mi je dao adresar koji bi vas mogao zanimati. Je li vam pričao o njemu?

– Pričao je, dabome. Prevrnula sam cijeli grad tražeći ga. Gdje ste?

Kad mi je dao adresu, rekla sam da ću odmah doći. Spustila sam telefonsku slušalicu, zgrabila torbicu i automobilske ključeve te izjurila iz stana.

Kad sam stigla do Gusove kućice u loše osvijetljenoj četvrti, pričekala sam da za trenutak utihne glazba i tada sam pokucala na vrata. Glazba opet zatrešti, no čuo je moje kucanje.

– Evo me! – dovikne mi. Čim sam koraknula unutra, zapljusnuli su me vrućina, bučan rok i jak smrad sanduka za mačke.

– Možete li stišati to sranje? – viknuh. Kimnuo je, prišao stereo-uređaju i isključio ga. – Oprostite – reče mi skrušeno. – Sjednite.

Soba mu je bila upola manja od moje, ali u njoj je imao dvostruko više pokućstva. Široki krevet, veliku komodu, ormarić sa stereo-uređajem, pretrpane police za knjige, dvije tapecirane stolice, električnu peć te sudoper, štednjak i hladionik u jednom komadu. Obje su stolice zauzele mačke, što je opazio otprilike kad i ja. Pokupi ih s jedne, uzevši ih u naručje kao hrpu starih krpa, pa sam sjela. Čim ih je bacio na krevet, one se vratiše na prvobitno mjesto. Jedna mi se smjesti u krilo i počne ga mijesiti kao da je riječ o tijestu za kruh, zatim se sklopča, zadovoljna obavljenim poslom. Druga se smjesti kraj mene, a treća sjedne na naslon stolice. Pogledavale su se, kao da pokušavaju odgonetnuti koja je najbolje prošla. Činilo mi se da su već potpuno odrasle i vjerojatno su

potjecale iz istog legla, jer su sve bile prugaste i imale veliku glavu. Na drugoj su stolici ležale dvije stare mačke, žućkasta i crna. Uto se ispod kreveta izvuče šesta mačka i lijeno se protegne. Gus ih je ponosno gledao i smješкао se.

– Nisu li divne? – progovori. – Nikad mi ne dosade. Noću spavaju sa mnom na krevet:u. – Zgrabi jednu macu i uzme je u naručaj kao djetesce, što je ona, začudo, mirno podnijela.

Htjela sam mu napomenuti da mačke smrde, ali nisam imala srca za takvu zajedljivost vidjevši koliko je lud za tim životinjama.

– Trebalo je da već prije progovorim – reče on. – Ne znam što mi je bilo. – Priđe polici za knjige i donese mi s nje adresar.

– Kakvo on ima značenje? – zapitah, prelistavajući notes. – Je li vam to Bobby objasnio?

– Nije. Rekao mi je da ga pričuvam i napomenuo je da je važan, no nije mi ništa objasnio. Pomislio sam da su posrijedi nekakve šifre, nekakvi podaci, ali nisam načistu s tim.

– Kad vam je dao taj adresar?

– Ne sjećam se točnog datuma. Prije nezgode. Svratio je jednog dana k meni, dao mi adresar i zamolio me da mu ga pričuvam. Pristao sam, dabome. Sjetio sam ga se tek kad sam razgovarao s vama.

Pogledala sam papir pod slovom B. Nije bilo prezimena Blackman, ali sam našla sedmeroznamenkasti broj. Bez pozivnog znaka, što je značilo da broj, vjerojatno, pripada ovom području, premda mi se činilo da se ne podudara s onim brojem koji osoba S. Blackman ima u telefonskom imeniku.

– Što je zapravo rekao tada? – upitah. Znala sam da se ponavljam, ali sam se još nadala da ću iščačkati nešto o Bobbyevoj namjeri.

– Ništa. Htio je samo da zadržim adresar kod sebe. Ni vama nije ništa objasnio?

– Nije se mogao sjetiti. Znao je da je adresar važan, ali se nije mogao prisjetiti razloga. Jeste li ikad čuli prezime Blackman? S. Blackman? Jeste li čuli za ikoju osobu s tim prezimenom?

– Nisam.

– Navodno se Bobby zaljubio u nekoga. Možda se ta osoba zvala S. Blackman.

– Ako se i zvala, nije mi ništa rekao. Vidio sam kako se dvaput sastaje s nekom ženom na parkiralištu nedaleko od daščare u kojoj iznajmljujem koturaljke.

– Prije nezgode ili poslije nje?

– Prije nje. Sjedio bi u »porscheu« i čekao, zatim bi ona sjela k njemu, te bi razgovarali.

– Nije vas upoznao s njom niti vam je spomenuo tko je ona?

– Znam kako ona izgleda, ali joj ne znam ime. Vidio sam ih jednom kako ulaze u restoran i zapazio sam da je čudno građena. Ima debeo trup i pogrbljena je. Začudio sam se, mogu vam reći. Bobby je bio zgodan momak i uvijek se družio s pravim komadima, ali ova je bila obična šaka jada.

– Ima li rijetku žutu kosu? Ravnu? Može joj biti oko četrdeset pet godina?

– Nisam je nikad vidio izbliza, pa joj ne mogu ocijeniti dob, no kosa joj je baš takva. Vozi se »mercedesom«. Tamnozelenim, sa žućkastim presvlakama. Star je, ali još uščuvan.

Zavirih opet u adresar. Pod slovom D bili su zapisani Sufina adresa i telefonski broj.

Zar se upustio u ljubavnu vezu s njom? To mi se činilo nevjerojatnim. Bobby je bio dvadesettrogodišnjak i, kao što reče Gus, vrlo zgodan. Carrie St. Cloud je spomenula nekakvu ucjenu, ali ako je Sufi netko ucjenjivao, zašto bi ona zatražila pomoć od njega? Valjda nije ona njega ucjenjivala? Što god bilo posrijedi, naišla sam na kakav-takav trag i obradovala se.

– Šteta što ne možete vidjeti vlastito lice – reče mi Gus. – Zapazio sam kako vam se vrte kotačići u glavi.

– Napokon sam se pomaknula s mrtve točke. Mnogo ste mi pomogli. Hvala vam.

Krenuvši prema autu, otrešla sam mačje dlake s krila. Bilo je već deset sati navečer i trebalo je da odem kući, no nije mi se spavalo. Živnula sam nakon uzbudljivog događaja kod Moze i iznenadnog pronalaženja Bobbyeva adresara. Željela sam razgovarati sa Sufi. Možda svratim k njoj. Ako je budna, mogle bismo popričati. Jednom me pokušala odvratiti od ove istrage, pa me zanimao razlog.

Kad sam se dovezla pred Sufinu kuću, opazila sam da u njoj još titra televizor. Pokucala sam na vrata. Ubrzo se upali svjetlo na verandi i Sufi pogleda kroz zastor.

– Dobra večer, to sam ja – rekoh. – Bismo li mogle razgovarati?

Ona priljubi lice uz staklo i pogleda iza mene, kao da provjerava nisam li došla s gangsterskom družinom. Nakon toga mi otvori vrata. Bila je u kućnoj haljini i papučama. Jednom je rukom stezala suvratke oko grla, a drugom se obuhvatila oko struka.

– O, zaboga, nasmrt ste me preplašili – reče mi. – Što radite ovdje u ovo doba? Zar se dogodilo nešto'?

– Nije. Zao mi je što sam vas uznemirila. Slučajno sam se zatekla u blizini, a htjela bih razgovarati s vama. Smijem li ući?

– Upravo sam htjela leći.

– Dobro, možemo razgovarati na verandi.

Ona me prijekorno pogleda i protiv volje ustukne kako bih mogla ući. Bila je za pola glave niža od mene, te sam opazila da joj je žuta kosa tako rijetka da se mjestimice vidi tjeme.

Soba joj je bila pretrpana i neuredna. Vidjela sam nekoliko prljavih tanjura, uvelo cvijeće u vazi i prepunu košaru za otpatke tako da se smeće već prosipalo po podu.

– Živate li sami? – zapitah. – Zašto vas to zanima?

– Od početka sam slutila da ste neudani, iako mi to nitko nije rekao.

– Prilično je kasno za takve razgovore – odbrusi mi ona. – Što želite?

– Pronašla sam Bobbyev adresar. – Zašto to meni govorite?

– Zanima me vaš odnos s njim.

– Nisam s njim imala nikakav odnos. – Čula sam nešto drugo.

– Onda ste čuli pogrešno. Dabome, poznavala sam ga. Bio je Glenin jedinac, a ona i ja smo već godinama najbolje prijateljice. Ne računajući to, Bobby i ja nismo imali ništa zajedničko.

– Zašto ste se onda sastajali s njim na obali?

– Nisam se nikad sastala s Bobbyem na obali – reče ona odrješito.

– Netko, vas je vidio s njim nekoliko puta. Pokolebala se.

– Možda sam ga susrela jedanput ili dvaput. Kakva zla ima u tome? Vidjela sam ga i u bolnici.

– Zanima me o čemu ste razgovarali.

– Pričali smo o koječemu – odgovori ona. Vidjela sam kako joj se mijenja držanje. Više se nije ponašala oholo, nego je sad htjela biti ljubazna. – Bože moj, ne znam što mi je. Oprostite ako sam se ponašala grubo. Kad ste već ovdje, izvolite sjesti. Imam hladnog vina, ako ste raspoloženi.

– Hvala, rado ću ga popiti.

Otišla je iz sobe, vjerojatno sretna što je dobila priliku da se pribere. A ja sam, opet, za to vrijeme mogla pregledati sobu. Zavirila sam u ladicu stola i unutra našla svašta.

Baterije, svijeće, električnu žicu, priznanice, gumene vrpce, šibice, dva gumba, pribor za šivanje, olovke, veliku vilicu. Oko svega toga nakupila se prašina. Začuvši zvekanje čaša, žurno sam se vratila na kauč.

Nastojala sam smisliti neku pohvalu s obzirom na njenu kuću, no istodobno sam se sa zebnjom pitala da li još djeluju injekcije protiv tetanusa koje sam dobila. Kuća joj je bila takva da bih, kad bih išla u nužnik, najradije metnula papir na zahodsku dasku.

– Vrlo lijepa kuća – prozborih kad je ušla Sufi.

– Čistačica dolazi sutra – napomene ona i iskrivi lice. – Doduše, nemam od nje veliku korist. Radila je godinama kod mojih roditelja, pa nemam srca da je otpustim.

– Žive li oni s vama? – Ne umrli su. Od raka. – Oboje?

– Takav je život – reče ona i slegne ramenima. Natoči mi vino, zatim sjedne na stolicu. Držanje joj se upadljivo promijenilo. Očito se potpuno sabrala dok je bila u kuhinji. Srkne iz svoje čaše, gledajući me preko njezina ruba. – Jeste li nedavno razgovarali s Derekom? – upita me.

- Svratio je po podne k meni u ured.
- Odselio se. Kad se večeras vratila iz San Francisca, Glen je zatražila od služavke da spakira njegove kovčege i metne ih pred kuću. Zatim je promijenila bravu.
- Zaboga! Što li je uzrok tomu?
- Bilo bi bolje da razgovarate s njim nego sa mnom. – Zašto?
- On je imao motiv da ubije Bobbya, a ja ga nisam imala, ako na to ciljate.
- O kakvu motivu govorite?
- Glen je otkrila da je prije godinu i pol osigurao Bobbyev život na veliku svotu.
- Što? – Čaša mi se nagne tako da sam ruku polila vinom. Nisam mogla prikriti zapanjenost, no nije mi se svidio samozadovoljan izražaj što se odmah pojavio na njezinu licu.
- Da, da. Osiguravajući zavod joj se obratio i zatražio od nje prijepis smrtovnice. Vjerojatno je zastupnik pročitao u novinama vijest o Bobbyu i sjetio se imena. Tako je Glen doznala za policu.
- Mislila sam da se nitko ne može osigurati bez vlastoručnog potpisa.
- Strogo uzevši, tako je, no propis se može zaobići. Brišući papirnatim ubrusom proliveno vino, najednom shvatih, kao da mi se zapalila žaruljica u glavi, da ona ne podnosi Dereka.
- Kako je objasnio svoj postupak? – zapitah.
- Zbunio se. Tvrdi da je osigurao Bobbya još davno, onda kad je dvaput slupao auto. Pomislio je da će se Bobby naposljetku ubiti. Znae takve vozače. Doživljavaju nezgodu za nezgodom dok napokon ne poginu. To je, moglo bi se reći, neka vrsta samoubojstva. Mislim da Derek u tom pogledu, nije bio daleko od istine. Bobby je pio kao spužva i, uvjerena sam, uzimao je droge. On i Kitty bili su primjer bogate i razmažene djece...
- Pazite što govorite, Sufi! Meni je Bobby bio drag. Smatram ga hrabrim.
- Svi smo zapazili njegovu hrabrost – reče ona i prekriži noge. – Možda vam se ne sviđa ovo što govorim, ali riječ je o istini. Osim toga, postoji još nešto. Navodno je Derek osigurao i Kitty.

- Na kakvu svotu?
- Osigurao je i njega i nju na pola milijuna dolara.
- Čekajte, Sufi, to nema nikakva smisla. Derek ne bi ubio rođenu kćerku.
- Pa, Kitty nije mrtva, je li?
- Dobro, zašto bi ubio Bobbya? Ako bi to učinio, bio bi lud. Policija će najprije ispitati baš nje;ga.
- Kinsey – izusti ona strpljivo – – nitko i ne kaže da je Derek pametan. On je glupan. Budala.
- Mislim da ipak nije takva budala – primijetih. Kako bi se mogao izvući iz toga?
- Nitko nema nikakav dokaz da je on išta učinio. Nisu se pronašli nikakvi dokazi u svezi s prvom nezgodom, a u pogledu ove druge Jim Fraker misli da je Bobby doživio epileptični napadaj. Kako bi se moglo išta prišiti Dereku?
- Ipak, zašto bi on to učinio? Ima dovoljno novca.
- Novac pripada Glen, a Derek nema ni paru. Spreman je na sve kako bi se oslobodio ovisnosti o njoj. Zar to ne znate?
- Iznenadeno sam je gledala i razmišljala. Ona opet srkne vina i osmjehne mi se, uživajući u mojoj začuđenosti.
- Jednostavno ne mogu povjerovati – rekoh napokon. – Mislite što god hoćete. No savjetujem vam da to ispitajte prije nego što poduzmete išta drugo.
- Ne sviđa vam se Derek, je li?
- Dakako, ne sviđa mi se. Smatram ga najvećim dripcem koji je ikad živio. Nije mi jasno što je Glen vidjela u njemu. Siromašan je. Glup. Nadut. To su mu bolje osobine. A ima i lošijih. Bezobziran je.
- Nisam zapazila da je bezobziran.
- Ne poznate ga onako dugo kao ja. Spreman je za novac učiniti sve. Slutim da ima prljavu prošlost.
- Zar hoćete reći da je nasamario Glen? Čini mi se da je ona pametna žena i da ne nasjeda tako.

– Pametna je u svemu osim kad je riječ o muškarcima. Ovo joj je treći brak, znate, a Bobbyev je otac priča za sebe. O drugom mužu ne znam mnogo. Kad se udala za njega, živjela je u Evropi i brak nije trajao dugo.

– Vratimo se opet na vas. Onog dana kad je pokopan Bobby, stekla sam dojam da me nastojite odvratiti od istrage. Sad mi, međutim, dajete putokaze:. Odakle ta promjena?

– Nisam htjela da produžavate Glanine patnje odgovori ona. – No sad mi je jasno da vas ništa ne može pokolebati, pa vam želim kazati sve što znam.

– Zašto ste se sastajali s Bobbyem na obali? Što se događalo?

– Ah, baš ništa – reče ona. – Naletjela sam na njega nekoliko puta i htio je razgovarati o Dereku, požaliti se na njega. Ni on ga nije podnosio, a znao je da se slažemo u tome. Eto, to je sve.

– Zašto mi to niste odmah rekli?

– Nisam vam dužna polagati račune. Iznenada ste se pojavili na mojim vratima i počeli me ispitivati o tim govornijama. Zašto bih vam odgovarala`? Katkad se ponašate vrlo drsko.

Pocrvenjela sam zbog te uvrede. Šutke sam ispijala posljednje kapi vina. Nekako nisam mogla povjerovati u njezinu pričicu o sastancima s Bobbyem, ali sam uvidjela da više ništa neću izvući iz nje. Ako je samo slušala njegove prigovore, zašto to nije odmah rekla?

Pogledavši na sat, opazih da je već jedanaest i odlučih porazgovarati s Glen. Naglo sam se oprostila sa Sufi i izašla. Katkad se počinje klupko odmotavati zahvaljujući pukoj sreći. Nesumnjivo nemam nikakvih zasluga za ono što se uskoro zbilo. Kad sam sjela u »volkswagen«, osjetila sam da mi je vrlo hladno, pa sam počela tražiti pulover na stražnjem sjedalu. Upravo kad sam ga napipala i izvukla ispod hrpe knjiga, začuh kako se pali motor. Pogledavši udesno, spazila sam Sufin »mercedes«. Izlazio je natraške iz garaže. Brzo sam se sagnula i nestala joj s vidika. Nisam znala pozna li moj auto ili ne, no očito je smatrala da sam već otišla jer se odmah odvezla. Žurno sam upalila motor, okrenula se za sto i osamdeset stupnjeva i, gledajući joj stražnja svjetla, zaputila se za njom.

Nije imala dovoljno vremena da se: presvuče. Možda je, u najboljem slučaju, samo navukla kaput preko kućne haljine. Kome ide u to doba noći tako odjevena? Bila sam vrlo znatiželjna.

Uporno sam pratila Sufi. Nakon nekog vremena skrenula je s krivudave ceste i dovezla se do otmjene kuće, udaljene stotinjak metara. Odmah se upalilo vanjsko svjetlo, a ona je požurila prema kućnim vratima i ušla.

20

Ja sam se provezla mimo kuće, okrenula se i vratila ugašenih svjetala. Parkirala sam auto na rubu ceste i izvadila iz pretinca džepnu svjetiljku. Krenula sam kroz gustu visoku travu duž ceste i stigla do puteljka što je vodio do kuće. Na poštanskom sandučiću nije bilo nikakva imena, ali sam zapamtila brojke na njemu. Kad sam prešla pola puta do kuće, kraj nje zalaje pas. Prema njegovu lavežu zaključila sam da je velik i opasan. Nastavim li se približavati, uznemirit ću ljude u kući. Ionako su se već vjerojatno zapitali zašto se uzrujao. Tko zna, mogli bi ga pustiti za mnom. Doživjela sam već da me progone psi i nije mi to bilo nimalo zabavno.

Vratih se u auto. Zdrav razum nije nikakva sramota za privatnog detektiva. Promatrala sam kuću cio sat, no ništa se nije događalo. Već sam se umorila i činilo mi se da samo tratim vrijeme. Napokon sam upalila motor i odvezla se. Uključila sam svjetla tek kad sam se znatno udaljila.

Došavši kući, pošla sam odmah na spavanje. Ustala sam u šest sati, otrčala svojih pet kilometara i zatim otišla u ured. Izvadila sam popis adresa i provjerila kućni broj iz ulice Los Piratas, broj koji sam vidjela na poštanskom sandučiću. Gle, gle. To sam mogla i naslutiti. James i Nola Fraker. Upitah se koga je od njih dvoje posjetila Sufi i zašto se onako žurila. Moguće je, dakako, da je razgovarala s oboma, premda to nisam mogla zamisliti. Zar je Nola ona žena u koju se zaljubio Bobby? Nije mi bilo jasno kakvu, ulogu u svemu tome ima doktor Fraker, no shvatila sam da se nešto zbiva.

Što ću sada? Bilo je još prerano za posjete, no zaključila sam da bih mogla otići u bolnicu i posjetiti Kitty. Ondje se bolesnici dižu uzoru. Nisam je vidjela već dugo, a ona bi mi mogla pomoći.

Jučerašnje je hladnoće nestalo i opet je sjalo sunce. Uvukavši se »volkswagenom« na posljednje slobodno parkirališno mjesto, uđoh u bolnicu i uspeh se na treći kat. Vrata odjela bila su, kao i obično, zaključana. Pozvonila sam. Nakon nekoliko trenutaka vrata odškrine jedra crnkinja u trapericama i modroj majici. Na nogama je imala cipele s debelim potplatima koje sprečavaju nastanak ravnih stopala i proširenje vena. Na bijeloj plastičnoj pločici pisalo je da se zove Natalie Jacks. Pokazala sam joj detektivsku iskaznicu i upitala bih li mogla razgovarati s Kitty Wenner, napomenuvši da sam prijateljica njezine obitelji.

Pažljivo pregledavši moju iskaznicu, napokon je ustuknula i pustila me unutra. Zaključala je vrata iza mene i povelala me kroz hodnik prema sobi na njegovu kraju. Znatiželjno sam zavirivala u sobe mimo kojih smo prolazile. Ne znam što sam očekivala... valjda žene koje se previjaju i brbljaju same sa sobom i muškarce koji oponašaju bivše predsjednike i prašumske zvijeri. Ili sam možda očekivala da su omamljeni tako da im iz usta visi jezik i kolutaju očima. Umjesto toga, vidjela sam lica koja su me radozno promatrala, kao da sam nova pacijentica koja će vrištati i klikatati, trgajući odjeću sa sebe. Nisam mogla zapaziti nikakvu razliku između njih i sebe, i to me zabrinulo.

Kitty je bila odjevena i opazila sam da joj je kosa još vlažna od tuširanja. Ispružila se na krevetu, naslonjena na jastuke, dok je na stoliću kraj nje bio pladanj s doručkom. Bila je u širokoj svilenjoj haljini bez pojasa, koja joj se objesila tako kao da visi o vješalici. Grudi joj nisu bile veće od dugmadi, a ruke su joj se pretvorile u kost i kožu.

– Imaš posjet – reče joj Natalie.

Kitty me pogleda, te sam za trenutak opazila koliko je uplašena. Shvatila je da umire. Energija joj je prodirala kroz pore kao znoj.

– Ne budeš li jela, dobivat ćeš infuzije – reče joj Natalie kad je pregledala doručak na pladnju. – Ako se ne varam, obećala si doktoru Kleinertu da ćeš jesti.

– Pa, jela sam – odvrati Kitty.

– Ne želim ti zanovijetati, ali on će te uskoro obići. Pokušaj pojesti još malo dok budeš razgovarala. Hoćeš li'? Mi smo uz tebe, mala. Časna riječ. – Natalie nam se osmijehne objema i ode u susjednu sobu. Čule smo je kako sad razgovara s nekim drugim.

Kitty se zarumenjela i boreći se sa suzama, posegne za cigaretom i zapali je, a onda zakašlje i pokrije usta nadlanicom. Strese glavom i uspije se osmjehnuti.

– Bože moj, ne mogu vjerovati da sam se uvalila u ovo – prozbori, zatim sjetno doda: – Misliš da li da će me posjetiti Glen?

– Ne znam. Možda odem k njoj nakon razgovora s tobom. Spomenut ću joj to ako hoćeš.

– Izbacila je tatu. – Da, čula sam.

– Vjerojatno će sad izbaciti i mene.

Više je nisam mogla gledati. Njezina čežnja za Glen bila je tako očita da me zaboljela. Zagledah se u njezin doručak: svježe voće, kolačiće sa džemom, jogurt s jagodama, narančin sok i čaj. Koliko sam mogla vidjeti, nije ništa ni dirnula.

– Hoćeš li malo? – zapita me.

– Ni govora! Poslije ćeš reći Kleinertu da si to ti pojela. – Kitty pocrveni i smeteno se nasmije. – Ne razumijem zašto ne jedeš – rekoh joj.

– Sve mi je odvratno – promrmlja ona i iskrivi lice. U susjednoj je sobi djevojka koja je također bolovala od anoreksije. Dovezli su je ovamo i napokon je počela jesti. Sad izgleda tako kao da je u drugom stanju. Ruke i noge još su joj mršave, ali joj je trbuh velik poput košarkaške lopte. Gladna je.

– Što onda? Bitno je da je živa, je li?

– Ne želim izgledati tako. Uostalom, ništa mi ne prija i samo mi se povraća.

Uvidjevši da nema smisla razgovarati s njom o toj temi, odustala sam i skrenula razgovor na nešto drugo.

– Jesi li razgovarala s ocem otkad ga je Glen izbacila iz kuće?

– Dolazi ovamo svakog popodneva – reče Kitty i slegne ramenima. – Preselio se u hotel »Plićak« dok ne pronađe nekakav stan.

- Je li ti pričao o Bobbyevoj oporuci?
- Ponešto. Kaže da mi je Bobby ostavio sav novac. Zar je to istina? – Glas joj je zvučao nezadovoljno.
- Koliko znam, jest. – Zašto li je to učinio?
- Možda je smatrao da ti je poremetio život, pa ti se htio odužiti. Derek mi kaže da je određenu svotu ostavio i Rickovim roditeljima. Ili je možda vjerovao da ćeš se zbog tih para sabrati.
- Ne sviđa mi se da itko vlada mnome.
- Mislim, Kitty, da si već vrlo jasno pokazala da se tobom ne može vladati. Svi smo to shvatili. Bobby te volio.
- Zar sam ja to tražila od njega? Katkad nisam bila ni ljubazna prema njemu. Niti mi je bila na srcu njegova dobrobit.
- Što to znači?
- Ništa. Preskoči to. Bilo bi mi milije da mi nije ostavio ništa. Ovako se osjećam bijedno.
- Ne znam što da ti kažem.
- Nisam ništa tražila od njega. – Što te muči?
- Ništa.
- Zašto se onda uzrujavaš?
- Ne uzrujavam se! Zašto bih se uzrujavala? Ostavio mi je novac zato da bi se osjećao kao dobročinitelj, nije li tako? To nema nikakve veze sa mnom.
- Mora imati nekakve veze s tobom, jer bi inače ostavio novac nekome drugome.
- Kitty počne grickati nokat na palcu i načas zaboravi cigaretu na rubu pepeljare. Vidjela sam da se oneraspoložila. Nije mi bilo jasno zašto se ljuti na novac koji joj je pao s neba, no nisam je htjela još više razljutiti. Željela sam doznati štogod od nje, pa sam opet promijenila temu.
- Što je s Bobbyevim životnim osiguranjem? – zapitah. – Je li ti ga otac spomenuo?
- Da, spomenuo ga je. To je čudno. Učini nešto takvo, a poslije mu nije jasno zašto se ljudi uzrujavaju. Ne vidi u tomu nikakvo zlo. Za njega je to razuman potez. Bobby je slupao auto jedanput ili dvaput, pa je tata

zaključio kako bi, ako on pogine, trebalo da netko izvuče korist iz toga. Vjerojatno ga je zbog toga Glen izbacila, ha?

– Da, uvjereni sam. Ona ne može podnijeti da se on okoristi Bobbyevom smrću. Ničime drugim joj se nije mogao tako zamjeriti kao tim potezom. Osim toga, sad je sumnjiv i kao ubojica.

– Moj otac ne bi ubio nikoga!

– To on kaže i o tebi.

– Istina je. Nisam imala nikakvih razloga da Bobbyu zaželim smrt. Nije ih imao ni moj otac. Uostalom, nisam ni znala za novac niti ga želim.

– Možda novac nije pravi motiv – rekoh. – On u prvi tren upada u oči, ali možda vodi u slijepu ulicu.

– Ne misliš da ga je tata ubio, je li?

– Nisam još sasvim načistu s tim. Tek pokušavam odgonetnuti s čime se suočio Bobby i treba da popunim neke praznine. Nešto se zbivalo u to doba, a ja ne mogu to uhvatiti još ni za glavu ni za rep. Kakav je bio njegov odnos sa Sufi? Znaš li išta o tome?

Kitty opet uzme cigaretu i pogleda ustranu. Otrese pepeo, duboko povuče posljednji dim i ugasi je. Razmišljala je o nečemu i kolebala se.

– Ona mu je bila veza – progovori napokon. – Bobby je istraživao nešto za nekoga drugoga.

– Za koga? – Ne znam.

– Vjerojatno za Frakerove, ha? Sinoć sam razgovarala sa Sufi i, čim sam otišla, ona se odvezla k njima. Zadržala se dugo unutra. Napokon sam morala otići kući.

– Ne znam pouzdano o čemu je bila riječ.

– Ali kako se upleo u to? Što je bilo posrijedi?

– Znam samo da mi je rekao da nešto traži i da se zaposlio u mrtvačnici kako bi noću mogao istraživati.

– Što je pregledavao? Medicinske spise? Nešto pohranjeno ondje? – upitala sam. Ona samo slegne ramenima.

Dobro, Kitty, kad si shvatila da ga netko hoće ubiti, zar nisi pomislila da je to uzrok?

Grickala je nokat do živog mesa. Opazivši da su joj se oči trznule ustranu, okrenuh se. Na pragu je stajao doktor Kleinert i promatrao je. Tad pogleda mene i izvještačeno mi se osmijehne, ne baš veselo.

– Nisam znao da ste došli u posjet – reče mi. – Što vas je dovelo ovamo tako rano?

– Upravo sam se zaputila k prijateljici Glen, pa sam svratila ovamo. Nastojim nagovoriti Kitty da jede odgovorih.

– Nije potrebno. Mlada dama se već dogovorila sa mnom. – On pogleda na sat. – Oprostite, moram pregledati pacijenticu. Moram obići i druge bolesnike, a vrijeme mi je ograničeno.

– Evo, idem – rekoh. Pogledah Kitty. – Možda ti se uskoro javim telefonom. Savjetovat ću Glen da te posjeti. – Izvrsno – odvrati ona. – Hvala.

Izlazeći iz sobe, pitala sam se kako je dugo stajao na pragu i koliko je čuo. Pokušavala sam se sjetiti što mi je ispričala Carrie St. Cloud. Rekla mi je da se Bobby upleo u nekakvu ucjenu, ali ne onakvu u kojoj bi se nekome davao novac. Posrijedi je bilo nešto drugo. »Netko je znao nešto o nekome, o nekoj njemu bliskoj osobi, pa je htio pomoći,« rekla je otprilike. Ako je posrijedi bilo iznuđivanje, zašto se nije obratio policiji? I zašto je smatrao svojom obavezom da nešto poduzme?

21

Prošlo je tek devet sati kad sam se zaustavila pred Gleninom kućom. Čula sam kako otraga bruji motorna kosilica. U zraku je mirisao jasmin.

Vrata mi otvori jedna od služavki. Upitala sam gdje je Glen, a ona promrmlja nešto na španjolskom jeziku i digne oči prema prvom katu. Zaključila sam da je Glen gore.

Vrata Bobbyeve sobe bijahu otvorena, i ona je sjedila na stolici, sklopivši ruke u krilu, gotovo bezizražajna lica. Kad me ugledala, blijedo se osmjehnula. Doimala se iscrpljeno. Pojavili su joj se podočnjaci i obrazi su joj bili upadljivo blijedi.

– Zdravo, Kinsey. Sjedni.

– Kako si? – upitah je kad sam sjela.

– Ne baš osobito. Veliki dio dana provodim ovdje. Sjedim i čekam Bobbya. – Pogleda me u oči. – Ne mislim to, dabome, doslovce. Suviše sam razumna da bih vjerovala u povratak mrtvih. Jednostavno, neprestano mislim da postoji još nešto, da ovo ne može biti kraj. Razumiješ li me'?

– Ne baš sasvim.

– Donekle se osjećam prevarenom, iznevjerenom. Bila sam hrabra i činila sve što je trebalo. Bila sam ratnik, pa sad hoću plaću. No jedina nagrada koja me zanima jest Bobbyev povratak. Stoga čekam. – Polako prijeđe pogledom po sobi. Njeno mi se držanje činilo beživotnim, usprkos osjećajnim riječima koje je govorila. Čudno, imala sam dojam kao da govorim s robotom. Izgovarala je ljudske riječi, ali mehanički. – Vidiš li ovo? – reče mi. Pratila sam njezin pogled. Na bijelom su se sagu vidjeli još tragovi Bobbyevih nogu. Ne dopuštam im da očiste sobu usisivačem. Znam da je to glupo. Ne bih se htjela pretvoriti u jednu od onih groznih žena koje podižu svetište pokojniku i nastoje sve sačuvati onako kako je bilo. No ne bih htjela da se izbriše njegov trag. Ne želim ni pregledati njegove stvari.

– To još nije ni potrebno, je li?

– Ne, nije. Ionako ne znam što ću s ovom sobom. Imam ih desetak i sve su prazne. Znam da je tuga slična bolesti. Čini mi se da se nikad neću oporaviti od nje. A onda, povremeno se zatečem kako mislim da nešto drugo i osjetim se krivom. Imam dojam da je nepošteno što ne patim, nepošteno je što zaboravljam, makar za trenutak, da njega više nema.

– Ne muči sama sebe. To nema smisla.

– Znam. Pokušavam se odviknuti. Svaki dan tugujem malo manje. Kao da se odvikavam od cigareta. Istodobno nastojim uvjeriti sebe da je sve kako valja, ali nije. Kad bih barem mogla smisliti nešto što bi me izliječilo! Oh, ne smijem toliko brbljati o tome. Ponašam se, kao oni koji su doživjeli srčani napadaj ili neku tešku operaciju. Ne znaju pričati ni o čemu drugom. – Zašuti i pogleda me. – Što si radila?

– Jutros sam otišla u bolnicu i posjetila Kitty. – O? – izusti Glen sasvim ravnodušno.

– Postoji li kakva nada da odeš k njoj?

– Baš nikakva. Prije svega, bijesna sam zato što je ona živa, a Bobby nije. Drugo, mrska mi je pomisao da joj je ostavio sav novac. Smatram je pohlepnom, podmuklom, poročnom... – Glen naglo zašuti. – Oprosti. Previše sam se ražestila. Nikad mi se nije svidjela. To što je sad u nevoljama, ništa ne mijenja. Sama je sebi kriva. Mislila je da će je uvijek netko izvlačiti iz škripca. Ja više neću. A Derek nije sposoban za to.

– Čula sam da je otišao.

– Užasno smo se posvađali. Već sam pomislila da ga neću uspjeti otjerati odavde. Naposljetku sam morala pozvati u pomoć jednog vrtlara. Prezirem ga. Zaista. Smuču mi se pri pomisli da je bio u mom krevetu. Ne znam što je gore... činjenica da je potajno osigurao Bobbya ili njegova nesposobnost da shvati podlost tog poteza.

– Može li ubrati pare'?

– On vjeruje da može, no ja ću ga nastojati pošto-poto onemogućiti. Obavijestila sam osiguravajući zavod i obratila se jednoj losandželeskoj odvjetničkoj kancelariji. Hoću ga zauvijek otjerati iz svog života. Nije mi važno koliko će to stajati, ali što manje mog imetka dobije, to bolje.

– Gadno ste se zaratili.

– Bilo je užasno. – Glen umorno protrlja čelo. Obratila sam se Vardenu i upitala ga može li ga nekako strpati u zatvor. Sva sreća što u kući nema oružja, inače bi jedno od nas dvoje sad bilo mrtvo. – Šutjela je nekoliko trenutaka i gledala pred sebe. Kao da se postupno pribrala. – Ne bih htjela da pomisliš kako sam poludjela. Katkad svaka moja riječ zvuči sumanuto. Dobro, dosta je toga. Zacijelo nisi došla ovamo slušati moje praskanje. Hoćeš li kave?

– Ne, hvala. Htjela sam te samo obavijestiti o najnovijim vijestima. Uglavnom se sve vrti oko Bobbya, pa ako u ovom trenutku ne želiš razgovarati o tome, mogu svratiti nekom drugom zgodom.

– Ne, ne, razgovarajmo sada. Želim da pronađeš njegova ubojicu. Možda bi mi jedino to moglo donijeti olakšanje. Što si dosada doznala?

– Ne baš mnogo. Sastavljam komadić po komadić i nisam još sasvim načistu sa činjenicama. Prije svega, možda mi ljudi lažu, a ja, budući da ne znam istinu, ne mogu to cijeniti – rekoh.

– Razumijem te.

Oklijevala sam. Najednom mi se činilo neukusnim nagađati o njegovoj prošlosti, raspravljati o intimnim pojedinostima iz njegova života s majkom, koja se još ne može pomiriti s njegovom smrću.

– Mislim da je Bobby ljubovao s nekim – rekoh napokon.

– To nije ništa čudno. Spomenula sam ti, ako se ne varam, da se sastajao s jednom djevojkom.

– Ne mislim na tu djevojku, nego na Nolu.

– Sališ se – izusti ona, zapanjeno me gledajući.

– Prema onom što sam doznala, Bobby se s nekim sastajao i zaljubio. Baš zbog toga je prekinuo vezu sa Carrie St. Cloud. Opravdano vjerujem da je riječ o Noli Fraker, premda to još nisam potkrijepila dokazima.

– Ne sviđa mi se ta pomisao. Nadam se da nije istina. – Ne znam što da ti kažem. Čini mi se da se iz činjenica može izvući baš takav zaključak.

– Prije si, koliko se sjećam, da je bio zaljubljen u Kitty.

– Možda ne baš »zaljubljen«. Mislim da ju je mnogo volio. No to ne znači da je nešto poduzeo u svezi s tim. Ona tvrdi da nije bilo ništa između njih, i ja sam joj sklona povjerovati. Da su imali spolne odnose, ti bi to prva bila zapazila... ako ništa drugo, ona bi te pokušala šokirati time. Znaš kakva je. Nezrela i zbunjena, a on je dobro znao što misliš o njoj. Uglavnom, kakvi god bili njegovi odnosi prema njoj, nesumnjivo ga nisu spriječili da se upusti u vezu s nekom drugom ženom.

– Ali Nola je sretno udana. Ona i Jim su već stoput bili ovdje. Nikad nisam naslutila ništa između nje i Bobbya.

– Baš tako i treba igrati igru, Glen. Kad se dvoje tajnih ljubavnika nađe u istom društvu, onda uljudno čavrljaju sa svima i zanemaruju jedno drugo... ali ne suviše upadljivo, jer bi to bilo sumnjivo. Kriomice se dotiču rukama dok grabe punč iz zdjele i pogledavaju se izdaleka. To im je vrlo zabavno, a poslije hihoću u krevetu kao djeca koja su nasamarila odrasle.

– Zašto bi on ljubovao s Nolorn? Ta mi je pomisao smiješna.

– Nipošto nije smiješna. Ona je lijepa žena. Možda je, kad su se sreli, iznenada vrcnula iskra. Ili su se možda gledali već godinama. Vjerojatno su se počeli sastajati prošlog ljeta, jer ne vjerujem da je, kad je nastao taj

odnos, još dugo trajala njegova veza sa Carrie. Čini mi se da on nije bio takav da bi istodobno imao dvije ljubavne veze. – – Zapazivši promjenu na Gleninu licu, upitah je: – Što je?

– Upravo sam se sjetila nečega. Derek i ja smo prošlog ljeta proveli dva mjeseca u Evropi. Kad smo se vratili, uočila sam da nas Frakerovi najednom posjećuju češće nego prije, ali toj činjenici nisam posvetila nikakvu posebnu pažnju. Znaš kako je. Katkad se viđaš s nekim ljudima gotovo svaki dan, a onda ih nema neko vrijeme kao da su propali u zemlju. Jednostavno ne mogu povjerovati da je to učinila meni i Jimu. Osjećam se kao ljubomorna nevjesta. Osjećam se prevarenom.

– Nemoj tako, Glen. Možda je to nešto najljepše što mu se dogodilo u životu. Možda mu je to pomoglo da odraste. Tko zna? Bobby je bio dobar momak. Uostalom, zar je to sad važno? – rekoh. Nisam htjela da mu sada, kad je mrtav, prigovara zbog postupaka.

– Razumijem što mi hoćeš reći – odvrati ona i hladno me pogleda. – Pa ipak, nije mi jasno zašto mi pričaš ovo. – Zato što te ne namjeravam štiti od istine. To nije moj zadatak.

– Nije tvoj zadatak ni da širiš glasine.

– Dobro, imaš pravo. Ali, ne prepričavam glasine samo zato da bih nešto brbljala. Postoji mogućnost da je ta glasina povezana s Bobbyevom smrću.

– Kako?

– Objasnit ću ti, no moraš najprije obećati da nikome nećeš ispričati ni riječ.

– Kakva je povezanost sa smrću?

– Očito me ne slušaš, Glen. Ispričat ću ti koliko god mogu, no ne mogu ti reći sve i ne bih htjela da izgubiš vlast nad sobom. Ponoviš li ovo bilo kome, mogle bismo se obje naći u opasnosti.

– Oprosti – prozbori ona, napokon shvativši što joj govorim. – Neću, dabome, nikome reći ni riječ.

Prepričala sam joj ukratko Bobbyevu posljednju poruku što mi ju je ostavio na uređaju za snimanje poziva i spomenula sam ucjenu koja mi je još nerazumljiva. Preskočila sam Sufinu ulogu u svemu tome, jer sam se još bojala da će Glen preuzeti sve u svoje ruke i učiniti nekakvu glupost.

Trenutno mi se činila nestabilnom poput nitroglicerina. Uzdrma li se malo, mogla bi eksplodirati.

– Potrebna mi je tvoja pomoć – rekoh kad sam završila. – Kakva?

– Htjela bih razgovarati s Nolom. Dosad još nisam potvrdila svoju pretpostavku, a ako joj telefoniram ili odem k njoj sasvim iznenada, prestrašit ću je. Htjela bih da je pozoveš telefonom i pokušaš ugovoriti sastanak.

– Za koje doba?

– Već danas prije podne, ako je moguće. – Što da joj kažem?

– Reci joj istinu. Reci joj da istražujem Bobbyevu smrt, da mislimo kako se prošlog ljeta družio s nekom ženom, a budući da ti nisi bila ovdje, možda ga je ona vidjela s nekim. Pitaj je bi li htjela razgovarati sa mnom.

– Neće li posumnjati? Pa, shvatit će da si zapela za nju. – Prije svega, možda sam u zabludi. Možda nije riječ o njoj. Baš to želim utvrditi. Ako je nevinna, neće se uznemiriti. A ako nije, neka smisli nešto i pokuša se zaštititi. Meni to ne smeta. Bitno je da mi neće zatvoriti vrata pred nosom, što bi, po svoj prilici, učinila ako bih došla nenajavljena.

– Dobro – izusti Glen, razmislivši malo.

Za petnaest minuta već sam krenula k Noli. Dovezavši se puteljkom do kuće, zaustavila sam auto na parkiralištu s lijeve strane, gdje su bili tamnosmeđi »BMW« i srebrnasti »mercedes«. Budući da nemam samoubilačkih poriva, izvirila sam kroz prozor i pogledom potražila psa. Ugledala sam veliku dogu. Čim sam oprezno izašla iz auta, pas pritrči ogradi, zalaje i podigne se na stražnje noge. Htjela sam mu doviknuti nešto pogrдно, ali u tom trenu spazih da je na verandu iza mene izašla Nola.

– Ne obazirite se na njega – reče mi ona. Opet je na sebi imala kombinezon, ovaj put crni. Zbog cipela s visokim potpeticama bila je za pola glave više od mene.

– Lijep psić – rekoh. Ljudima je uvijek drago kad netko pohvali njihova psa.

– Hvala. Izvolite ući. Moram još nešto obaviti, no pričekajte me u radnoj sobi.

Nola me uvede u sobu punu knjiga i ode. Nije pametno ostaviti me samu u sobi. Nepopravljivo sam njuškalo. Budući da sam od pete godine rasla kod neudane tetke, kao dijete sam velik dio vremena provodila u kućama njezinih prijateljica, većina kojih nije također imala djece. Tetka bi mi rekla neka budem mirna i zabavljam se. Prvih pet minuta posvetila bih pažnju najnovijoj slikovnici u kojoj su se mogli bojati likovi; teta mi je neprestano kupovala takve slikovnice i uvijek sam ih nosila kad bismo išle u posjet. No, to bi mi brzo dosadilo. Slike, na kojima bi se djeca igrala s psima i posjećivala seoska imanja, činile su mi se glupima. Nerado sam bojala kokoši i svinje, pa sam se naučila njuškati po stanovima. Tako sam otkrivala tuđe tajne... lijekove u kupaoničkom ormariću, skrivene slatkiše u ladici noćnog ormarića, novčanu zalihu u stražnjem dijelu ormara, neobične seksualne priručnike i spolna pomagala pod madracima. Dakako, nikad nisam mogla ispitivati tetku o neobičnim stvarima na koje bih naišla, jer nisam ni smjela znati za njih. Vrlo rano sam naslutila da ljudi katkad nisu onakvi kakvima se prikazuju u javnosti.

U radnoj sobi Frakerovih nije bilo nikakvih prikladnih skrovišta, nikakvih ladica ni ormarića. Nije bilo čak ni saga pod koji bih mogla zaviriti. Zaboga, kakvi su to ljudi? Ostalo mi je samo da pregledavam police za knjige i prema knjigama naslutim njihove hobije i sklonosti.

Posebno mi privukoše pažnju dvije police s knjigama o arhitekturi. Što li je to? Nisam mogla povjerovati da njih dvoje u slobodno vrijeme projektiraju zgrade. Izvukoh jednu veliku knjigu, koja se zvala »Arhitektonska crtačka mjerila«. Na čistom listu na početku bio je kao vlasnik upisan Dwight Costigan. Sjetih se tog imena. Ako se ne varam, baš taj arhitekt je projektirao Gleninu kuću. Je li knjiga posuđena? Brzo pregledah još tri. Na svima je pisalo da pripadaju Dwightu Costiganu. Čudno. Zašto su ovdje?

Začuvši Nolu kako se vraća, brzo sam vratila knjige na njihovo mjesto, prišla prozoru i držala se tako kao da sam cijelo vrijeme gledala van.

– Oprostite što ste morali čekati – prozbori ona kad je ušla i osmijehne se. – Izvolite sjesti.

Nisam zapravo razmislila kako će voditi razgovor. Kad god se pokušam pripremiti unaprijed, sjajna sam i u mojim mislima ostali likovi govore baš ono što bih htjela čuti. No u stvarnosti se sve razvija drukčije, pa zašto da se pripremam?

Kad smo obje sjele, pogledah je. Bila je vitka, dugih nogu i savršenih jabukolikih grudi. Kosa joj je imala crvenkastu nijansu i uokvirivala joj uvojcima lice. Oči bijahu plave, put besprijekorna. Crni joj je kombinezon isticao bujno tijelo, ali ne prostački ni nametljivo. Držala se dostojanstveno i iskreno, što me se dojmilo kao poza.

– Izvolite? zapita me.

Zar je moguće da se Bobby spleo s tako lažnom ženom'? Dovraga zašto pokušavam zavarati samu sebe? Spleo se, dabome!

– Muči me jedan problemčić, Nola – rekoh joj i, osmjehnuvši joj se široko, naslonih bradu na šaku. – Smijem li vas zvati imenom?

– Dabome. Glen mi je napomenula da ispitujete Bobbyevu smrt.

– Tako je. Zapravo, Bobby me unajmio prije tjedan dana, pa smatram svojom obvezom da obavim zadatak za koji me platilo.

– Oh! Pomislila sam da možda nešto nije kako valja i da zbog toga istražujete.

– Možda i nije kako valja. Ne z,nam još.

– Ne bi li trebalo da tu istragu vodi policija?

– Uvjerena sam da oni istražuju. Svojom im istragom želim samo pomoći, za slučaj ako se nađu na pogrešnom tragu.

– Nadam se da će netko doprijeti do istine. Jadan momak. Svi vrlo žalimo Glen. Kakve ste sreće?

– Moram priznati, nije loše. Doznala sam pola priče, pa sada treba da odgonetnem ostatak.

– Znači, napredujete vrlo dobro. – Oklijevala je časak-dva. – O kakvoj je priči riječ?

Naslutila sam da me ne želi ništa pitati, ali je zbog prirode našeg razgovora morala izreći pitanje. Morala se praviti zainteresiranom za temu koju bi, vjerojatno, najradije bila preskočila.

Za trenutak sam se zagledala u staklenu plohu stolića. Vjerovala sam da ću tako povećati uvjerljivost laži koju ću izgovoriti.

– Bobby mi je rekao da se zaljubio u vas – prozborih. – U mene?

– Da, tako je rekao.

– Dakle, zapanjena sam – izusti ona, zatrepće očima i osmijehne se. – Hoću reći, laska mi takva pomisao i uvijek sam ga smatrala ljupkim mladićem, ali ipak!

– Ja se nisam zapanjila.

– Zaboga, ta ja sam udana! I dvanaest godina starija od njega.

Vrlo brzo je izračunala svoju dob i usput se malo pomladila. Ja ne znam računati tako brzo, pa je dobro što ne pokušavam lagati u pogledu svojih godina.

– Godine nisu važne – rekoh. – Bobby je sad mrtav. Star je koliko i vječnost.

Pogledavši me, razabrala je da sam se razljutila.

– Ne morate biti zajedljivi – prigovori mi. – Nisam ja kriva ako se Bobby iznenada zaljubio u mene. Dobro, zatreskao se u mene, i što onda?

– Momak je ljubovao s vama, Nola. Eto, to je bitno. Našli ste se u škripcu, pa vam je on nastojao pomoći da se izvučete. Ubijen je zbog vas, ludo! Onda, hoćete li se prestati izmotavati i reći istinu ili hoćete da pozovem poručnika Dolana iz Odjela za ubojstva i pustim ga da on popriča s vama?

– Ne znam o čemu govorite – reče ona i žustro se digne, no čvrsto sam je uhvatila za zglavak i povukla.

– Pazite, Nola, možete birati. Ili mi ispričajte što se zbilo, ili ću vas prikliještiti. Zavirit ću u sudske spise, novinske članke i policijske izvještaje, pregledavat ću ih dok ne iščeprkam nešto o vama, a tada ću otkriti što skrivate i zagorčat ću vam život tako da ćete se pokajati što niste odmah progovorili. – Najednom mi sine nešto. Kao da mi se u glavi upalio ekran i iznenada se na njemu pojavio jedan podatak iz pamćenja. – Čekajte malo – rekoh. – Znam tko ste vi. Bili ste udani za Dwighta Costigana. Od početka mi se činilo da sam vas negdje vidjela. Vaša se slika pojavljivala u svim novinama.

– To nema nikakve veze s tim – izusti ona, problijedjevši.

– Nesumnjivo ima nekakve veze – rekla sam i nasmijala se – samo što još ne znam što je posrijedi.

– Najbolje bi bilo da dignete ruke od svega toga odvrati ona, klonulo se spustivši na dvosjed i ne gledajući me.

– Zar ste sišli s uma? Niste pri sebi? Bobby me unajmio zato što mu se činilo da ge netko želi ubiti, i nije se prevario. Sad je mrtav i više ne može raščistiti situaciju, ali ja mogu i hoću. Ako mislite da ću ustuknuti, onda me ne poznate.

– Ispričat ću vam što mogu – promrmlja ona, tresući glavom. – A onda se, molim vas, okanite istrage. Za svoje vlastito dobro. Ozbiljno vam kažem. Doista sam se upustila u ljubavni odnos s Bobbyem. Bio je divan čovjek. Divan. Poludjela sam za njim. Bio je vrlo jednostavan, neopterećen prošlošću. Mlad, zdrav, snažan. Dvadesettrogodišnjak. Kakvu je kožu imao! Bio je poput... – Pogleda me u oči i smeteno zašuti. Na licu joj se odraze osjećaji koje nisam mogla odgonetnuti... bol ili nježnost. – Kad je netko u toj dobi, onda još vjeruje da može sve ispraviti. Još vjeruje da može postići sve što hoće. Vjeruje da je život jednostavan, da treba samo učiniti neke sitnice, pa će sve biti dobro. Napomenula sam mu da ja ne gledam tako na probleme, no on je bio pravi kavalir. Vitez. Ljupka budala. Stradao je zbog toga. Ne mogu vam opisati kakvu sam krivnju osjetila... – Naglo joj se prekine glas, te je pogledala ustranu.

– Pričajte mi od početka. Kakvo mjesto Dwight ima u svemu tome? On je ustrijeljen, je li?

– Dwight je bio mnogo stariji od mene. Navršio je već četrdeset pet godina kad smo se vjenčali. Meni su bile dvadeset i dvije. Brak nam je bio lijep... barem u određenom smislu. Obožavao me, a ja sam mu se divila. Ostvario je nevjerojatne uspjehe u ovom gradu.

– On je projektirao Gleninu kuću, je li?

– Pa, nije baš tako. Prvobitno, kad se gradila dvadesetih godina, projektirao ju je njegov otac. Dwight ju je obnovio – reče ona. – Moram nešto popiti. Hoćete li i vi?

– Hoću – odvratih.

Ona posegne za bocom od brušena stakla u kojoj je bio konjak i htjede nam natočiti piće, no ruke su joj se tako tresle da sam nas naposljetku ja morala poslužiti. Grozničavo sam se pokušavala prisjetiti što sam pročitala kad je poginuo Costigan. Otad je prošlo pet ili šest godina. Koliko sam se mogla sjetiti, netko je provalio jedne noći u njihovu kuću i ustrijelio Dwighta nakon rvanja u spavaćoj sobi. Ja sam tad bila u Houstonu, pa nisam baš pažljivo pratila događaje, no slučaj je, ako se ne varam, ostao neriješen.

– Što se dogodilo? – zapitah.

– Ne pitajte ništa i ne uplećite se u to! Preklinjala sam Bobbya da digne ruke od svega, no nije me htio poslušati, i to ga je stajalo života. Prošlost je prošlost. Što je bilo, bilo je, i jedino ja sad plaćam zbog toga. Zaboravite sve. Meni je svejedno, a ako ste pametni, bit će i vama.

– Znae da ne mogu postupiti tako. Recite mi što se zbilo. – Zašto? Neće se ništa promijeniti.

– Nola, doznat ću to rekli mi vi ili ne rekli. Ako progovorite, možda će se sve završiti na ovom razgovoru. Možda ću shvatiti vaš stav i odustati od svega. Nisam nerazumna, no treba da pošteno igrate igru.

– O, zaboga! – izusti ona neodlučno i za tren objesi glavu. Tad me tjeskobno pogleda. – Riječ je o jednom ludaku. Potpuno pomahnitalom čovjeku. Morate se zakleti... morate obećati da ćete se povući.

– Ne mogu vam to obećati, dobro znate. Ispričajte mi najprije što je posrijedi, pa ću tad ocijeniti što treba učiniti. – Nisam to rekla nikomu osim Bobbyu, i vidite što mu se dogodilo.

– Zna li Sufi istinu?

– Ne zna – odgovori ona, zbunivši se na prvi tren, i okrene glavu ustranu. – Uvjeren sam da ne zna. Zašto bi znala? – Izrekla je to suviše kolebljivo da bi bilo uvjerljivo, no zasad nisam zapela za to. Zar je Sufi ucjenjuje'?

– Nesumnjivo još netko zna istinu – primijetih. Sudeći prema onome što sam čula, netko vas ucjenjuje, pa je Bobby baš to htio prekinuti. O čemu je riječ? Što ta osoba zna o vama?

Dugo je šutjela i borila se sa sobom. A kad je napokon progovorila, glas je bio tako tih da sam se morala nagnuti naprijed da bih je čula.

– Bili smo u braku gotovo petnaest godina – govorila je. – Dwight je uzimao lijekove protiv visokog krvnog pritiska, pa je od njih postao spolno nemoćan. Doduše, seksualni nam život nikad nije bio buran. Postala sam nemirna i... pronašla nekoga drugog.

– Ljubavnika?

Ona kimne, žmireći kao da je boli ta uspomena.

– Jedne nas je noći Dwight zatekao u krevetu – nastavi. – Pomahnitao je. Uzeo je pištolj iz radne sobe, vratio se i počelo je rvanje. – Iz hodnika se začuše koraci. Obje smo pogledale prema vratima. – Ne recite ni riječ o tome izusti ona usplahireno. – Molim vas!

– Neću, vjerujte mi. Što se potom dogodilo'?

– Ustrijelila sam Dwighta. Nehotice, ali jedna osoba ima pištolj s mojim otiscima prstiju.

– Znači, Bobby je tražio taj pištolj? – upitah. Gotovo nezamjetno je kimnula. A kod koga je pištolj'? Kod vašeg bivšeg ljubavnika?

Nola metne prst na usta. Začuje se kucanje na vratima, zatim zaviri unutra doktor Fraker i vidljivo se iznenadi ugledavši me.

– O, dobar dan, Kinsey. Je li to vaš auto vani? Upravo sam se htio odvesti, no zanimalo me tko je došao u posjet.

– Htjela sam popričati s Nolom o Glen – rekoh. Mislim da je ona u prilično lošem stanju, pa bi bilo dobro ako bismo mogli biti naizmjenice kod nje sad kad je Derek otišao.

– Doktor Kleinert mi je ispričao da je otjerala Dereka – odvrati on i zavrti glavom. – Šteta. Ne mogu reći da ga osobito cijenim, no uz njega bi lakše podnijela svoje jade.

– Dabome – složih se. – Treba li da uklonim auto'? – Ne, ne smeta mi – odgovori on i pogleda Nolu. Imam posla u bolnici, no nadam se da se neću vratiti kasno. Hoćemo li izaći nekamo na večeru?

Nola se ljubazno osmjehne, ali je morala pročistiti grlo prije nego što je mogla progovoriti.

– Mogli bismo jesti kod kuće., ako se slažeš – reče mu. – Izvrsno. Dobro, nastavite čavrljati i kovati planove. Drago mi je što smo se vidjeli, Kinsey.

– Zapravo, već smo završile razgovor – reče Nola, dižući se:

– O, onda ću vas ispratiti – ponudi on.

Znala sam da je iskoristila njegov dolazak kako bi završila razgovor, no nisam mogla smisliti nikakav razlog zbog kojeg bih još ostala. Kratko sam se oprostila s Nolom i krenula prema vratima. Kad sam se izlazeći iz radne sobe za tren osvrnula, opazila sam da joj je lice vrlo zabrinuto. Vjerojatno se pokajala što mi je odala tajnu. Štošta joj je bilo na kocki: sloboda, novac, društveni položaj i ugled. Tko god zna ono što sad znam ja, može je raniti. Pitala sam se što je sve spremna učiniti da bi sačuvala ono što ima i kako ugađa ucjenjivaču.

23

Vrativši se u ured, utvrdila sam da mi je na uređaju za primanje poziva prijatelj iz telefonske centrale ostavio poruku. Obavijestio me da se

Blackman zove Sebastian, šezdesetšest mu je godina i telefon mu je iskopčan zato što se odselio u Tempe u Arizoni. Dakle, činilo mi se da sam tu u slijepoj ulici i da ne mogu očekivati ništa.

Kad sam sredila poštu, već se približilo podne. Shvativši da mi ne ostaje ništa drugo, digla sam telefonsku slušalicu i pozvala narednika Robba iz Odjela za nestale osobe. Dok su ga tražili, od uzbuđenja mi je lupalo srce i znojila mi se pazuha.

Jonaha Robba sam upoznala dok sam se bavila nestankom stanovite Elaine Boldt. Bio je ljubazan čovjek, blaga lica, desetak kilograma pretežak, zabavan, neposredan, donekle pobunjeničke naravi i, suprotno svim pravilima, pribavljao mi je prijepise nekih izvještaja o ubojstvima. Već godinama je bio u braku sa svojom draganom iz srednje škole, ali ga je ona napustila prije godinu dana i otišla s objema kćerkama, ostavivši mu zamrzivač pun obroka koje mu je pripremila. Nije bio ljepotan, no ljepotani me i ne zanimaju. Vrlo mi se sviđao. Nismo bili ljubavnici, ali je pokazivao zdravo muško zanimanje za mene, te sam i ja počela razmišljati o njemu. Stoga sam se nadurila kad se vratio k ženi i otad sam ga izbjegavala.

– Ovdje Robb – javi se on.

– Zaboga – rekoš – nisam još ni razgovarala s tobom, a već sam loše volje.

– Kinsey? – progovori on kolebljivo. – Jesi li to ti? – Jesam – odgovorila sam kroz smijeh. – Upravo sam shvatila koliko si mi se zamjerio.

– Znam, srce. Bila je to prava svinjarija. Često razmišljam o tebi.

– Aha. Kako je Camilla?

– Kao i uvijek. Postupa sa mnom kao da sam najgori ološ. Ne znam zašto sam joj dopustio da mi se vrati u život. – Ipak, lijepo je što su ti kćeri opet kod kuće, je li?

– To je istina – složi se on. – Redovito odlazimo u bračno savjetovanište. Mislim, ne kćeri, nego Camilla i ja. – Možda će vam to pomoći.

– A možda i neće. – On se uozbilji. – Dobro, ne smijem se žaliti. Sam sam sebi kriv. Zao mi je samo što sam i tebe upleo u to.

– Ne brini zbog toga. Ja sam odrasla i snaći ću se. Uostalom, možeš mi se odužiti. Danas ću te počastiti objedom i malo ti čačkati po mozgu.

– Ne, ja častim. Kamo da odemo? Samo reci. – Ne bih htjela ni u kakav otmjen restoran.

– Dobro, kupit ću sendviče, pa možemo jesti na tratini pred sudom.

– Zar na javnom mjestu? Neće li se tvoji kolege raspričati?

– Nadam se da hoće. Možda će to doznati Camilla i opet te napustiti.

– Vidjet ćemo se u dvanaest i trideset. – Želiš li da ti usput istražim štogod?

– O, to ti je dobar prijedlog. – Spomenula sam mu ukratko Costiganovo ubojstvo, izostavivši Nolu Fraker, i zamolila ga da zaviri u spise.

– Sjećam se mutno tog ubojstva. Vidjet ću što se može pronaći.

– Još nešto – dodala sam. – Možeš li mi potražiti podatke o stanovitoj Lili Sams? – Spomenula sam mu njezina druga dva imena: Delia Sims i Delilah Sampson, a i podatke iz vozačkih dozvola.

– Dobro – odvrati on. – Učinit ću sve što mogu.

Došavši pred sud, opazila sam da se na tratini pred njim raspršilo dvadesetak ljudi; neki su jeli, neki drijemali ili se sunčali. Nehajno sam promatrala nekog naočitog muškarca u svijetloplavoj košulji kratkih rukava :koji mi se približavao. Ocjenjivački sam ga gledala, počevši od nogu i postupno dižući pogled. Aha, ima lijepe brkove... aha, trbuh mu je ravan, ruke duge, mislila sam. Već je gotovo stigao do mene kad sam mu pogledala lice i opazila da je to Jonah.

Nisam ga vidjela od lipnja. Očito su dijeta i dizanje utega djelovali na njega kao čarobni štapić. Njegovo lice, koje sam prije nazivala »bezazlenim«, sad je imalo čvršće crte. Tamna mu je kosa bila duža i koža preplanula.

– Sjajno izgledaš – rekoh mu iznenađeno.

– Misliš? – Osmjehnuo mi se, očito zadovoljan pohvalom. – Hvala. Otkad smo se prošli put vidjeli, smršavio sam desetak kilograma.

– Kako si to postigao? Jesi li marljivo radio?

– Radio sam, ali ne baš previše. Čuo sam da te netko ranio.

– Pogodio me metak kalibra 5,6 milimetara, što se ne može smatrati pravom municijom. Osim toga, dobila sam batina, a to me boli. Ne znam kako vi muškarci možete podnijeti to – rekoh. Protrljala sam korijen nosa. – Slomila mi se surlica.

– Ne vide se nikakve posljedice – zaključi on kad mi je opipao nos.

Zbunjeno smo zašutjeli, što nam se često događa. Premjestila sam torbu s jednog ramena na drugo, tek toliko da nešto učinim.

– Pojedimo ono što si donio – rekoh napokon. On se ne pomakne. Strese glavom.

– Kinsey – prozbori – ne sjećam se da sam ti ikad predložio nešto takvo. Ali zašto ne bismo radije preskočili objed i otišli iza onoga grma?

Nasmijala sam se, jer je i mene ispunila čudna toplina. Opijao me miris njegova losiona poslije brijanja. Osjećala sam kako mi reagira tijelo, no trgnula sam se i pribrala. Ne smijem se upustiti u nešto takvo. Ako postoji nešto gore od muškarca koji se upravo razveo, onda je to muškarac koji je još u braku.

– Baš si sladak – rekoh mu veselo.

Nakon toga smo jeli i razgovarali uglavnom kao odrasli ljudi, a ne kao klinci željni seksa.

– Dakle – započne on kad je vratio u vrećicu prazne limenke pepsikole – ispričat ću ti što sam čuo o Costiganovu ubojstvu. Razgovarao sam s jednim momkom koji je nekoć radio u Odjelu za ubojstva i on mi kaže da je oduvijek krivcem smatrao njegovu ženu. Znaš, riječ je o situaciji u kojoj sve smrdi. Ona je izjavila da je u kuću netko provalio, muž je uzeo pištolj, počelo je rvanje, i pras! Pištolj je opalio i mužić je poginuo. Provalnik je pobjegao, a ona je pozvala policiju. Izjava se činila sumnjivom, no ona nije odustajala od nje. Odmah je unajmila nekog spretnog odvjetnika i nije više htjela progovoriti ni riječ do njegova dolaska. Znaš kakvim se smicalicama služe odvjetnici. »Zao mi je, moja klijentica ne može odgovoriti na to.« Ili: »Žalim, no neću joj dopustiti da odgovara na takvo pitanje.« Nitko joj nije povjerovao ni riječ, ali se ona nije pokolebala i naposljetku joj nisu mogli ništa. Nije bilo nikakvih dokaza, nikakvih doušnika, nikakva oružja, nikakvih očevidaca. To je kraj priče. Nadam se da ne radiš za nju, jer ako radiš onda si se zapitala.

Zatresoh glavom.

– Ispitujem smrt Bobbya Callahana – objasnila sam mu. – Mislim da je ubijen i da je njegova smrt povezana sa Dwightom Costiganom. – Ukratko sam mu opisala slučaj, izbjegavajući njegov pogled.

– Zaboga, otkriješ li nešto o Costiganovu ubojstvu, poručnik Dolan će te nagraditi.

– Što je s Lilom Sams? – zapitah.

– Šećer sam sačuvao za kraj. Za tom damom postoji hrpa tjeratica. Prva potječe još iz devetsto šezdeset osme. – Zbog čega je traže?

– Zbog prijevara, prisvajanja imovine na osnovi lažnih razloga, raznih podvala i krađa. Izdavala je i čekove bez pokrića. Evo uvjeri se. Donio sam ti popis njenih djela.

On mi pruži kompjutorski ispis. Zašto se nisam više razveselila sad kad sam je prikležila? Zato što ću rastužiti Henrya. Preletjeh pogledom po papiru.

– Smijem li zadržati ovo? – zapitah. – Dakako. Vjerojatno znaš gdje je ona.

– Zacijelo sjedi u mom dvorištu i pije ledeni čaj. Moj se kućegazda slijepo zaljubio u nju, a bojim se da ga ona namjerava operušati.

– Obrati se Whitesideu iz Odjela za prijevare, pa će on poslati ljude po nju.

– Radije ću najprije porazgovarati s Rosie.

– S onom starom vješticom koja ima lokal u tvojoj ulici? Kakve ona ima veze s tim?

– Ni ona ni ja ne podnosimo Lilu. Rosie me nagovorila da se raspitam o njezinoj prošlosti kako bismo joj, ako ništa drugo, nekako zagorčile život. Zanimalo nas je odakle potječe.

– Sad znaš. U čemu je problem?

– Ne znam. Nekako mi se to čini podlim, no još ću razmisliti. Ne bih htjela brzopleta učiniti nešto zbog čega ću se poslije kajati.

Nekoliko smo trenutaka šutjeli, a onda me Jonah povuče za bluzu.

– Jesi li u posljednje vrijeme bila na streljani?

– Nisam otkad smo zajedno bili ondje – odgovorih. – Hoćeš li da jednom odemo tamo?

– Ne smijemo, Jonah. – Zašto?

– Zato što si suviše zgodan, a ja sam suviše pametna. – Znači, vratili smo se opet na Camillu?

– Tako je. To bi bilo kao da se sastajemo i zbunilo bi nas oboje. Ne želim se miješati u tvoj brak. već si dugo s njom.

– Znaš li što? Još se tučem po glavi. Zar nisam mogao pohađati neku drugu srednju školu i sresti neku drugu djevojku? Nisam ni slutio da, birajući školu, stvaram odluku koja će mi zapapriti život u srednjim godinama.

– Život je pun takvih grešaka – nasmijah se. – Recimo, mogao si postati automehaničar, ali ti si policajac. Znaš li kakav je izbor bio preda mnom? Pedagogija ili ekonomija. Ali to me nije zanimalo.

– Žao mi je što smo se ponovo sreli.

– Oprosti, ja sam kriva – rekoh i uozbiljih se. Opazivši da se predugo gledamo, digla sam se i otresla travu s traperica. – Moram ići.

Kad smo se rastali, uskoro sam se ponovo usredotočila na Henrya Pittsa. Uvidjela sam da nema smisla razgovarati s Rosie. Moram

obavijestiti policiju gdje je Lila. Ona je varalica već gotovo dvadeset godina, pa se sad neće izmijeniti i usrećiti Henrya pod stare dane. Nasamarit će ga i ipak duboko rastužiti. Dakle, nikako ga ne mogu poštediti razočaranja. Bolje je da je policija ščepa dok mu nije uzela i posljednju paru. Odlučno sam se zaputila u policijsku stanicu.

Bila sam u policijskoj stanici već sat i četrdeset pet minuta. Whiteside iz Odjela za ubojstva otišao nekom sastanku. Kad sam mu napokon objasnila situaciju, morao je pozvati telefonom okrug u sjevernom New Mexicu gdje su bile izdane tri tjeralice. Dok je čekao odgovor, obratio se okružnom šerifu u nekom gradiću blizu San Francisca i zatražio potvrdu o tjeratici izdanoj u Marinu. Pokazalo se da je peta tjeratica, iz Boisea u Idahu, izdana zbog nekog običnog prekršaja i tamošnji detektiv nije mogao doći po Lilu. Šesta je tjeratica, iz Twin Fallsa, već bila opozvana iz nekih nepoznatih razloga.

24

U tri sata i dvadeset minuta javili su se napokon iz okruga Marin, potvrdili da još tragaju za Lilom i obećali da će netko doći po nju kad je policija pritvori. Whiteside je rekao da će uhapsiti Lilu čim teleksom dobije kopiju tjeralice. Dala sam mu Mozinu i svoju adresu te mu potanko opisala Lilu Sams.

Kad sam se vratila kući, Henry je sjedio u dvorištu, okružen knjigama.

– A, to si ti – reče mi. – Pomislio sam da je Lila. Kazala je da će svratiti prije odlaska.

– Zar odlazi? – upitah iznenađeno.

– Ne odlazi zauvijek. Putuje na nekoliko dana u Las Cruces i nada se da će se vratiti do kraja tjedna. Mora srediti neke formalnosti oko tamošnjeg posjeda.

– Ipak, još nije oputovala?

– Mislim da nije – zaključio on pogledavši na sat. Avion joj kreće u pet. Zar bi htjela razgovarati s njom? Zatresla sam glavom i nisam još mogla izreći ono što je trebalo kazati. Pogledah križaljku koju je sastavljao.

Kao i mnogo puta, činio mi se vrlo bezazlenim. Kako može varati takva čovjeka?

– Dogodilo se nešto što treba da znaš – prozborila sam napokon i pružila mu kompjuterski ispisak.

Kad je pročitao sve, nemoćno odmahne rukom. Šutio je za tren, a onda me pogleda.

– Ukratko, ispio sam budala – promrmlja.

– Ne govori tako, Henry. Ja mislim sasvim drukčije. Osmjelio si se, upustio u nešto novo, i ona te usrećila. Ako se poslije pokazalo da je varalica, to nije tvoja krivnja.

– Što te natjeralo da se raspitaš o njoj?

– Iskreno govoreći, od početka mi se nije sviđala. Naslutila sam da bi te trebalo zaštititi, pogotovu kad si mi ispričao kako se namjeravaš upustiti s njom u nekakve poslove. Smatrala sam je neiskrenom i to se, nažalost, pokazalo kao istina. Nisi joj valjda dao nekakav novac?

– Jutros sam podigao novac s jednog računa. – Koliko?

– Dvadeset tisuća u gotovu – reče on. – Lila je kazala da će taj novac uložiti u nekretninu.

– Pokušat ću je zaustaviti. Hoćeš li poći sa mnom k Mozi?

Kad je zatresao glavom, žurno sam se zaputila niz ulicu. Uskoro se iza mene pojavio taksí. Vozač je pažljivo gledao kućne brojeve. Stigli smo do Mozine kuće otprilike u isto vrijeme. Kad se zaustavio uz rub pločnika, prišla sam desnim vratima i kroz otvoreni prozor zavirila unutra.

– Jeste li vi pozvali taksí? – obrati mi se vozač. – Jesam. Za Lilu Sams?

– Tako je – potvrdi on kad je pogledao svoje podatke. – Imate li prtljagu koju bi trebalo iznijeti?

– Zapravo, nije mi potreban taksí. Odvest će me na aerodrom jedan susjed. Zvala sam ponovo centralu, ali vas dispečer očito nije zaustavio. Oprostite.

Zlovoljno uzdahnuvši i vrteći glavom, taksist gnjevno prekriži adresu i pritisne gas.

Kad sam krenula kroz dvorište, Moza je već otvorila vrata i zabrinuto gledala za taksijem.

– Što ste mu rekli? – obrati mi se. – To je bio Lilin taksi. Ona mora na aerodrom.

– Zaista? Rekao mi je da je dobio pogrešnu adresu. Traži nekog Zollingera. Vjerojatno iz susjedne ulice.

– Moram zvati ponovo. Naručila je taksi još prije pola sata. Zakasnit će na avion.

– Možda ja mogu pomoći. Je li unutra?

– Neću vam dopustiti da stvorite ikakve neprilike, Kinsey.

– Neću ih stvarati – rekoh. Otišla sam kroz dnevnu sobu u hodnik. Vrata Liline sobe bijahu otvorena. Vidjela sam da je pokupila sve svoje stvari. Jedna od ladica u kojima je skrivala lažne vozačke dozvole bijaše na komodi. Jedan je kovčeg već zatvorila i metnula ga kraj vrata, a drugi je bio otvoren na krevetu, napola pun, i kraj njega sam vidjela bijelu plastičnu torbicu.

– Oh, kako ste me preplašili! – prozbori Lila kad me začula i okrene se. – Mislila sam da je Moza. Izvolite'?

– Čula sam da odlazite. Možda bih vam mogla pomoći. Uznemireno me pogledala. Vjerojatno su je na takav nagli odlazak nagovorili ortaci iz Las Crucesa koje sam jučer uzburkala telefonskim pozivom. Možda je naslutila da sam to ja zvala, no to nije mogla znati pouzdano. Namjeravala sam je zadržati dok se ne pojave policajci. Nisam se htjela sukobiti s njom. Tko zna, mogla bi uperiti u mene kakav mali revolver, ili me iznenaditi nekim karatističkim potezom, primjerenim njezinoj dobi.

Ona pogleda na sat. Bilo je; već gotovo četiri. Do aerodroma joj treba dvadeset minuta, a ne bude li ondje u četiri i trideset, mogla bi izgubiti mjesto. Dakle, ostaje joj deset minuta.

– Oh, zaboga! – izusti ona. – – Dakle, ne znam što je s mojim taksijem. Možda bi bilo dobro da me vi odvezete na aerodrom, ako možete.

– Nema problema. Auto sam ostavila kod kuće. Uostalom, Henry kaže da ćete se još oprostiti s njim.

– Hoću, dabome, budem li imala vremena. On je baš srce. – Lila se osvrne oko sebe kao da provjerava je li štogod zaboravila.

– Niste li ostavili nešto u kupaonici? Šampon? Ručnike'? – O, čini mi se da jesam. Odmah ću se vratiti. – Prođe mimo mene i zaputi se u kupaonicu.

Pričekala sam dok nije skrenula iza ugla, a onda sam posegnula za njezinom torbicom i otvorila je. Unutra je bila debela omotnica s Henryevim imenom, obavijena gumenom vrpcom. Zavirivši u nju, ugledah novac. Brzo sam zatvorila torbicu i gurnula omotnicu za pojas traperica na leđima. Vjerovala sam da je Henry neće tužiti, a ne bi mi bilo drago da policija zaplijeni njegovu ušteđevinu i registrira je kao dokazni materijal. Tko zna kad bi mu je vratili. Upravo sam navlačila bluzu preko izbočine kad se ona vratila, noseći šampon, kapu za tuširanje i kremu za ruke. Metne ih u kovčeg i zatvori ga.

– Ja ću vam ponijeti prtljagu – rekoh i uzeh oba kovčega. Krenula sam prema kućnim vratima, a Moza i Lila su išle za mnom. Nadala sam se da će se pojaviti policija.

Kad sam se približila vratima, Moza me prestigne kako bi mi ih otvorila. Pred kućom se upravo zaustavio patrolni auto. Uplašila sam se da će Lila, alko ga prebrzo opazi, šmugnuti prema stražnjoj strani kuće.

– Jeste li uzeli one cipele ispod kreveta? – zapitah je preko ramena. Zastala sam na vratima i zakrčila joj pogled. – Ne znam. Nisam zapazila više ništa u sobi.

– Onda ste ih vjerojatno uzeli.

– Ne, ne, radije ću provjeriti. – Ona požuri prema sobi. U međuvremenu se Moza zbunjeno zagledala u dvoje policajaca koji su se približavali. Očito je pomislila da će je kazniti zbog nečega... možda joj je trava previsoka ili joj televizor previše buči. Ostavila sam je da razgovara s njima i krenula za Lilom kako ne bi prerano spazila policajce i pokušala pobjeći otraga.

– Stigao vam je taksi, Lila – doviknuh.

– Oh, sva sreća! – reče ona, prolazeći kroz dnevnu sobu. – Nisam našla ništa pod krevetom, ali sam ostavila avionsku kartu na komodi, pa je dobro što sam se vratila.

Kad se približila kućnim vratima, našla sam se iza nje. Digla je pogled i spazila policajce. Sudeći prema pločici, momak se zvao G. Pettigrew. Bio je crnac, tridesetogodišnjak, snažnih ruku i širokih prstiju. Njegova partnerica, M. Gutierrez, bila je krupna gotovo kao i on.

– Jeste li vi Sams? – progovori Pettigrew.

– Jesam – reče ona smeteno. Držanje joj se odmah promijenilo. Činila se starijom i zdepastijom.

– Hoćete li, molim vas, izaći na verandu?

– Hoću, ali mi nije jasno što znači ovo. – Lila posegne za torbicom, ali je policajka Gutierrez pretekne i brzo provjeri ima li u njoj kakvo oružje.

Pettigrew obavijesti Lilu da je uhapšena i spomene joj njezina prava.

– Okrenite se, molim vas, prema zidu – reče joj tada. Lila ga poslušala, a policajka je pretraži i zatim joj stavi lisičine. – Dobro, što sam učinila? – zakuka Lila. – Nisam učinila ništa. Ovo je nekakva grozna zabuna.

– Što se dogada? – umiješa se Moza, povjerovavši njezinu očaju. – Ova žena stanuje kod mene. Nije učinila baš ništa.

– Ne uplećite se, molimo vas! Gospođa Sams ima pravo na odvjetnika kad je dovedemo u stanicu. – Pettigrew dotakne Lilin lakat, ali mu se ona istragne i zavrišti.

– U pomoć! Pustite me! U pomoć!

Dvoje policajaca je uhvati, svako s jedne strane, i odlučno je povedu s verande, no njezino je vrištanje počelo privlačiti znatiželjne susjede. Izlazili su na verande. Iznenada je omlohavila tako da su je policajci morali vući i, bolno zapomažući, osvrnula se prema Mozi. Dok su je trpali u auto, ponašala se tako kao da je hapsi Gestapo i kao da će nestati bez traga. Napokon su je uspjeli odvesti.

– To je vaše maslo! – prijekorno mi reče Moza, blijeda kao mrtvac. – Kako ste to mogli učiniti? Jadnica!

Već sam opazila Henrya na rubu njegova posjeda. I izdaleka sam vidjela koliko je zapanjen i napet.

– Razgovarat ćemo poslije, Moza – rekoh i krenuh k njemu.

Kad sam Henryu pružila omotnicu, pregledao je novac u njoj, zatim me ispitivački pogledao, no nisam mu objasnila kako sam je se dokopala niti me pitao. – Hvala ti.

– Razgovarat ćemo poslije – rekoš. Prije odlaska sam opazila da je već stavio na kuhinjski stol šećer i brašno; prihvatit će se onog posla koji najbolje zna i tako pokušati da preboli razočaranje. Duboko sam ga žalila, no mora sam raščistiti sa sobom.

25

Došavši u svoj stan, uzela sam telefonski imenik i u njemu potražila Kellya Bordena. Ako je Bobby tražio pištolj u bivšoj bolničkoj zgradi, treba da ga i ja potražim ondje, a Kelly bi mi mogao reći odakle da počne. Nisam ga pronašla u telefonskom imeniku. Ako radi od sedam do tri, već je otišao s posla. Tad sam pozvala bolnicu i zatražila doktora Frakera. Njegova tajnica Marcy reče mi da ga »nema za stolom« (što je značilo da je otišao u nužnik), ali će se brzo vratiti. Napomenula sam joj da moram razgovarati s Kellyem Bordenom i zamolila sam njegovu adresu i telefonski broj.

– Hm, ne znam – odgovori mi ona. – Vjerojatno se doktor Fraker ne bi ljutio, no ne smijem vam dati te podatke bez njegova odobrenja.

– Slušajte, ionako imam nekog posla u gradu, pa ću svratiti k vama. Evo me za deset minuta – rekoš. – Molim vas, neka me pričeka.

Kad sam došla na Patološki odjel, doktor Fraker se upravo pripremao za neku autopsiju. Već je obukao zelenu odjeću.

– Zaista mi je žao što vam smetam – rekoš mu. Trebaju mi samo adresa i telefonski broj Kellya Bordena. On mi ponudi stolicu i reče Marcy da potraži podatke.

Kad je otišla, istrese iz plastične vrećice ljudske organe.

– Što je to? – zapitah, osjećajući kako mi se od gađenja stežu usne.

– Srce. Jetra. Pluća. Slezera. Zučni mjehur – odgovori mi on, držeći u ruci dugu pinceto. – Ovaj je čovjek iznenada umro za vrijeme operacije i nitko ne zna razlog.

– A vi ga možete otkriti. Dovoljno je da pregledate organe?

– Pa sad, ne mogu ga baš uvijek otkriti, ali vjerujem da ćemo ovdje pronaći nešto. – Nehajno režući organe, pogleda me i upita: – Kakve veze s vašom istragom ima Kelly Borden?

– Ne znam. Katkad moram razmotriti i ono što naoko nema nikakve veze sa slučajem. Možda moj posao sličići vašemu... ispitujem sve dijelove zagonetke kako bih naposljetku stvorila teoriju.

– Mislim da je moj posao mnogo znanstveniji nego vaš. – Bez ikakve sumnje – složih se. – Pa ipak, ja imam jednu prednost. Poznavala sam čovjeka koji je umro i osobno sam zainteresirana za rezultat. Mislim da je ubijen, pa se ljutim zbog toga. Bolest je neutralna. Ubojstvo nije.

– Čini mi se da su vam osjećaji prema Bobby zamutili rasuđivanje. Stradao je u prometnoj nezgodi. Slučajno.

– Možda. A možda ću uvjeriti Odjel za ubojstva da je umro zbog pokušaja ubojstva prije devet mjeseci.

– Ako to uspijete dokazati – reče on. – Zasad, koliko vidim, nemate gotovo ništa u rukama, pa se u tom pogledu vaš posao razlikuje od moga. Vjerojatno ću pronaći nešto bitno, a neću morati ni koraknuti iz ove sobe.

– Zavidim vam na tome – izustih. – Istini za volju, ne sumnjam da je Bobby ubijen, no ne; znam tko je to učinio i možda nikad neću prikupiti dokaze.

U tom mi trenu donese Kellyevu adresu i telefonski broj. – Javite mi kako ste prošli – reče mi Fraker kad sam se pripremila za odlazak.

– Hoću. Hvala vam na ovome – – odvratih, digavši uvis papirić.

Bilo je pet sati. U jednom od bolničkih hodnika našla sam javnu govornicu i okrenula Kellyev broj. Podigao je slušalicu kad mu je telefon treći put zazvonio. Čim sam mu se predstavila, sjetio me se.

– Slušajte – rekoh mu – bih li vas mogla posjetiti i popričati s vama? Zanima me nešto.,

– Dobro – odgovori on, oklijevajući nekoliko trenutaka. – Znaete li gdje živim?

Odgovorila sam mu potvrdno i požurila u auto. Kad sam se dovezla k njemu, zapazila sam da je njegov stan vjerojatno, kao i moj, nekoć bio garaža. Sjedio je na vanjskim stepenicama i pušio.

– Čini mi se da sam vas vidjela na Bobbyevu sprovodu – rekoh mu.

– Moguće je. Ja sam vidio vas. Izvolite sjesti na stolicu, ako imate vremena.

Osvrnuvši se, opazila sam staru drvenu vrtnu stolicu i privukla je do stepenica. Tad sam izvadila iz torbice Bobbyev adresar i pokazala mu broj zapisan u njemu.

– Slutite li tko je ta osoba? – zapitah ga. – Jeste li pokušali zvati taj broj?

– Jesam. Zvala sam i jedinog Blackmana koji je upisan u imenik. Broj mu je isključen. Zašto? Znate li tko je ta osoba'?

– Znam broj, ali on nije telefonski. Bobby je umetnuo crticu između znamenki.

– Zašto'? Ne razumijem.

– Prve dvije znamenke označuju okrug Santa Teresa. A ostalih pet je šifra iz mrtvačnice. To je identifikacijski broj tijela koja čuvamo ondje. Rekao sam vam da ondje već godinama imamo dva mrtvaca. Ovim brojem je označen Franklin.

– Ali zašto ga je upisao kao Blackmana²?

– Franklin je crnac. Možda se Bobby poigrao riječima.

– Jeste li uvjereni u to?

– Potpuno. Možete sami provjeriti ako mi ne vjerujete. – Mislim da je on ondje tražio pištolj. Slutite li odakle je počeo tražiti.

– Ne znam. Zgrada je velika. Pištolj bi mogao biti bilo gdje. Bobby je u noćnoj smjeni radio sam. Mogao je mirno pretraživati prostorije.

– Hvala vam na pomoći.

Vratih se u ured. Kelly Borden mi je na rastanku rekao da od tri sata do jedanaest radi u mrtvačnici Alfie Leadbetter. Budući da mu je taj mladić prijatelj, obećao mi je da će mu telefonirati i najaviti moj dolazak.

Uvukla sam papir u pisači stroj i opet zapisala nekoliko bilježaka. Što znači ovo novo otkriće? Kakve veze tijelo nekog crnca ima s ubojstvom Dwighta Costigana i ucjenjivanjem njegove bivše žene?

² (Blackman = Crnac, nap. prev.)

Zakupljena tim problemom, rastreseno sam podigla slušalicu kad je zazvonio telefon. Zvao je Jonah.

– Čuo sam nešto što bi te moglo zanimati – reče mi. Riječ je o nesreći Bobbya Callahana.

– Da? Što si doznao?

– Maloprije sam susreo jednog momka koji radi u Prometnom odjelu i on mi je ispričao da su po podne pažljivo pregledali auto. Utvrdili su da su vodovi kočnica bili prerezani. Predali su cijeli slučaj Odjelu za ubojstva.

– Što? – izustih zapanjeno.

– Tvoj prijatelj Bobby Callahan je ubijen – objasni mi strpljivo Jonah.

– Netko je prerezao vodove kočnica na njegovu autu, što znači da mu je istekla sva tekućina za kočenje i zaletio se u drvo zato što u zavoju više nije mogao usporiti.

– Navodno su pri autopsiji otkrili da mu se dogodilo nešto u mozgu.

– Lako je moguće da mu se dogodilo nešto takvo kad je shvatio što se zbiva. Sasvim razumljivo.

– Imaš pravo. – Uzbuđeno sam disala. – Koliko bi vremena bilo potrebno za to?

– Za što? Za rezanje vodova ili istjecanje tekućine? – Oboje me zanima.

– Vodovi se mogu prerezati za pet minuta. To nije teško učiniti ako se zna gdje su oni. A ono drugo ovisi o koječemu. Vjerojatno se mogao voziti neko vrijeme, pritisnuo je kočnicu dvaput ili triput, a onda kad je ponovo pritisnuo papučicu, kočnice su ga potpuno iznevjerile.

– Znači, to se dogodilo te noći?

– Da. Momak se nije mogao daleko odvesti.

Šutjela sam i razmišljala o poruci koju mi je ostavio Bobby. Posjetio je Kleinerta one večeri kad je stradao. Sjećam se da je to i Kleinert spomenuo.

– Jesi li još na liniji? – zapita me Jonah.

– Ne znam što to znači – rekoh. – Slučaj se počinje bistriti, ali ja još ne mogu proniknuti u događaje.

– Hoćeš li da dođem k tebi i da porazgovaramo?

– Nemoj još. Moram biti sama. Pozvat ću te poslije kad budem imala više opipljivih pojedinosti u ruci.

– Dobro. Imaš moj kućni broj, je li?

– Radije mi ga ponovi – rekla sam i zapisala broj.

– Slušaj me dobro – reče mi on tada. – Zakuni mi se da nećeš učiniti nikakvu glupost.

– Kako bih mogla učiniti nekakvu glupost? Još i ne znam što se zbiva. Uostalom, gluposti sam svjesna tek kad se sve završi. Dok kujem planove, osjećam se vrlo pametnom.

– Dovraga, dobro znaš o čemu ti govorim.

– Imaš pravo, znam – nasmijah se. – I vjeruj mi, pozvat ću te suočim li se s bilo kakvim neprilikama. Časna riječ, glavni mi je cilj u životu da sačuvam glavu.

– Dobro – progundā on. – – Drago mi je što tako govoriš, ali ti ne vjerujem baš previše.

Nakon razgovora s njim odlučila sam telefonirati Glen. Smatrala sam kako bi trebalo da joj priopćim najnovije novosti. Policija je vjerojatno još nije obavijestila, jer ne znaju odgovore kao ni ja.

Šutke me slušala dok sam joj pričala o Blackmanu i ucjeni. Bilo bi besmisleno da joj išta tajim. Ionako je već doznala da su Nola i Bobby bili ljubavnici. Spomenula sam joj da je upletena i Sufi, premda još nisam znala što je posrijedi. Vjerovala sam da je bila posrednik, prenosila poruke između Nole i Bobbya, možda je i savjetovala Bobbya kad se njegova strast udružila s mladenačkom nestrpljivošću.

– Što će biti sada? – zapita me napokon Glen.

– Sutra ću se obratiti Odjelu za ubojstva i ispričati im sve što znam. Neka oni dalje rade svoje.

– Budi oprezna. – Bez brige.

Zaustavivši auto na parkiralištu pred negdašnjom bolnicom, opazila sam s lijeve strane bicikl privezan lancem za ogradu. Imao je debele gume i otraga tobožnju registarsku tablicu na kojoj je pisalo »Alfie«.

Kelly mi je napomenuo da se zgrada zaključava u sedam sati, no mogu pozvoniti, pa će me Alfie pustiti unutra.

Uzevši džepnu svjetiljku i otpirače, zaključala sam auto i krenula prema ulazu. Zaustavila sam se pred širokim vratima i pritisnula dugme zvonca s desne strane. Ubrzo zazuji električna brava i vrata se otvore.

Prolazeći kroz predvorje, nehajno sam pogledala popis prostorija na zidu. Za oko mi zapne jedno ime, te sam zastala i ponovo pogledala. Dosad nisam ni znala da i Leo Kleinert ima ovdje ordinaciju. Zar je Bobby išao čak ovamo na redovne razgovore s njim?

Krenuh niza stepenice u podrum. Dolje je bilo mračno, ali staklena vrata mrtvačnice bila su osvijetljena. Pogledah na sat. Sedam i petnaest.

Pokucah na staklena vrata, formalnosti radi, i otvorih ih. – Ima li koga? – doviknula sam kad sam zavirila unutra. Nisam vidjela nikoga, no to mi se dogodilo i onda kad sam došla ovamo s doktorom Frakerom. Možda je Alfie u susjednoj prostoriji, gdje čuvaju tijela – Ima li koga?

Nitko mi ne odgovori. Budući da mi je otvorio ulazna vrata, mora biti tu negdje.

Zatvorila sam vrata iza sebe i polako prišla vratima s lijeve strane. Kad sam pokucala i otvorila ih, ugledala sam prazan ured s tamnosmeđim kaučem. Možda tu spavaju kad su dežurni. Zatvorila sam ta vrata i potom zavirila u hladnu prostoriju u kojoj se drže mrtva tijela. Alfiea nije bilo nigdje.

Vrativši se u glavnu prostoriju, neko sam vrijeme sjedila i zurila u stol za autopsije. Nekako nisam bila raspoložena za njuškanje po ormarićima i ladicama. Bojala sam se da bih mogla naići na svakakve grozote, na zubala, ili očne jabučice. Promeškoljih se na stolici, imajući dojam da tratim vrijeme. Napokon pridoh vratima i, zavirivši u hodnik, nacherila sam glavu osluškujući. Ništa nisam čula.

– Alfie? – doviknuh. Opet sam osluškivala zatim sam slegnula ramenima i zatvorila vrata. Padne mi na pamet da bih, kad sam već ovdje, mogla provjeriti da li se broj što ga je zapisao Bobby slaže s brojem na ceduljici o Franklinovu nožnom palcu. Otišla sam u susjednu prostoriju i krenula od tijela do tijela, pregledavajući ceduljice.

Kad sam stigla do trećeg tijela, brojevi su se podudarali. Kelly je rekao istinu. Bobby je između znamenki umetnuo crticu tako da je sedmeroznamenkasti broj sličio telefonskom. Razabrala sam da je Franklin sredovječan crnac srednje visine, vitak, tvrda lica. Zašto je taj mrtvac tako važan? Uznemirila sam se. Mogao bi se svaki tren pojaviti Alfie, pa nisam htjela da me uhvati kako njuškam ovdje.

Kad sam se vratila u glavnu prostoriju, imala sam dojam kao da sam prešla iz zime u ljeto. Bila sam sve nestrpljivija i sve napetija. Zavirih u ladicu, tek toliko da smirim živce. Nisam pronašla ništa strašno, nego samo notese i razne papire. Ohrabrivši se, otvorila sam i drugu ladicu. Tu su bili razni farmaceutski preparati.

Uspravila sam se i pogledala oko sebe. Gdje li su spisi? Ovdje ili na nekom od gornjih katova? Nije mi se baš sviđala pomisao na to da se šuljam sama po praznoj zgradi. Vjerovala sam da će uz mene biti Alfie Leadbetter i pomoći mi pri traženju. Čak sam mu namjeravala dati dvadeset dolara za tu pomoć.

Pogledah na sat. Ovdje sam već četrdeset i pet minuta, a još ništa nisam učinila. Odlučno sam zgrabila torbicu i, izišavši u hodnik, upalila svjetla u njemu. Čitala sam oznake nad vratima kraj kojih sam prolazila. Kraj mrtvačnice je bila Radiologija, zatim Nuklearna medicina.

Iznenada mi škljocne nešto u mozgu. Sjetila sam se kartonske kutije s Bobbyevim stvarima. Što je u njoj? Medicinski udžbenici, uredski pribor i dva radiološka priručnika. Što će mu oni? Nije još ni postao student medicine niti je imao priliku služiti se radiološkim uređajima.

Uspela sam se stepenicama i krenula prema izlazu. Lako otvorivši vrata, svukla sam pulover i podmetnula ga tako da se ne mogu zatvoriti, a onda sam požurila prema autu i iz kartonske kutije na stražnjem sjedalu izvadila oba radiološka priručnika. Brzo ih prelistavajući, opazila sam da se u njima spominju svakakve stručne tehničke pojedinosti. Na vrhu jedne stranice opet sam ugledala Franklinov broj.

Metnuvši oba priručnika pod ruku vratila sam se u zgradu i ponovo obukla pulover.

Spustivši se opet u podrum, zastala sam pred vratima Radiologije i pokušala ih otvoriti. Bila su zaključana. Tad sam izvadila otpirače i

pozabavila se bravom. Ne gubeći strpljenje, dvadesetak sam minuta čačkala po bravi i napokon uspjela.

Kad sam ušla, upalila sam svjetla i prošetala prostorijama. Sprijeda je bila čekaonica, a otraga ordinacije. Zaustavivši se pred jednim rendgenskim aparatom, otvorila sam jedan od priručnika što sam ih donijela iz auta i zaključila da se slike u njemu manje-više podudaraju sa stvarnošću. Tu i tamo je moglo biti nekih razlika s obzirom na godinu proizvodnje i model uređaja.

Pritisnuvši otvoreni priručnik na prsa, zagledala sam se u stol i zaštitnu olovnu pregaču. Osjećala sam se kako su mi prije dva mjeseca, kad me ranio metak, snimili rendgenskim zrakama lijevu ruku.

Ne mogu reći da mi je zamisao naglo sinula. Stvarala se postupno. Bobby je ovdje bio sam, kao i ja, mislila sam. Iz noći u noć tražio je pištolj na kojem su otisci Nolinih prstiju. Znao je tko ga je sakrio, pa je vjerojatno i naslutio gdje je skrovište. Budući da je ubijen, nameće se zaključak da je pronašao pištolj. Možda ga je i uzeo, no ne bih rekla. Bila sam sklona pretpostavci da je pištolj još skriven ovdje. Zapisao je u mali crveni adresar identifikacijski broj mrtvog crnca, a zapisao ga je i u radiološki priručnik.

Možda bi trebalo da rendgenski snimi tog mrtvacu rekoh sebi. Možda je baš to učinio Bobby. Možda je pištolj u tom mrtvom tijelu. Razmislivši kratko, zaključila sam da bi se isplatilo pokušati. Najgore što mi se može dogoditi (osim što bi me mogao netko uhvatiti) jest da ću potratiti vrijeme i napraviti od sebe veliku budalu. Neće mi to biti prvi put.

Ostavivši torbicu i priručnike na jednom od stolova za rendgensko snimanje, otišla sam u susjednu mrtvačnicu. Opazih u hladnjači kolica kraj zida. Sad sam sve činila automatski. Alfiea Leadbettera još nema na vidiku i nitko mi neće pomoći. Možda sam na pogrešnom tragu, pa je bolje da nitko ne dozna što radim.

Dogurala sam kolica do ležaja na kojem je bio mrtvi crnac i, uhvativši ga ispod vrata i koljena, uspjela sam ga povući na kolica. Bio je čudnovato lagan i hladan na dodir, otprilike kao sirova pileća prsa kad se

izvade iz hladionika. Zaboga, pomislih, zašto mučim sebe takvim usporedbama? Nastavim li tako, nikad neću zavoljeti kuhanje.

Dovezavši napokon tijelo u ordinaciju, premjestila sam ga s kolica na stol i spustila mu rendgensku ploču nad trbuh. Nisam znala koliko mu mora biti udaljena od tijela.

Potom sam potražila film. Našla sam ga tek u četvrtom ormariću. Nisam ga znala umetnuti, pa sam morala opet zaviriti u priručnik.

Zaštitivši se olovnom pregačom, nestrpljivo sam čitala upute u priručniku kako se rukuje rendgenskim aparatom. Snimivši trbuh mrtvog Franklina, morala sam razviti film.

Uzela sam kutiju u kojoj je on bio i odlučila potražiti prostoriju za razvijanje. Nasreću, brzo sam je našla. Na zidu su, štoviše, bile slikovite upute o razvijanju filma.

Naposljedku sam preskočila i tu prepreku. Slika je bila mutna, ali ipak se usred Franklinova trbuha razabirao poveći pištolj. Smotala sam snimak i svezala ga gumenom vrpcom. Vrijeme je da nestanem odavde.

Ugasivši svjetla i zaključavši iza sebe vrata Radiologije, odgurala sam kolica kroz hodnik u mrtvačnicu. Dok sam vraćala Franklina na njegov ležaj, nešto mi privuče pažnju. Vidjela sam jedno tijelo koje je odudaralo od ostalih. Ispod ponjave virila je samo ruka, no nije bila mrtvački blijeda, nego ružičasta. Je li to tijelo i prije bilo tu?

Približila sam mu se i kolebljivo ispružila ruku prema ponjavi. Napokon sam mu otkrila lice. Ugledala sam nekog bijelca, dvadesetih godina, s jasnim tragovima gušenja na vratu. Napola mu je iskočio jezik iz usta. Tijelo nije još bilo hladno. Zastao mi je dah. Pomislila sam da će mi se i srce zaustaviti. Naslutila sam da sam upravo upoznala Alfiea Leadbettera, koji je očito tek nedavno preminuo.

U tom me trenutku nije toliko zanimalo tko ga je ubio koliko me interesiralo tko mi je otvorio vrata. Nisam vjerovala da je to učinio Alfie. Najednom sam posumnjala da me, dok sam obilazila pustu zgradu, cijelo vrijeme pratio ubojica koji je još tu i želi vidjeti što ću učiniti, želi me ukloniti kao što je i nesretnog bolničara kad mu se našao na putu.

Povukoh se iz hladnjače što sam brže mogla, dok mi je srce mahnito bubnjalo i tijelo mi drhtalo od straha.

U mislima tražila sam spasonosan izlaz. Podrumski su prozori zaštićeni rešetkama kako ne bi mogli unutra upasti provalnici, pa ne mogu pobjeći kroz njih. Ne ostaje mi ništa drugo nego da se vratim onuda kuda sam i došla. Doduše, i pri pukoj pomisli na izlazak u hodnik, ježila mi se koža.

Negdje iznad mene zalupe se vrata, pa sam se prestrašeno trznula. Čula sam nekoga kako se spušta stepenicama i veselo zvižduče.

Čuvar? Netko tko se vratio poslije posla?

Nisam se mogla ni pomaknuti. Bilo je prekasno za bijeg, a nisam se mogla nigdje sakriti. Stojeći kao kip, buljila sam u vrata dok su se koraci približavali. Netko zastane u hodniku, pjevušeći sebi u bradu. Kvaka se pomakne i uđe doktor Fraker. Iznenadi se kad me ugledao.

– Oh, dobra večer! Nisam vas očekivao ovdje – reče mi. – Mislio sam da ste otišli Kellyu na razgovor. Odahnula sam i smogla glas.

– Razgovarala sam s njim. Maloprije.

– Zaboga, što vam je? Blijedi ste kao sablast.

– Upravo sam htjela izaći kad sam čula kako su se zalupila vrata. Umrkla sam od straha. – Glas mi se prekine usred rečenice kao da sam u pubertetu.

– Žao mi je. Nipošto vas nisam htio prestrašiti. – Na sebi je imao kiruršku zelenu odjeću. Gledala sam ga kako prilazi stolu, otvara ladicu i vadi instrumente. Iz susjedne je ladice izvadio ampulu i štrcaljku za injekcije.

– Slušajte, imamo jedan problem – rekoh. – Da? Kakav?

Kad se okrenuo prema meni i osmjehnuo, iznenada sam se sjetila Nolinih riječi. »Riječ je o je:dnom ludaku. Potpuno pomahnitalom čovjeku,« prošaptala je ona. Doktor Fraker me netremice gledao u oči dok je punio štrcaljku. Najednom mi je sinulo. Ona nije željela ostati o braku, već pobjeći iz njega, a Bobby Callahan je, mlad i naivan, pomislio da joj može pomoći.

Jasno sam mu vidjela namjere na licu. Htio me ubiti. Sudeći prema alatu koji je prikupio, to će mu lako poći za rukom. Pred sobom ima noževe i pile. Vrlo dobro zna anatomiju, poznate su mu sve tetive i ligamenti.

Kad god se uplašim, plačem pa sam i sad osjetila kako mi na oči naviru suze. Ne od tuge, nego od užasa. Premda sam u životu ispričala svakakvih laži, u tom trenu nisam mogla smisliti nijednu. Glava mi je bila prazna. Stajala sam i držala u ruci rendgenski snimak, dok mi se istina, uvjerenam, jasno vidjela na licu. Mogla sam se spasiti samo ako se pokrenem prije njega i budem dvostruko brža.

Jurnula sam prema vratima, naglo ih otvorila i potrčala prema stepenicama. Prolazeći po dvije odjednom, zatim po tri osvrnula sam se i zastenjela od straha. Upravo je izlazio u hodnik, nehajno držeći štrcaljku.

Ponajviše sam se uplašila baš zato što je hodao sporo, kao da ima vremena napretek. Ponovo je pjevušio.

Popevši se u prizemlje, potrčala sam prema ulaznim vratima. Što je njemu poznato, a meni nije? Zašto je tako samouvjeren i ne žuri se, iako ja trčim?

Naletjela sam ramenom na vrata, ali nisu popustila. Zaletjeh se ponovo. Sad zaključana, vrata su bila neprobojna. Ustuknula sam i potražila neki drugi izlaz.

Čula sam njegove jednolične korake i pjevušenje. Još se nije žurio.

Htjela sam vrisnuti, ali čemu? Zgrada je prazna i zaključana.

Treba mi nekakvo oružje. Fraker je napunio štrcaljku nekim otrovom. Osim toga, krupan je i snažan, pa kad me sustigne, bit ću u grdanim nevoljama.

Prestrašeno protrčavši kroz hodnik, pokušala sam otvoriti prva vrata na koja sam naišla. Začudo, nisu bila zaključana. No hitro preletjevši pogledom po prostoriji, nisam zapazila u njoj ništa prikladno za obranu.

Otvorih sljedeća vrata. Ta je prostorija bila prazna i očito se preuređivala. No spazila sam nekoliko dasaka i iskrivljenih čavala na podu. Zgrabila sam jednu dasku i izjurila u hodnik. Potrčala sam prema njegovom suprotnom kraju. Vjerojatno ondje postoji stepenište. Valjda postoji nekakav prozor koji se može razbiti, neki izlaz.

Fraker je iza mene i dalje zadovoljno pjevušio.

Stigavši do stepeništa, počela sam se penjati po njemu i istodobno sam ocjenjivala svoj položaj. Bude li me progonio kroz cijelu zgradu, uskoro

ću se iscrpiti, a on se neće ni pošteno uznojiti. Ovakvo bježanje nema smisla.

Kad sam stigla do odmorišta, hitro sam pokušala otvoriti vrata. Bila su zaključana. Zar me on sistematski tjera u klopku? Imala sam dojam da potpuno vlada situacijom i da je sve pripremio unaprijed.

Kad se pojavio dolje na stepeništu, hitro sam produžila na drugi kat. Posljednji. Čvrsto sam stezala dasku, ovo mi se nimalo nije sviđalo.

Kad sam se popela na drugi kat i dotaknula vrata, odmah su se otvorila, te sam koraknula u mračni hodnik. Skrenula sam udesno i nastojala usporiti korak. Penjući se po stepenicama, ostala sam bez daha i kupala se u znoju. Željela sam pronaći nekakvo skrovište, no izbor je bio vrlo ograničen. S obiju strana hodnika bilo je raznih prostorija, no bojala sam se, da ću se uđem li u neku od njih, naći u stupici. On će mirno pregledavati jednu po jednu i ubrzo će otkriti gdje sam. Osim toga, mrsko mi je skrivanje. Tad se osjećam tako kao da mi je opet šest godina i sita sam toga. Željela sam biti u pokretu, poduzimati nešto, umjesto da čučim i pokrивam lice rukama, nadajući se da ću postati nevidljiva.

Opet sam skrenula udesno. Iza sebe začuh kako su se zalupila ulazna vrata na drugom katu. Tad sam na sredini hodnika opazila dizalo. Odmah sam potrčala prema njemu i, stigavši do njega počela sam dlanom bubnjati po dugmetu s oznakom »dolje«.

Doktor Fraker je počeo pjevušiti novu pjesmicu. Dobro, zar je taj čovjek potpuno lud?

Opet sam žustro pritisnula dugme, grozničavo slušajući kako s druge strane vrata tiho zuji čelično uže dizala. Pogledah udesno. Razabrala sam Frakera u zelenoj kirurškoj odjeći. Čula sam da se mehanizam zaustavio. Činilo mi se da je Fraker ubrzao korak, ali je još bio dvadesetak metara udaljen od mene. Vrata dizala se otvore.

O, prokletstvo!

Koraknuvši naprijed, u posljednji sam tren opazila da preda mnom nema ničeg osim praznog okna za dizalo. Odozdo je strujio hladan zrak. Umalo sam se srušila u tu mračnu rupu. Nedostajalo je samo pola sekunde. Iz grla mi se otme tih krik dok sam se hvatala za dovratnik i uspravljala. Zateturala sam natraške, u sigurnost, ali sam izgubila

torbicu. Pala sam i daska mi je izletjela iz ruke. Odsklizala se. Četveronoške sam pohitala za njom.

Uto me Fraker već sustigao. Sčepa me za kosu i povuče uvis baš kad sam uhvatila dasku. Zamahnula sam njom i pogodila ga, ali pod nezgodnim kutom; osim toga, udarac nije bio snažan.

Osjetih da mi se u bedro zabila igla. Oboje smo istodobno ispustili glas. Ja sam vrisnula od boli i iznenađenja, a on je zagundao kad sam ga udarila daskom. Imala sam djelić sekunde prednosti i iskoristila sam je tako da sam zamahnula nogom i zahvatila ga po cjevanici. Od toga neće biti ništa. Pogodila sam ga prenisko. Prema pravilima samoobrane, nema smisla samo zadavati bol napadaču. To će ga još više razbjesnjeti. Ne uspijem li ga onesposobiti, propala sam.

On me uhvati s leđa. Odmah sam trznula lijevi lakat natrag, no opet nisam pogodila pravi cilj. Otimala sam se i uzastopce ga udarala nogom po cjevanici dok nije ustuknuo, teško dišući. Tad sam ga mlatnula daskom po ramenu i potrčala niz hodnik.

Za trenutak sam posrnula, ali sam uhvatila ravnotežu. Činilo mi se kao da sam nagazila na nekakvu jamu, i tek sa zakašnjenjem sam shvatila da počinje djelovati ono što mi je uštrcao u bedro. Lijeva mi je noga bila nesigurna, kao da mi se rasklimao iver u koljenu, i oba su mi stopala već napola odrvenjela. Strah koji mi je slao adrenalin kroz tijelo, sad je ubrzavao i širenje droge kroz žile. Kao kad je riječ o zmijskom otrovu. Kažu da se tad ne smije trčati.

Osvrnuh se.

Držeći se za rame, upravo je krenuo za mnom i opet je išao sporo. Kao da se nije bojao da ću mu pobjeći. Stoga sam odmah naslutila da je zaključao vrata stepeništa kad je prošao kroz njih. Ili je to učinio, ili je znao da će me uskoro srušiti ono što mi je uštrcao. Gubila sam vezu s udovima i više nisam gotovo ni osjećala prste kojima sam držala dasku. Tijelom mi se širila studen, kao da se naglo zamrzavam za neko daleko putovanje. Trudila sam se koliko god sam mogla, no tama oko mene postala je opipljiva i meka poput hladetina i usporavala me. Tijelo mi se uzalud opiralo djelovanju droge.

Ali u glavi mi je u tim trenucima štošta sjelo na svoje mjesto. Kao da se mozak šalio na moj račun. Najednom mi je sinulo da je baš Fraker opskrbljivao Kitty drogama, vjerojatno ju je tako nagrađivao za podatke koje mu je davala o Bobbyevu traženju pištolja. Upravo on joj je podmetnuo pilule u ladicu noćnog ormarića. Bio je ondje te večeri. Možda je zaključio kako je vrijeme da je ukloni, jer bi, obuzeta krivnjom, mogla priznati svoju dvoličnost prema Bobbyu.

Udaljenost do ugla kao da se povećala. Trčala sam već cijelu vječnost. Jednostavne zapovijedi iz mozga stizale su do tijela vrlo sporo i nisam bila sasvim načistu s tim da li ih tijelo uopće sluša. Trčim li ja? Miče:m li se?

Tad mi sine još nešto. Fraker je pripremio autopsijski izvještaj. Baš Fraker. Nije bilo nikakva napadaja. On je prerezao vodove kočnica. Šteta što se nisam dosjetila toga već prije. Bože, kakva sam glupača bila!

Približivši se uglu, opazila sam da mi je korak sve sporiji. Tijelo mi je crpilo posljednju snagu. Kad sam skrenula za ugao, morala sam se zaustaviti. Naslonivši se na zid, otvorenim sam ustima hvatala zrak. Mora mi se razbistriti u glavi. Moram ostati na nogama. Treba da podignem ruke ako mogu. Vrijeme se rastezalo poput gnjecava, ljepljiva tijesta.

On je opet pjevao. Sad je na repertoaru imao neku novu pjesmu. No melodija mi se izobličila u ušima kao kad se gramofonska ploča presporo vrti.

I glas u mom mozgu postao je mukao i dalek. Šćućuri se, Kinsey, govorio mi je taj glas.

Vjerovala sam da sam se šćućurila, no više nisam bila načistu s tim gdje su mi noge, gdje bokovi, a gdje kralježnica. Ruke su mi bile teške kao olovo. Htjela sam nagnuti dasku natrag, no nisam znala pouzdano hoću li uspjeti u tome.

Život se postupno pretvarao u smrt. Fraker je pjevao i pjevao.

Kad se pojavio iza ugla, zamahnula sam mu prema licu.

Vidjela sam kako se daska miče: kroz prostor, kao na usporenom filmu, a onda je pogodila cilj.

Bila sam na bejzbolskom igralištu i, dok sam se rušila, čula sam publiku kako mi gromoglasno kliče.

Epilog

Poslije su mi ispričali da sam se uspjela nekako dovući do mrtvačnice i pozvati hitnu pomoć, te promrmljati poruku za policiju. Najjasnije se sjećam mamurluka što sam ga osjećala nakon injekcije pomiješanih barbiturata. Kad sam se probudila u bolničkom krevetu, osjećala sam se kao prebijena mačka. Pa ipak, premda mi je bubnjalo u glavi i svaki tren sam povraćala, bila sam sretna što sam među živima.

Glen mi je ugađala na sve moguće načine i svi su me posjećivali, uključivši Jonaha, Rosie, Gusa i Henrya, koji mi je donio vruće pecivo. Lila mu je, ispričao mi je, pisala iz zatvora u sjevernom dijelu zemlje, ali joj nije odgovorio. Glen nije odustala od svoje odluke da više neće imati posla s Derekom i Kitty, no upoznala sam Kitty s Gusom. Prema najnovijim vijestima, njih dvoje se sastaju i Kitty postepeno dolazi k pameti. Oboje su se udebljali.

Doktor Fraker je privremeno na slobodi, uz kauciju, i čeka suđenje zbog pokušaja ubojstva i dvaju ubojstava s umišljajem. Nola je priznala nehотиčno ubojstvo, ali nije osuđena na zatvorsku kaznu.

Kad sam se oporavila i vratila u ured, napisala sam izvještaj i priložila račun za trideset tri sata rada i troškove. Svotu sam zaokružila na tisuću dolara. Ostatak Bobbyeva predujma vratila sam odvjetniku Vardenu Talbotu kako bi se taj novac dodao nasljedstvu.

Slučaj je završen, ali mi Bobby još nedostaje. Nadam se da je napokon miran i spokojan.

